

KOLDING
KOMMUNE

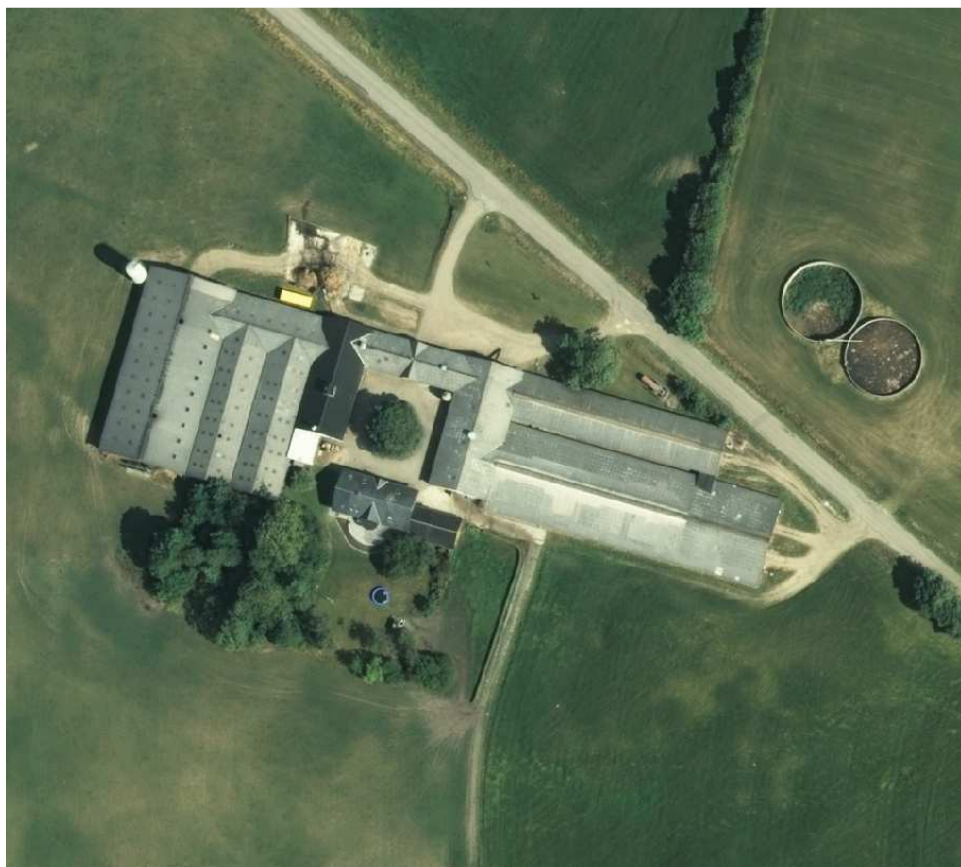
MILJØGODKENDELSE

AF BASTRUP SKOVVEJ 2, 6580 VAMDRUP

- *Udvidelse af malkekvægbedrift*

§ 11 stk. 2

*i lbk nr. 1486 af 4.
december 2009 om
miljøgodkendelse
m.v. af husdyrbrug*

*Dato for gyldighed
17. marts 2010
Kolding Kommune
Landbrugsafdelingen
Nytov 11
6000 Kolding
Telefon 79797439
teknisk@kolding.dk*

1 INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Indholdsfortegnelse	1
2	Datablad.....	4
3	Resumé og samlet vurdering.....	5
3.1	Ansøgning om miljøgodkendelse.....	5
3.2	Ikke teknisk resumé.....	5
3.3	Offentlighed	8
4	Generelle forhold.....	9
4.1	Beskrivelse af husdyrbruget	9
4.2	Meddeleelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	9
4.3	Gyldighed	10
4.4	Retsbeskyttelse	11
4.5	Revurdering af miljøgodkendelsen	11
5	Husdyrbrugets beliggenhed/planmæssige forhold.....	12
5.1	Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	12
5.2	Placering i landskabet.....	13
6	Husdyrhold, staldanlæg og drift	14
6.1	Husdyrhold og staldindretning	14
6.2	Ensilage og andet Foder	20
6.3	Energi- og vandforbrug.....	21
6.4	Råvarer og hjælpestoffer	22
6.5	Spildevand herunder regnvand	24
6.6	Affald	25
7	Gødningsproduktion og -håndtering.....	27
7.1	Gødningstyper og mængder	27
7.2	Flydende husdyrgødning	29
7.3	dybstrøelse	31
8	gener fra husdyrbruget	32
8.1	Lugt.....	32
8.2	Fluer og skadedyr	33
8.3	Transport.....	34
8.4	Støj fra anlægget og maskiner	35

8.5	Støv fra anlæg og maskiner	36
8.6	Lys	36
9	Påvirkning fra arealerne.....	37
9.1	Udbringningsarealerne	37
9.2	Påvirkninger af søer og vandløb.....	38
9.3	Påvirkning af terrestiske naturområder.....	42
9.4	Kvælstof og fosfor til fjord & hav	42
9.5	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter) ...	43
9.6	Kvælstof til grundvand	44
10	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	45
11	Husdyrbrugets ophør	47
12	Egenkontrol og dokumentation	49
12.1	Driftsforstyrrelser eller uheld.....	50
13	Bilag.....	52
13.1	Bilag 1: Berørte Parter	53
13.2	Bilag 2: Situationsplan – bygningsoversigt.....	54
13.3	Bilag 3: Plantegning af ny stald 1.1.1 og 1.1.6	55
13.4	Bilag 4: Indretning - placering af anlæg.....	56
13.5	Bilag 5: Afløbsforhold	57
13.6	Bilag 6: arealer og transportruter	58
13.7	Bilag 7: Uddrag af fleksibilitetsberegning	59
13.8	Bilag 8: beskyttede natur, vandløb og diger	60
13.9	Bilag 9: Skema over arealer fra IT-ansøgningen	61
13.10	Bilag 10: Arter med særlige beskyttelses krav	62
13.11	Bilag 11: Udkast til Miljøstyrelsens Teknologiudredning – Faste drænedede gulve med skraber og ajleafløb.....	65
13.12	Bilag 12: Kapacitetsberegning.....	73
13.13	Bilag 13: Sorteringsvejledning.....	74
13.14	Bilag 14: Betingelser for anvendelse af 2,3 DE/ha.....	76
13.15	Bilag 15: Vilkårskatalog.....	77
4.3	Gyldighed	77
5.2	Placering i landskabet.....	77
6.1	Husdyrhold og staldindretning	77
6.2	Ensilage og andet Foder	78

6.3	Energi- og vandforbrug.....	78
6.4	Råvarer og hjælpestoffer	78
6.5	Spildevand herunder regnvand	78
6.6	Affald	79
7.1	Gødningstyper og mængder	79
7.2	Flydende husdyrgødning	79
7.3	dybstrøelse	79
8.1	Lugt	79
8.2	Fluer og skadedyr	80
8.3	Transport.....	80
9.1	Udbringningsarealerne	80
9.2	Påvirkninger af søer og vandløb	80
11	Husdyrbrugets ophør.....	80
12.	Egenkontrol og dokumentation	81
12.1	Driftsforstyrrelser eller uheld.....	81

2 DATABLAD

MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG JF. HUSDYRLOVENS § 11, STK. 2

Godkendelsesdato

Den 17.03.2010

Bedrift

Sønderskovgård

CVR-nr og P-nummer: 27724930, 1010551192

CHR nummer: 46129

Ejendomsnummer: 253742

Matr. nr.: 4e

Ejerlav: Bastrup By, Vamdrup

Adresse: Bastrup Skovvej 2, 6580 Vamdrup

Bedriftens ejer og ansøger

Per Hørlyck, Bastrup Skovvej 2, 6580 Vamdrup

tlf: 75580391

e-mail: lone.hoerlyck@mail.dk

Konsulent

Poul Friis, Kolding Herreds Landbrugsforening,

Niels Bohrsvej 2, 6000 Kolding,

TLF: 76341793/24271793

e-mail: pkf@khl.dk

Tilsynsmyndighed

Kolding Kommune - Landbrugsafdelingen

Teknisk Forvaltning, Nytorv 11, 6000 Kolding

Telefon: 79 79 74 39

Mail: teknisk@kolding.dk

3 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

I dette kapitel gives en kort beskrivelse af den ansøgte produktion, miljøgodkendelsens indhold og hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger.

3.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Per Hørlyck, Sønderskovgård har ansøgt om udvidelse den eksisterende malkekvægsproduktion med tilhørende opdræt fra 226,4 DE til 238,3 DE. Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Kolding Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 17.02.2009. Den seneste version af ansøgningen er indsendt den 09.02.2010.

Med de nye omregningsfaktorer for dyreenheder, som trådte i kraft den 10. juli 2009¹, repræsenterer besætningen efter udvidelsen 280,09 DE. Den udvidede besætning kommer efter de nye dyreenhedsberegninger over 250 DE, men skal dog, i medfør af overgangsbestemmelserne i ændringsbekendtgørelsen¹, behandles i henhold til § 11 i lov om husdyrgodkendelse². For så vidt angår harmonireglerne samt miljøvurderingerne vedr. ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat, er det dyreenhedsberegningen efter de nu gældende omregningsfaktorer², der anvendes i henhold til overgangsbestemmelserne.

Ansøgningen med er udarbejdet af ansøger Per Hørlyck samt miljøkonsulent Poul Friis, Kolding Herreds Landbrugsforening.

Ansøgningsmaterialet beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis det ansøgte projekt ikke realiseres.

Beregninger af kvælstofudvaskning, nitratkoncentration, fosforoverskud, ammoniakemission og lugtgeneafstande er foretaget i det elektroniske ansøgningsskema fra www.husdyrgodkendelse.dk på baggrund af de indtastede forudsætninger for projektet. Beregningsgrundlaget er 01. 2009 A.

Denne miljøgodkendelse omfatter bedriften Sønderskovgård, Bastrup Skovvej 2, 6580 Vamdrup, samt alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 27724930.

3.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til den ansøgte udvidelse af kvægbesætningen samt etablering af ny kostald og udvidelse af plansilohus på Sønderskovgård i henhold til de gældende regler³. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af vilkårene angivet under de enkelte afsnit i den miljøtekniske redegørelse og samlet i vilkårskataloget (bilag 15).

---

¹ Jf. bek nr. 717 af 02/07 2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage, m.v.

² Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Nr. 1695 af 19/12 2006)

³ Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (LBK nr. 1486 af 4/12 2009)

Dyreholdet: Den konventionelt drevne kvægejendom "Sønderskovgård" på adressen Bastrup Skovvej 2, 6580 Vamdrup ønskes udvidet fra de nuværende 134 årskøer, 105 årsopdræt (6-28 mdr.), 29 årsopdræt (0-6 mdr.), 67 tyre (40-440 kg) til 140 årskøer, 115 årsopdræt (6-27 mdr.), 33 årsopdræt (0-6 mdr.), og 70 tyre (40-440 kg), alle SDM, svarende til en udvidelse fra 264,85 DE til 280,09 DE. Der er indarbejdet fleksibilitet i husdyrholdet således, at produktionen kan variere indenfor +/- 10 % indenfor sammensætningen af dyreholdet, samt at opfodning af slagtedyre helt eller delvist kan ophøre, mod at der sættes flere malkekøer ind, dog således, at årsproduktionen ikke overstiger 280,09 DE.

Placeringen af anlægget: Udvidelsen medfører nybyggeri af en naturligt ventileret løsdrifts-stald med sengebåse og malkebotter på ca. 2100 m², samt en forlængelse af et allerede eksisterende plansilohus med ca. 30 meter svarende til ca. 600 m². De eksisterende stalde til ungdyr og køer beholdes uændrede. Se placering af anlæg på bilag 2.

Det nye staldanlæg opføres parallelt med og syd for den eksisterende kostald på matrikel 4e, Bastrup By, Vamdrup. Forlængelsen af det eksisterende plansilohus fortages mod syd på samme matrikel.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som én driftsmæssig enhed. Det vurderes tillige, at de nye driftsbygninger ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet og kulturmiljøet.

Eventuelle nabogener: Der vil blive en lille stigning i antal transporter til og fra ejendommen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og ensilering. Transporter til og fra ejendommen sker uændret ad Bastrup Skovvej og Tøndervej og ad markvej langs Koldingvej. Der forventes ikke forøgede transporter til det vedvarende græsareal beliggende i Bastrup. Se bilag 6 for anvendte transportruter.

Produktionsændringen vil medføre en øget lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser. Der er ca. 230 meter fra den nye staldbygning til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Mosevej 2), ca. 450 meter til nærmeste samlede bebyggelse. Til byzone (Vamdrup) er der ca. 1500 meter og der er ca. 1200 meter til nærmeste fremtidige byudviklingszone (Bastrup/Vamdrup). Geneafstanden og den korrigerede geneafstand til hhv. nabo, samlet bebyggelse og byzone er 64 meter, 114 meter og 202 meter. Ifølge lugtberegningerne er geneafstandskravene overholdt, og udvidelsen forventes derfor ikke at give anledning til mærkbare gener.

Der vil forsat blive foretaget flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

Sammenlagt vurderer Kommunen at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne.

Harmoniareal og arealkrav: Til den ansøgte produktion er angivet et udbringningsareal på i alt 132,78 ha. Heraf er 87,29 ha eget areal, 19,81 ha forpagtet areal og 25,68 ha aftaleareal til overførsel af husdyrgødning.

Af de 280,09 DE afsættes gødning svarende til 33,76 DE til aftalearealerne. De resterende 246,33 DE udbringes på bedriftens ejede og forpagtede arealer. Da der rådes over 107,1 ha ejede og forpagtede arealer, bliver dyretrykket på disse 2,3 DE/ha.

Sønderskovgård overholder betingelserne for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug jf. bilag 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage mv. Betingelserne kan ses i bilag 14.

Harmonikravet til 280,09 DE kvægbrug er 121,7 ha, med brug af undtagelsesbestemmelserne som nævnt ovenfor. Arealkravet jf. bekendtgørelse nr. 1152 af 23/11 2006 om husdyrhold og arealkrav mv. er den del af harmonikravet, der skal være ejet areal. Arealkravet for dette kvægbrug er 33,8 ha. Til Sønderskovgård hører 87,29 ha ejet udbringningsareal. Arealkravet er således opfyldt.

Eventuel påvirkning af naturen: På Sønderskovgård er kvægproduktionen baseret på græs-fodring, hvor mindst 40 % af grovfoderrationen er græs. For denne type produktion er der et generelt krav om 15 % reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og gødningslagre. Reduktionskravet på 15 % i forhold til de ansøgte ændringer og udvidelser udgør 260 kg NH₃ i forhold til reference staldsystem. I det ansøgte projekt opnås en reduktion på 286 kg N. Projektet overopfylder således det generelle krav om ammoniakreduktion med 26 kg N.

Den samlede emission af NH₃ fra anlægget i det ansøgte projekt bliver ca. 1582 kg N/år, hvilket er 887 kg N/år mindre end i nudriften.

Der er ikke fundet særlige ammoniakfølsomme naturarealer indenfor 1.000 meter af anlægget. Det nærmeste særligt sårbare naturområde jf. Husdyrlovens § 7, er et overdrev beliggende mere end 6 km nordvest for ejendommen. Der er ikke foretaget beregninger til dette område, da ejendommen ligger så langt fra bufferzonen.

Det vurderes, at udvidelsen med de tilknyttede vilkår ikke vil medføre negativ tilstandsændring af den omkringliggende natur.

Ingen arealer ligger indenfor områder under nationalt udpegede nitratfølsomme vandoplande (nitratklasser), og reduktionsprocenten er således angivet til 100 %. Der kan således som udgangspunkt udbringes husdyrgødning svarende til harmoniforholdene.

Ingen af udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, hvorfor der ikke stilles krav om restriktioner i forhold til nitratudvaskningen til grundvand.

Ingen af udspretningsarealerne er beliggende i opland til vandområde, der under national udpegning er angivet som værende overbelastet med fosfor. Beregninger på overskud af fosfor viser, at der med husdyrgødning tilføres 35,2 kg P/ha, mens der med afgrøder fjernes 25,4 kg P/ha, svarende til at der et fosforoverskud på 9,8 kg P pr ha. Fosforoverskuddet i førsituationen er 12,5 kg P/ha/år, og der sker altså ingen stigning i fosforoverskuddet som følge af projektet. Projektet overholder således de krav, der ville have været gældende, såfremt alle arealer lå indenfor fosforfølsomt vandopland i fosforklasse I eller II.

Nærmeste Natura 2000-område er Kongeåen (EF habitatområde nr. 80, Natura 2000 område nr. 91), som ligger 5 km nordvest for ejendommen. En del af udspretningsarealerne afvander via Kongeåen til Vadehavet, der er et Natura 2000-område. Der er dog ikke tale om et "opland til P-belastet Natura 2000-område" eller særligt kvælstoffølsomt opland (Nitratklasse 1-3). Det vurderes, at ingen af Natura 2000-områderne bliver påvirket, dels pga. afstanden og dels pga. af sårbarheden af området.

Projektet vurderes ikke at have negativ indvirkning på nogen arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter).

Redegørelse for anvendelse af bedste tilgængelig teknik (BAT): Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 15 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion

tion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. Det generelle ammoniakreduktionskrav på 15 % er overholdt for denne udvidelse, i kraft af det valgte staldsystem i den nye stald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb samt anvendelse af robotskrabere i staldafsnit med spaltegulv.

Udbringning af gylle foregår dels med slæbeslanger og dels ved hjælp af nedfældning på sort jord og i græsmarker. Sammenlignet med gylle, der slangeudlægges og nedmuldes inden for 6 timer, begrænser nedfældning i sort jord ammoniakfordampningen med ca. 85 %, og teknikken reducerer lugtgener fra udbragt gylle effektivt med 80-100 %. Nedfældning af gylle i græsmarker reducerer ammoniakfordampningen med ca. 25 % og reducerer ligeledes lugtgenerne fra den udbragte gylle i forhold til slangeudlægning.

Det vurderes sammen med de øvrige vilkår, at Sønderskovgård lever op til BAT-kravet for denne type og størrelse bedrift.

Samlet vurdering: Kolding Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Kolding Kommune.

3.3 OFFENTLIGHED

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Udkastet til miljøgodkendelse er den 15. Marts 2010 fremsendt i 3 ugers høring til nærmeste naboer samt til en række organisationer, der har beskyttelse af miljø og natur som hovedformål. Udkastet blev samtidig offentliggjort på Kolding Kommunes hjemmeside www.kolding.dk.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Meddelelse af endelig miljøgodkendelse

Den endelige miljøgodkendelse er annonceret i "Budstikken" onsdag den 17. Marts 2010 og er samtidig fremsendt til nærmeste naboer ovennævnte organisationer og offentliggjort på Kolding Kommunes hjemmeside www.kolding.dk.

4 GENERELLE FORHOLD

4.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for husdyrbruget Sønderskovgård, Bastrup Skovvej 2, 6580 Vamdrup.

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Bastrup Skovvej 2, 6580 Vamdrup beliggende ca. 1,5 km syd for Vamdrup by. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr.: 46129. Ejendommen har CVR nr.: 27724930.

Per Hørlyck på Sønderskovgård, Bastrup Skovvej 2, 6580 Vamdrup ønsker at udvide den nuværende produktionstilladelse på 134 malkekøer, 134 årsopdræt samt 67 tyrekalve til opfodning, svarende til i alt 264,85 DE til 140 malkekøer, 148 årsopdræt samt 70 tyrekalve til opfodning, i alt svarende til 280,09 DE.

Den relativt lille udvidelse af husdyrholdet sker for at beholde et malkekvæghold i et tidssvarende staldanlæg. I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en ny løsdriftsstald på 2100 m², samt en forlængelse af et allerede eksisterende plansilohus med ca. 30 m svarende til ca. 600 m². De øvrige stalde til ungdyr og køer beholdes uændrede. Den nye stald placeres sydøst for det eksisterende staldanlæg i tilknytning til dette. De generelle afstandskrav er alle overholdt.

Udbringningsarealerne (i alt 132,78 ha) ligger syd, øst og vest for ejendommen og kun et mindre areal umiddelbart nord for ejendommen. Alle arealer ligger inden for en radius af 1,5 km fra anlægget. Ingen af arealerne ligger indenfor § 7 bufferzoner, nitratfølsomme områder, nitratklasser eller fosforklasser.

Der forpagtede arealer (19,81 ha) under CVR nr. 27724930 er tilknyttet følgende ejeradresser:

- Bastrup Skolevej 12, 6580 Vamdrup
- Mosevej 4, 6580 Vamdrup

Derudover er der 25,68 ha aftalearealer, som er tilknyttet ejeradressen Tøndervej 17, 6580 Vamdrup samt et vedvarende græsareal på 1,6 ha (ikke harmoniareal) tilhørende Tøndervej 5a.

4.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ændringer/udvidelser af bedriftens indretning og/eller drift, der kan have betydning for miljøet, skal meddeles til Kolding Kommune. Dette gælder for eksempel ved:

- Ændring af husdyrhold – herunder skift af dyretype, væsentlige ændringer af vægt og/eller alder for indgang og afgang for hver dyretype
- Bygningsmæssig ændring af produktionsanlæg, foderopbevaring, driftsbygninger eller tilhørende foranstaltninger, staldsystemer
- Ændring af indretning og af afløbsforhold
- Ændring af opbevaring, håndteringspraksis og mængder af husdyrgødning
- Ændring i arealer, herunder ejer- eller forpagtningsforhold for ejendommen

Det er Kommunen, der skal vurdere, om eventuelle planer for ændringer kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse, eller om de forudsætter et tillæg til miljøgodkendelsen.

Eventuel udskiftning af arealer skal anmeldes til Kommunen inden planårets begyndelse 1. august. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt Kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Nr. 294 af 31. marts 2009, Miljøstyrelsen).

4.3 GYLDIGHED

Udvidelsen af husdyrholdet skal være gennemført og udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse.

Der ansøges om forlængelse af fristen for udnyttelse af den del af godkendelsen, der vedrører udvidelsen af plansilohuset. Der ønskes givet en frist på 5 år fra godkendelsens meddelelse til etablering af forlængelsen af plansilohuset. Forlængelse af plansilohuset ønskes gennemført dels for at få mere plads til øgede mængde grovfoder, men også for at give bedre plads til håndtering og blanding af foder, som foregår i silohuset. Udvidelsen af silohuset er ikke strengt nødvendig af hensyn til opbevaringskapaciteten for grovfoder, idet husdyrholdets udvidelse er relativt lille. Byggeriet af silohuset ønskes derfor udsat således, at projektet bliver lettere at overskue rent økonomisk.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Jævnfør husdyrlovens § 33 bør fristen for udnyttelsen af godkendelsen ikke overstige 2 år. Hvis der forekommer særlige grunde for en fristforlængelse, kan der gives op til 5 år. En godkendelse kan først anses for udnyttet, når den godkendte etablering, udvidelse eller ændring er gennemført og i drift.

Da udvidelsen af husdyrholdet og dermed det ekstra behov for grovfoder er relativt lille, er udvidelsen af plansilohuset ikke strengt nødvendig. Opbevaring af ensilage og andet foder på Sønderskovgård er beskrevet i afsnit 6.2.

På baggrund af ovenstående vurderer Kolding Kommune, at den ansøgte fristforlængelse til etablering af plansilohusets udvidelse kan gives.

Kommunen kan oplyse at, hvis den meddelte miljøgodkendelse efterfølgende ikke har været udnyttet - helt eller delvist - i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år jf. kontinuitetsprincippet. Såfremt årsagen til evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, f.eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

VILKÅR

---

1. Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden. Dog tillades, at den planlagte etablering af silohusets udvidelse sker senest 5 år efter godkendelsens ikrafttræden. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er gennemført og i drift, og at dyrholdets størrelse og sammensætning svarer til det ansøgte. Er godkendelsen ikke udnyttet indenfor de angivne frister, bortfalder godkendelsen til disse.
2. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt godkendelsen ikke er udnyttet indenfor de angivne frister.

4.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 17. marts 2018.

4.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

5 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED/PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives de nye anlægs placering i forhold til husdyrlovens afstandskrav og deres placering i landskabet.

5.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

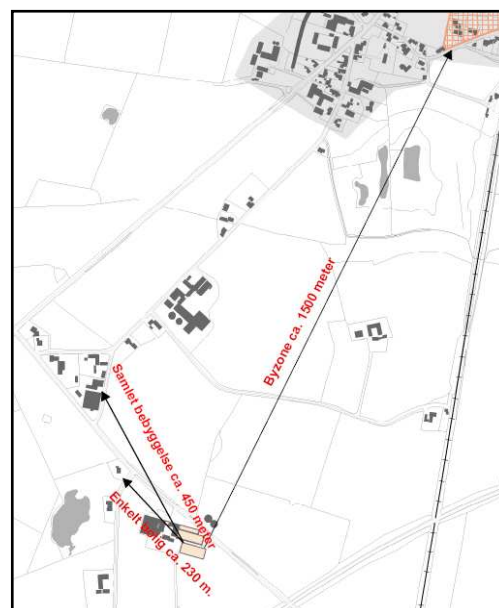
MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 1500 meter til nærmeste byzone (Vamdrup) nordøst for anlægget og ca. 1200 meter til nærmeste planlagte byudviklingszone (Vamdrup-Bastrup) nord for ejendommen. Den nærmeste samlede bebyggelse ligger ca. 450 meter i nordvestlig retning fra ejendommen. Der er mere end 20 km til nærmeste eksisterende og nærmeste planlagte sommerhusområde.

Overordnet beskrivelse af afstande til naboer:

Nærmeste bolig og nabo uden landbrugspligt: Ca. 230 meter nordvest for den nye kostald og ca. 160 meter fra den nye forlængelse af plansiloanlægget (Mosevej 2):

Nærmeste nabo med landbrugspligt: Ca. 200 meter fra ny kostald og ca. 90 meter fra nyt plansiloanlæg (Mosevej 4).

I henhold til § 6 og § 8 i Lov om Miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug gælder en række generelle afstandskrav for stalde og lignende samt gødningsopbevaringsanlæg. For ensilageopbevaringsanlæg gælder disse ligeledes bortset fra kravet til beboelse på samme ejendom. Afstandskrav og aktuelle afstande er nævnt i tabel 1.

Tabel 1: Afstandskrav og afstande

	Afstandskrav meter	Aktuel afstand, meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	Ca. 65
Almene vandforsyningsanlæg	50	Ca. 1.400 (boring 133.1243 Vamdrup Vandværk, Bastrup Skov).
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	20 (dræn)
Sø	15	Ca. 190 (vandhul mod syd)
Offentlig vej og privat fællesvej	15	Ca. 39
Levnedsmiddelvirksomhed	15	mere end 15
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 22
Naboskel	30	Ca. 170
Nabobeboelse	50	Ca. 200

Projektet og nybyggeriet af kostald og plansilohus til ensilage overholder de generelle afstandskrav. Der er således ikke søgt om dispensationer i forhold til afstandskravene.

Projektets driftsbygninger ligger udenfor arealer, der er omfattet af byggebeskyttelseslinjer (strand-, klit-, sø-, å-, fortidsminde-, skov-, vej-, og kirkebyggelinjer). Der er således ikke ansøgt om dispensationer i forhold til bygge- og beskyttelseslinjer. Der er ingen fredninger inden for en afstand af 3000 m fra anlægget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at projektets eksisterende driftsbygninger og nyanlæg overholder de generelle afstandskrav og ligger uden for arealer, der er omfattet af bygge- og beskyttelseslinjer. Afsnittet har derfor ikke givet kommunen anledning til at stille særlige vilkår.

5.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er beliggende udenfor områder med særlige landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige eller geologiske værdier.

Der er mere end 2000 m til nærmeste område udpeget som særligt værdifuldt landskab (syd for ejendommen) og der er mere end 5000 m til nærmeste naturområde med særlig naturbeskyttelsesværdi, til nærmeste uforstyrrede landskab, og til nærmeste område med særlig geologisk værdi.

Bastrup Skovvej er udpeget som "national rekreativ sti" og Bastrup Skov, som ligger ca. 1200 meter øst for ejendommen, er udpeget "friluft- og udflugtsområde".

Beskyttede naturtyper (§ 3 områder) mm (se bilag 8): Der ligger inden for en afstand af 1000 meter fra ejendommen i alt 10 mindre søer og vandhuller, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. Nærmest ejendommen er et vandhul beliggende ca. 200 m syd for den nye staldbygning. En beskyttet eng på ca. 2,3 ha og en beskyttet mose på ca. 7,2 ha ligger ca. 900 meter nordøst for anlægget. Der ligger ingen beskyttede naturtyper, der afkaster ammoniakbufferzoner inden for 5000 m fra produktionsanlægget. Nærmeste beskyttede vandløb løber mere end 900 meter nordøst for ejendommen. Der forekommer flere sten- og jorddiger langs markerne. Projektet påvirker ingen af disse sten- og jorddiger.

Bygningsmæssigt er der tale om en nyopførelse af en naturligt ventileret løsdriftsstald til malkekøer på 2100 m² samt en forlængelse af et allerede eksisterende plansilohus med ca. 30 m svarende til 600 m². Den nye kostald får et grundplan på ca. 30 m x 70 m, en taghøjde på 9,75 m og en taghældning på 20 grader. Stalden vil blive opført i røde mursten. I gavlene med mursten til benhøjde (3,5 m) og med stålplader til kip. I siderne med gardiner fra gulv til tag. Tagbeklædningen bliver grå eternit med ventileret kip.

Tilbygningen til den eksisterende plansilohus opføres i materialer svarende til det eksisterende dvs. røde stålplader og grå eternit tag.

De nye bygninger opføres i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger. Situationsplan for projektet findes i bilag 2.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen har på baggrund af ovenstående vurderet lokaliseringen af husdyrbruget og de projekterede nybyggeriers størrelse og udformning og fortaget en afvejning af beskyttelsesin-

teresserne og de erhvervsmæssige interesser. Det vurderes, at der ikke er nogen væsentlige arealudpegninger i regionplanen, der vil være i konflikt med placeringen af det nye staldanlæg.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg efter udvidelsen vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Det vurderes tillige, at de nye driftsbygninger ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Det vurderes samlet, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i området ikke vil være i strid med landskabelige interesser eller andre regionplanmæssige udpegninger.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for placering i landskabet:

3. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet.
4. Der må opføres en løsdriftsstald på 2100 m² med de dimensioner og materialevalg, som er angivet i ansøgningsmaterialet.
5. Der må opføres en tilbygning af til eksisterende plansilohus på 600 m² med dimensionerne og materialevalg, som er angivet i ansøgningsmaterialet.
6. Byggeriet må ikke igangsættes, før der foreligger byggetilladelser fra Kolding Kommune.

6 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, pesticider.

6.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Besætningen på Sønderskovgård, som består af SDM malkekvæg ændres fra de nuværende 264,85 DE bestående af 134 årskøer, 29 årsopdræt 0-6 mdr., 105 årsopdræt 6-27 mdr. samt 67 tyrekalve til opfedning til 440 kg, til 280,09 DE bestående af 140 årskøer, 33 årsopdræt 0-6 mdr., 115 årsopdræt 6-27 mdr. samt 70 tyrekalve til opfedning til 440 kg. Beregningen af dyreenheder er foretaget efter omregningsfaktorerne jf. bek. nr. 717 af 02/07 2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrbrug, ensilage m.v. Der er ikke foretaget korrektion for afvigende mælkeydelse, idet mælkeydelsen i besætningen ikke forventes at overstige normen på 9.234 kg mælk.

Udvidelsen sker for at beholde et malkekvæghold i et tidssvarende staldanlæg.

Fleksibilitet: Ansøger ønsker en fleksibilitet på 10 % i forhold til en skæv fordeling mellem tyre og kvier samt mellem køer og kvier. Ansøger ønsker desuden mulighed for, at produktionen af slagtekalve kan nedsættes eller stoppes helt, mod at der sættes tilsvarende flere køer ind inden for det samme antal dyreenheder. Der er indsendt beregninger til dokumentation af udledning, genegrænser og udvaskning ved 3 forskellige scenarier, der dækker den ønskede fleksibilitet (se bilag 7).

Situationsplan fremgår af bilag 2. Dyrehold og staldsystem i de forskellige staldafsnit fremgår af tabel 2:

Tabel 2: Dyrehold og staldsystem

Staldafsnit	Staldsystem	Dyrehold	Antal årsdyr	DE
Ny stald: 1.1.1	sengestald med fast drænet gulv, med ajlefløb og skrabning hver 2. time	Årskøer, tung race	125	166,82
Ny stald: 1.1.6	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) med skrabe anlæg på spaltegulv i gangareal. (separationsafdeling og syge/ aflastningsafdeling)	Årskøer, tung race	15	20,02
Eksisterende stald: 1.1.2	Sengestald med fast gulv	Kvier/stude, tung race (6 mdr.-kælvning)	65	33,04
	Dybstrøelse (hele arealet)	Småkalve, tung race (0-6 mdr.)	13	3,73
	Spaltegulvbokse	Ungtyre, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg)	35	8,75
Eksisterende kostald: 1.1.3	Sengestald med fast gulv	Kvier/stude, tung race (6 mdr.-kælvning)	50	25,41
	Spaltegulvbokse	Ungtyre, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg)	35	8,75
	Dybstrøelse (hele arealet)	Småkalve, tung race (0-6 mdr.)	12	3,44
Eksisterende småkalvestald: 1.1.4	Dybstrøelse (hele arealet)	Småkalve, tung race (0-6 mdr.)	8	1,89
Eksisterende tyrekalvestald: 1.1.5	Dybstrøelse (hele arealet)	Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	70	8,24
DYREENHEDER I ALT				280,09

Se placeringen af de enkelte staldafsnit i bilag 2.

Staldindretning, ventilation og inddragelse af bedste tilgængelige teknik (BAT):

Ny løsdriftsstald: Staldafsnit 1.1.1 og 1.1.6

Den ny løsdriftsstald er med naturlig ventilation. I staldafsnit 1.1.1 ved de malkende køer vil der blive etableret sengestald med fast gulv med skrabere og ajlefløb. Gulvet vil blive etableret således, at det mindst lever op til emissionskravet på 50 % af referencegulvet, som er løsdriftsstald med sengebåse og spaltegulv, kanal, linespil.

Et ældre BAT- byggeblad (Gr. nr.: 170.04-51 Præfabrikerede drænede gulve) beskriver et gulv som lever op til 50 % emissionskravet. Dette BAT- blad er pt. under revidering, idet der kan findes andre gulvtyper med samme miljøeffekt, og der i flere tilfælde har været problemer med dyrevelfærden på grund af glatte gulve i de præfabrikerede drænede gulve, som er beskrevet i det ældre BAT- byggeblad. Danske undersøgelser (FarmTest kvæg nr. 21), der bekræfter de 50 % reduktion af ammoniakfordampningen, bygger på målinger i et staldanlæg, hvor lysningsarealet ned til gyllekanalen udgør 5 % af det samlede gangareal. Staldanlæg med samme størrelse lysningsareal forventes at have samme reducerende effekt på ammoniakemissionen. Forskellige principper for bortledning af ajle er vist i Miljøstyrelsens udkast til Teknologitudredning Ma.st.02 om faste drænede gulve med skraber og ajlefløb (se bilag 11).

På Sønderskovgård ønskes i den nye stald etableret et fast drænet gulv, hvor bortledning af ajle foregår via spalteaåbninger i en overdækket ajle- og gødningskanal, som er vist i et af eksemplerne i udkastet til Miljøstyrelsens Teknologitudredning Ma.St.02. Lysningsarealet på spalteaåbningerne vil maksimalt være 5 % af staldens samlede gangareal. Gulvet vil blive støbt på stedet med et fald på 1,5 % mod gulvmidte i henhold til Landbrugets Byggeblad nr. 107,04-22. Der køres med skraber hver 2. time i de måneder, hvor køerne er på stald hele døgnet. I græsningsperioden, vil antallet af skrabbinger tilpasses, således at gulvet til stadighed holdes så rent som muligt. Denne konstruktion bevirker en forholdsvis hurtig afledning, og det forventes at reducere ammoniakfordampningen med ca. 50% set i forhold til referencestaldsystemet.

Staldafsnit 1.1.6. i den ny stald omfatter opsamlingsområdet ved malkerobotterne samt aflastnings- sygeafdeling til højdrægtige og evt. syge køer. I dette staldafsnit er der valgt sengebåse, spalter, kanal, bagskyl med robotskrabere. Disse skraberer anslås at reducere ammoniakfordampningen svarende til 20 %. Robotskraberer kører så meget som nødvendigt, og det vurderes til 6-12 gange i døgnet afhængigt af hvor mange timer, der er køer i stalden. Uden for græsningsperioden kører robotskraberer 12 gange pr. døgn, mens der køres mindre i græsningsperioden, hvor køerne er ude det meste af dagen. Der anvendes gummimåtter, som strøes dagligt med halm eller andet strømateriale. Staldsystem med spalter er valgt på grund af velfærdskrav til højdrægtige dyr, herunder særlige krav til skridsikkerhed. Endvidere er spalter nødvendige i opsamlingsområdet ved malkerobotter af hensyn til renholdelse.

Under spaltegulvet i staldafsnit 1.1.6. foretages udpumpning af gylle med elektriske pumper og forventeligt ca. 2 gange ugentligt.

Oversigtstegning over anlægget ses i på bilag 2 og detaljeret tegning over den nye stald ses i bilag 3.

Eksisterende ungdyrstald: Staldafsnit 1.1.2.

Stalden er 931 m², bygget i 1965 og senest renoveret i 1987. Staldsystemet er sengestald med fast gulv. Skraberer kører hver 2. time og skraber al gødning til opsamlingskumme, hvorfra gyllen pumpes til gyllebeholder. Der vil ikke ske væsentlig ændret anvendelse af stalden i forbindelse med projektet, og næste godkendelsespligtige renovering forventes i ca. år 2025.

Teknologivalg og BAT: Spalteskraberer giver ingen gevinst, da der ikke er spalter i stalden. Omlægning til referencestaldsystem (sengebåse, spalter, kanal, linespil) vil kræve total ombygning af stalden. Syretilsætning er ikke realistisk på grund af et ældre staldsystem, hvor

teknikken ikke kan tilkobles til hele stalden, men kun i kummen, hvor opsamling af gylle forekommer.

Eksisterende kostald: Staldafsnit 1.1.3.

Stalden, som har et grundplan på 1.122 m² er bygget i 1976 og løbende vedligeholdt, men har ikke gennemgået nogen væsentlig renovering siden udover en mindre ændring af den østlige ende af stalden, hvor der i 2005 blev etableret et hjørne med dybstrøelsesboks til kalve. Der vil ikke ske væsentlig ændret anvendelse af stalden i forbindelse med dette projekt udover, at der i ansøgt drift i stedet for køer vil være kvier og tyre i stalden, og der vil være langt færre dyreenheder i stalden. Næste godkendelsespligtige renovering forventes i ca. år 2025. Staldsystemet er sengestald med fast gulv. Skrabere kører hver 2. time og skraber al gødning til opsamlingskumme, hvorfra gyllen pumpes til gyllebeholder.

Teknologivalg og BAT: Spalteskrabere giver ingen gevinst, da der ikke er spalter i stalden. Omlægning til referencestaldsystem (sengebåse, spalter, kanal, linespil) vil kræve total ombygning af stalden. Syretilsætning er ikke realistisk på grund af et ældre staldsystem, hvor teknikken ikke kan tilkobles til hele stalden, men kun i kummen, hvor opsamling af gylle forekommer.

Småkalvestald: Staldafsnit 1.1.4.

Stalden er 465 m² og bygget i 1953. Den har ikke gennemgået væsentlig renovering udover løbende vedligehold siden. Stalden beholder sin funktion i ansøgt drift som dybstrølesstald til småkalve som i nudrift, og der forventes ikke nogen renovering i forbindelse med projektet.

Teknologivalg og BAT: Ved småkalve findes der ikke lovligt alternativ til dybstrøelse.

Tyrekalvestald: Staldafsnit 1.1.5. – er en del af ladebygning

Stalden til tyrekalve er en del af ladebygningen (462 m²) som er bygget i 1976. Staldsystemet er dybstrøelse. Staldafsnittet forventes taget ud af anvendelse inden for de nærmeste par år, da der bliver plads til tyrekalvene i staldafsnit 1.1.3.

Teknologivalg og BAT: Ved småkalve findes der ikke lovligt alternativ til dybstrøelse.

Gylletanke: afsnit 1.1.6., 1.1.7.

De to udendørs tanket er bygget i hhv. 1986 og 1990 og rummer hver 1.100 m³. Begge er ældre tanke, der ikke er forberedte til overdækning. Derudover findes en lukket gyllebeholder under den eksisterende ungdyrstald (1.1.10), som rummer 350 m³.

Plansiloanlæg

Grovfoder opbevares i indendørs plansilo (1000 m²), som er etableret i 1982. I forbindelse med dette projekt udvides bygningen med 600 m² og dermed kapaciteten til indendørs opbevaring af grovfoder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Dyrehold:

Ansøger har ønsket en 10 % fleksibilitet indenfor sammensætningen af dyreholdet samt mulighed for helt eller delvist at stoppe produktionen af slagtedyre mod, at der sættes flere køer ind med samme antal DE. Ønsket begrundes med, at der altid vil være naturlige udsving i en malkekobesætning i forhold til sygdom, dødelighed, kælvningsalder og kønsfordeling af kalve-

ne. Ønsket om fleksibilitet med hensyn til slagtekalveproduktionen er begrundet i svingende økonomi for denne produktionsgren.

Beregninger af konsekvenserne af den ønskede fleksibilitet er vist i 3 scenarier, som dækker over de forskellige udsving, der kan blive tale om. Et sammendrag af beregningerne kan ses i bilag 7. Beregningerne viser, at der kun forekommer meget små variationer i miljøbelastningen, og der sker ingen overskridelser af grænseværdierne indenfor ammoniak, lugt, fosfor og kvælstof. Kommunen vurderer derfor, at en fleksibilitet på +/-10% i antal dyr af dyreholdets sammensætning jf. tabel 2, kan accepteres så længe det samlede antal dyreenheder ikke overskrides. Ligeledes kan det accepteres, at opfedning af tyrekalve helt eller delvist ophører, og at der i stedet for indsættes flere køer, så længe det samlede antal dyreenheder ikke overskrides.

Staldindretning:

Ny løsdriftsstald: Staldafsnit 1.1.1 og 1.1.6: Den ny løsdriftsstald etableres i staldafsnit 1.1.1. som sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb i henhold til Miljøstyrelsens udkast til Teknologiudredning Ma.St.02. Det forventes, at staldsystemet vil kunne reducere ammoniakfordampningen med 50 % set i forhold til referencesystemet (FarmTest Kvæg nr. 21). For at opnå en ammoniakreduktion på 50 % er det vigtigt, at ajlen hurtigt og effektivt kan ledes væk fra gulvet, hvorfor det er yderst vigtigt, at der ved støbning af gulvet på stedet sørges for, at der bliver en hældning mod drækanalen på 1,5 % og at overfladen bliver jævn, så skraberne kan køre effektivt. I den del af stalden, som udgør opsamlingsområdet ved malkebotterne samt aflastnings- og sygeafdeling (1.1.6.), er der valgt sengestald med spaltegulv af hensyn til velfærdskrav til højdrægtige og syge dyr, herunder særlige krav til skridsikkerhed og af hensyn til renholdelse ved malkebotterne. Spalterne vil i denne afdeling blive holdt rene ved hjælp af skraberbotter. Forudsat at robotterne kører mindst 12 gange pr. døgn i perioder, hvor der er dyr på stalden hele døgnet, forventes skraberne at reducere ammoniakfordampningen med 20 % i forhold til referencesystemet.

Eksisterende stalde ungdyrstald (1.1.2) og kostald (1.1.3): Staldsystemet i disse stalde er af ældre dato, hvor det faste gulv kontinuerligt skrubes rent for både ajle og fast gødning. Der sker ikke direkte afdræning af ajle/gylle. Hvis staldene skulle laves om til referencesystemet (sengebåse, spalter, kanal, linespil), ville det kræve en total ombygning. Staldene vil i ansøgt drift huse langt færre dyreenheder end i nudriften. I ungdyrstalden (1.1.2) bliver der ca. 40 % færre DE end i nudriften, og i den gamle kostald (1.1.3) bliver der ca. 70 % færre DE i stalden (inkl. når tyrekalvene fra afsnit 1.1.5 bliver flyttet ind i 1.1.3). Med dette taget i betragtning samt det forhold at den samlede ammoniakemission i ansøgt drift bliver mindre end i nudriften, og udvidelsen sker for at bevare en besætning i et tidssvarende staldanlæg, vurderer kommunen, at de eksisterende stalde kan anvendes som ansøgt med det antal dyreenheder i staldene som ansøgt. Det er vigtigt, at skrabning af gulvene sker effektivt og minimum hver 2. time i de perioder, hvor dyrene er på stald hele døgnet, således at gulvene holdes så rene og tørre som muligt, og ammoniakfordampning begrænses mest muligt.

Kalvestaldene, dybstrøelse (1.1.4 og 1.1.5): Ansøger oplyser, at staldene fungerer tilfredsstillende, men af rationelle hensyn vil afsnit 1.1.5 på sigt blive nedlagt, og de små tyrekalve vil blive opstaldet i afsnit 1.1.3, idet der her bliver god plads. Det er vigtigt, at der i dybstrøelse-safsnittene strøes med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Med baggrund i ovenstående og under forudsætning af efterlevelse af nedenstående vilkår vurderer Kolding Kommune, at staldanlægget på Sønderkovgård lever op til BAT-niveauet for denne type og størrelse bedrift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 7.** Den samlede husdyrproduktionen må højst være på 280,09 DE og ikke overstige 140 årskøer (st. race), 33 stk. opdræt (st. race, 0-6 mdr.), 115 opdræt (st. race 6-27 mdr.) og 70 stk. tyrekalve (40-65 kg) og 70 stk. slagtedyre til 440 kg. Dog tillades der en variation af dyreholdets sammensætning på +/-10 % i antallet af dyr indenfor 280,09 DE. Endvidere tillades at produktionen af slagtedyre helt eller delvist ophører og erstattes af malkekøer uden at det samlede antal dyreenheder overstiger 280,09 DE.
- 8.** Staldsystemet og det tilhørende dyrehold for hvert staldafsnit skal være i overensstemmelse med angivelserne i tabel 2. Dog tillades, at staldafsnit 1.1.5 nedlægges og tyrekalvene efterfølgende opstaldes i afsnit 1.1.3. Øvrige ændringer kan godkendes af kommunen såfremt beregninger viser, at lugtgener og ammoniakemissionerne ikke forøges.
- 9.** nye løsdriftsstald (1.1.1) skal etableres med fast drænet gulv med skrabere og ajleafløb. I staldafsnit 1.1.6, som udgør opsamlingsområdet ved malkerobotter samt aflastnings- og sygeafdeling kan etableres sengestald med spalter og robotskraber.
- 10.** Staldsystemet i afsnit 1.1.1 skal have en ammoniakreduktionseffekt på mindst 50 % i forhold til referencesystemet (Farmtest Kvæg nr. 21). Alternativt skal der anvendes teknologi med en ammoniakbegrænsende emission minimum svarende hertil. Der henvises til Miljøstyrelsens udkast til Teknologitudredning Ma.St.02: Faste drænedede gulve med skraber og ajleafløb.
- 11.** I staldafsnit 1.1.6 skal skrabe anlægget have en ammoniakreducerende effekt på mindst 20 %, hvilket vil sige der skal mindst skrubes én gang hver 2. time. Alternativt skal der anvendes teknologi med minimum tilsvarende ammoniakemissionsbegrænsende effekt. Gulvet skal i stald 1.1.1 være udført med ajleafløb. Lysningsarealet til ajleafløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af staldens samlede gangareal.

Der stilles følgende vilkår til drift og egenkontrol:

- 12.** Der skal i alle staldafsnit med skrabere (1.1.1, 1.1.6, 1.1.2, 1.1.3) gennemsnitligt foretages skrabning hver 2. time i de perioder, hvor dyrene er på stald hele døgnet. I græsningsperioder skal der skrubes så ofte som nødvendigt, for at gulvet til stadighed er så rent og tørt som muligt.
- 13.** Driftshyppighed af gulvskraberne skal i alle staldafsnit med skrabere (1.1.1, 1.1.6, 1.1.2, 1.1.3), som en del af virksomhedens egenkontrol, kunne dokumenteres. Dokumentation kan ske i form af eksempelvis logfil fra robot, timerindstilling på ur eller lignende.
- 14.** Det skal dokumenteres, at robotskrabere har en kapacitet til 12 skrabninger pr. døgn.
- 15.** Gulvet, der støbes på stedet skal være udført med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte i henhold til byggeblad nr. 107.04-22.

6.2 ENSILAGE OG ANDET FODER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På Sønderskovgård er der et eksisterende indendørs plansiloanlæg til opbevaring af grovfoder (se bilag 2). Plansilohuset er på i alt 1000 m². Plansilohuset ønskes udvidet med 30 meter i længden svarende til 600 m². Tilsammen skal det eksisterende plansilohus inkl. den ønskede forlængelse have en kapacitet på ca. 3000 m³. Ansøger oplyser, at det eksisterende indendørs plansiloanlæg under normale omstændigheder har kapacitet til hele grovfoderbehovet i nudrift. Efter udvidelsen vil der blive behov for en lidt større mængde ensilage, men ansøger vurderer, at der, under normale omstændigheder og ved normal høst, stadig vil være plads til at opbevare al ensilagen i det eksisterende plansilohus. Der kan dog forekomme situationer (eks. ved stort udbytte eller ved et dårligt slæt) indtil forlængelse af plansilohuset er etableret, hvor opbevaring af ensilage i markstak kan komme på tale. Ensilering foregår fra maj til oktober. Plansiloanlægget har afløb til separat opsamlingsbeholder på 5 m³ under plansilohuset. Beholderen tømmes efter behov (ca. 1 gang årligt), hvor ensilagesaften køres direkte på marken.

Korn opbevares i udendørs gastæt silo med kapacitet på 100 ton og kraftfoder i udendørs glasfibersilo med kapacitet på 9 ton (se bilag 4 om indretning). Der opbevares ca. 12 ton rapspiller i foderladen/ensilagehuset, og ca. 100 ton halm opbevares i halmladen (se bilag 2 bygningssoversigt). Foderblandingen foregår i foderladen, hvor der er fast bund.

Foderplan udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden inden for kvægfodring. Foderplanen sikrer, at dyrenes udnyttelse af foder og næringsstoffer til en hver tid er optimal. Der tages analyser af grovfoderet, og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Der er ikke anvendt foderkorrektioner som ammoniakreducerende tiltag i form af reduceret AAT og PBV tildeling, idet teknologien ikke egner sig til besætninger, hvor dyrene er på græs i sommerhalvåret.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med den daglige håndtering af ensilage er det vigtigt at være opmærksom på spild, som ofte forekommer i større eller mindre grad på kvægbedrifter. Da foderblanding foregår indendørs på fast bund i ensilagehuset er opsamling af spildt foder nemt.

Kommunen vurderer, at risikoen for forurening af jord, grundvand eller overfladevand er mindre ved anvendelse af ensilagesiloer og end ved anvendelse af markstakke. Kommunen har erfaret, at der kan forekomme afløb fra ensilagemarkstakke pga. dårlig afdækning eller pga. for lav tørstofværdi. Som udgangspunkt vil der ikke forekomme ensilagemarkstakke på Sønderskovgård, dog vil markstakke eventuelt blive anvendt, hvis der forekommer dårligt slæt, græs eller hvis høsten er ekstraordinær stor. Ansøger vurderer, at der som udgangspunkt ikke længere vil være behov for ensilagemarkstakke, når den planlagte forlængelse af plansilohuset er gennemført. Kommunen vurderer at anvendelsen af ensilagesiloer frem for markstakke er et BAT-krav for denne type og størrelse bedrift, idet det mindsker risikoen forurening af jord og overfladevand.

Kommunen vurderer, at der ved håndtering af ensilage på Sønderskovgård er meget lav risiko for spild og saftafløb til naturen. Tillige vurderes det, at håndtering og placering jf. det oplyste i ansøgningen efterlever husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrlovens krav.

Opbevaringen og håndteringen af ensilage og foder vurderes sammen med de stillede vilkår at leve op til kravet til BAT-niveau for denne type og størrelse bedrift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 16.** Der skal forekomme ensilagesiloer med en samlede kapacitet på mindst 3000 m³ senest 5 år efter godkendelsens ikrafttrædelse.
- 17.** Ensilagen skal opbevares i siloer, dog tillades anvendelse af markstakke såfremt der undtagelsesvist forekommer dårligt slæt. Anvendelse af markstakke tillades endvidere i overgangsperioden indtil den planlagte udvidelse af plansilohuset er gennemført indenfor de første 5 år efter godkendelsens ikrafttræden.
- 18.** Håndtering af ensilage og andet foder skal foregå på befæstede arealer og uden risiko for at spild kan komme i kontakt med jord eller overfladevand herunder bl.a. dræn eller afløb.

6.3 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bedriften udvides fra 264,85 DE til 280,09 DE. Dette er en forøgelse på 15,24 DE og en stigning på 5,8 %. I nedenstående tabel er det årlige forbrug af energi og vand opgjort.

Tabel 3: Årligt forbrug af el og vand

Årlig Energi og Vandforbrug	Nu-drift (264,85 DE)	Ansøgt (280,09 DE)	Stigning i %	Pr. årsko (total 140 stk.)	Pr. DE
Elforbrug	45.000 kWh	60.000 kWh	33 %	429 kWh	214 kWh
Drikkevand	3.450 m ³	4.140 m ³	20 %	34,2 m ³	15 m ³
Vaskevand (maskiner og mark)	100 m ³	100 m ³	0 %	0,71 m ³	0,35 m ³
Vaskevand (stald)	50 m ³	250 m ³	400 %	1,79 m ³	0,89 m ³
Samlet vandforbrug	3.600 m ³	4.490 m ³	25 %	32,1 m ³	16 m ³

De største el forbrugende installationer er malkning, køling af mælk samt pumpning af gylle. Stuehuset er med i det opgjorte elforbrug. Det samlede el- og vandforbrug følges løbende, og der foretages årlige opgørelser af vand, energi og råvarer.

Malkning og mælkekøling: Malkning foregår kontinuerligt ca. 2,5 – 3,0 gange pr. ko pr. dag. I robotten tildeles koen foder, og malkesættet sættes automatisk på efter forudgående vask. Efter malkning desinficeres malkesættet med damp. Der planlægges anvendt 2 malkeroboter.

Vakuumpumpen er frekvensstyret. Der bruges strøm til køling af mælken. Alt vaskevand fra malkeanlæggene ledes til gyllesystemet.

Der etableres varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til at opvarme vaskevand til malkeanlægget og mælketanken og drikkevand til småkalve. Stuehus opvarmes med fastbrændsel i kombifyr. Der anvendes ca. 100 m³ træ/træpiller pr. år.

Lys: Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer. Der er tændt lys i staldene ved staldarbejde i morgen og aften timerne samt om natten er der lys på vågeblus i stalden.

Vand: Ejendommen har egen vandboring. Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme, eller der tilkaldes service, hvis der er behov for det.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Malkning er en energikrævende proces, og efterfølgende skal der anvendes energi i forbindelse med mælkekøling. Det vurderes, at malkebotterne og malkekølingsanlægget ved anvendelse af moderne malkeudstyr og med fokus på vand- og energibesparelse, vil bidrage til et rimeligt lavt energi- og vandforbrug. Det vurderes, at det ovennævnte malkekølingsanlæg med varmegenvinding efterlever BAT-kravet for denne bedrift.

Der findes reelt ingen anvendelige normtal for elforbrug i kvægbesætninger. Erfaringer viser ifølge landbrugsenergikonsulent Kurt Mortensen, at der forekommer variationer i energiforbruget hos malkekvægsbesætninger mellem 500 - 1300 kWh pr. årsko. Elforbruget i ansøgt drift er på under 500 kWh pr. årsko og må derfor vurderes som meget fornuftigt.

Sammen med de stillede vilkår vurderer Kommunen, at det anslåede vand- og energiforbrug efter udvidelsen er i orden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 19.** Der skal anvendes et mælkekølingsanlæg, hvor overskudsvarmen genanvendes.
- 20.** Der skal ske årlig kontrol og vedligeholdelse af mælkekøleanlægget i henhold til producentens anbefalinger, således at det altid kører energimæssigt optimalt.
- 21.** Anlæg, der er særligt energiforbrugende, såsom malkeanlægget og mælkekøleanlægget, gyllepumper, skal serviceres og vedligeholdes med de for det konkrete anlægs vejledende intervaller i henhold til producentens/leverandørens specifikationer, således at de kan fungere energieffektive.

6.4 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I tabel 4 er angivet de anslåede mængder af input-stoffer med undtagelse af vand- og elforbruget, som er beskrevet i foregående afsnit.

Table 4: Årlige mængder af forskellige input-stoffer efter udvidelsen

Input-stoffer	Årlige mængder	Årlige mængder pr. ha eller pr. DE	Opbevaring / beskrivelse	Placering
Diesel	10.000 l	93 l/ha	2500 l olietank af stål fra 2010 på befæstet areal uden afløb.	Se bilag 4 (B)
Olie, diverse	600 l	5,6 l/ha	I olietromler på befæstet areal uden afløb	Se bilag 4 (A)
Handelsgødning	Ca. 15 tons	Ca. 135 kg pr. ha	Opbevares kortvarigt i sæsonen i storsække i lade/maskinhal samt afhentes løbende hos foderstof-firma	Se bilag 4 (E)
Pesticider	Max.100 l	0,93 l/ha	Kemikalierum med fast bund uden afløb	Se bilag 4 (D)
Rengøringsmiddel – malkning	100 l	0,36 l/DE	Brudsikre plasttromler i malke-rum	Se bilag 2
Øvrige kemika-lier	10 kg	0,28 kg/DE	Fluemidlet (staldchok) + flue-snor. Opbevares i kemikalierum.	Se bilag 4 (D)
Såsåed	Ca. 4 ton	37 kg/ha	Leveres umiddelbart før brug og opbevares i lade/maskinhal	Se bilag 4 (E)
Foderstoffer	Ca. 220 ton	0,79 ton/DE	Fodersiloer udendørs, halmlade og foderlade	Se bilag 2 og 4
Ensilage	2000 m ³	7,1 m ³ /DE	Indendørs ensilagesiloer	Se bilag 2
Medicin	Ca. 4 kg	14 g/DE	Medicinskab i teknikrum	Se bilag 2

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Dieseltanken er en ny 2500 l ståltank fra 2010. Tanken er placeret indendørs på befæstet areal uden afløb, og hvor der ikke er mulighed for påkørsel. Dieseltanken er udstyret med selvafløbende håndtag og overfyldsalarm. Olie-tønderne er placeret i laden med fast gulv uden afløb, og hvor der ikke er risiko for påkørsel. Olie-tønderne bør være hævede fra underlaget, således at der ikke er risiko for kondensdannelse under tønderne.

Idet bedriften bliver miljøgodkendt, gøres der opmærksom på, at opbevaring af handelsgødning skal overholde opbevaringsreglerne i Bilag 3 i bekendtgørelsen om nitratholdige gødningsstoffer (328 af 08/07 1983). Reglerne i denne bekendtgørelse omfatter opbevaringskrav af handelsgødning i forhold til brandfare. Der er særlige brandkrav til bygningskonstruktionen samt lagerbygningers øvrige anvendelse.

Det vurderes, at opbevaringen og forbruget af ovennævnte stoffer er forsvarlig sammen med de øvrige vilkår i godkendelsen. Håndteringen af de enkelte stoffer behandles blandt andet i afsnittene om affald (afsnit 6.6) samt driftsforstyrrelser (afsnit 12.1).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 22.** Tankning af diesel skal altid foregå på plads med fast og tæt bund, enten med afløb via olieudskiller eller således, at spild kan opsamles.
- 23.** Olie-tønder skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 24.** Kemikalier og pesticider skal opbevares i et rum med kemikaliebestandigt tæt gulv uden afløb og uden mulighed for afløb til jord, grundvand eller overfladevand.

6.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På bilag 5 har ansøger angivet placeringen af eksisterende og forventede forbindelser af afløb og ledninger. Det sanitære spildevand afledes til nedsivning via trixtank.

Gyllesystemet: Udover gyllen fra de enkelte staldafsnit tilledes vaskevand fra malkeanlægget, vand fra rengøring af stalde, overfladevand fra befæstet areal ved fortanken samt fra møddingspladsen. Møddingspladsen anvendes til vask af maskiner og påfyldning af sprøjtemidler.

Ensilagesaft: Der er afløb fra de indendørs plansiloer til særskilt opsamlingsbeholder.

Tagvand: Tagvand fra eksisterende og det nye staldanlæg ledes til Bastrup Bæk via dræn.

Opbevaringskapacitet: Den samlede mængde ekstra tilledninger til gyllebeholderen udover normen for husdyrgødningsproduktionen er angivet til 520 m³, hvoraf de 300 m³ er vaskevand fra malkeanlæg og stalde. De 220 m³ er overfladevand fra de befæstede arealer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Anvendelse af den eksisterende møddingsplads til påfyldning af sprøjtemidler samt rengøring af maskiner, herunder udvendigt sprøjteudstyr, vurderes at indebære mindre miljørisici i forhold til anvendelse af marker som rengøringssted. Det vurderes, som et BAT-krav for Sønder-skovgård, at der anvendes en vaskeplads, som er i overensstemmelse med Dansk landbrugsrådgivnings byggeblad nr. 103.11-03, til påfyldning af sprøjtemidler, rengøring af maskiner herunder udvendigt sprøjteudstyr.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift. (se afsnit 7.2)

Der gøres opmærksom på, at afledning af tagvand kræver separat spildevandstilladelse.

Sammen med nedenstående vilkår vurderer kommunen ligeledes, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

25. Påfyldning af sprøjtemidler, vask og rengøring af landbrugsmaskiner herunder gødnings- / sprøjteudstyr skal foretages på en vaskeplads som er i overensstemmelse med Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentrets udgivne Landbrugets byggeblade nr. 103.11-03. Af-løb fra pladsen skal ledes til gyllesystemet eller til en separat opsamlingsbeholder.
26. De befæstede arealer, som er skraveret på bilag 2, skal aflede overfladevandet til gylle-systemet eller en separat opsamlingsbeholder.

6.6 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Forventede, omtrentlige affaldsmængder og -typer efter udvidelsen er vist i tabel 5.

Tabel 5: Affald

Affaldstype	Årlig mængde	Opbevaring	Bortskaffelse
Plastikfolie og storsække	150 kg	Bundtes og opbevares indendørs i lade	Containerpladsen, Vamdrup
Restaffald	1300 kg	Skraldestativ med papirssæk	Afhentes af kommunen
Papir og pap til genbrug	500 kg	Bundtes og opbevares indendørs i lade	Containerpladsen, Vamdrup
Glas og andet til genbrug	100	Indendørs	Containerpladsen, Vamdrup
Komposterbart affald	300	Kompostcontainer	Haven
Spildolie	600 l	I tromler	Gunnar Lund Olieservice eller tilsvarende firma
Pesticidrester	Normalt ingen, opbruges	Aflåst kemikalieskab	Tom emballage og evt. rester afleveres på genbrugsplads
Medicinrester	Ingen, opbruges normalt	Medicinskab	Evt. rester afleveres til dyrlæge
Øvrige kemikalier (vaske- og desinfektionsmidler)	Ingen, opbruges normalt	Malkerum	Tom emballage til restaffald eller genbrugsplads
Døde dyr	Ca. 7	Tildækket med presenning i skygge under et træ (bilag 4 F)	Afhentes af Daka
Jern og metal	3000 kg	I laden	Jels Produkthandel

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i Bekendtgørelse om affald (nr. 48 af 13/01 2010), hvorfor man på ejendommen skal føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler og bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

Kommunen gør opmærksom på, at det ikke er i overensstemmelse med kommunens erhvervsaffaldsregulativ, at blande pap og papir sammen med andet brandbart affald. Papir og pap skal sorteres og bortskaffes hver for sig. Kolding Kommune kan tilbyde gratis besøg af vores affaldskonsulenter, som kan vejlede og rådgive om sortering og bortskaffelsesmuligheder, bl.a. med henblik på at øge andelen af affald, der kan genbruges.

Kolding Kommune har udarbejdet en sorteringsvejledning til landbrugsbedrifter, som angiver hovedparten af affaldstyper på landbrugsbedrifter og deres korrekte bortskaffelsesmulighed. Sorteringsvejledningen er vedlagt i bilag 11 og kan anvendes til opslag, hvis der er tvivl om håndteringen af en enkelt affaldstype.

Opbevaringen af affald på Sønderskovgård vurderes at være miljømæssigt forsvarlig og uden umiddelbar risiko for forurening af jord eller grundvand ved spild eller uheld, idet alt farligt affald opbevares stabilt, og uden umiddelbar risiko for påkørsel samt på fast gulv uden afløb.

De døde dyr opbevares kun i kort tid i skyggen under et træ lige nord for ungdyrstalden (se bilag 4 F) indtil afhentning. Ud fra de givne oplysninger vurderes det, at opbevaringen af døde dyr sker i overensstemmelse med bekendtgørelsen om opbevaring af døde dyr (nr. 439 af 11/05 2007). Sammen med de tilhørende vilkår vurderer kommunen, at affaldshåndtering på Sønderskovgård, herunder opbevaring og bortskaffelse, ikke medfører miljømæssige problemer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 27.** Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer.
- 28.** Farligt affald, herunder spildolie, oliefiltre, kemikalier og pesticider skal opbevares i lukkede stabile beholdere og uden mulighed for påkørsel. Underlaget i opbevaringsrummene skal være kemikaliebestandigt tæt gulv og uden mulighed for afløb til kloak, dræn eller jord.
- 29.** Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt af afbrænde i medfør af kommunes affaldsregulativ (haveaffald og skovaffald).
- 30.** Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares i henhold til bekendtgørelsen om opbevaring af døde dyr (nr. 439 af 11/5 2007), således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.
- 31.** Sønderskovgård skal senest 3 år efter godkendelsens ikrafttrædelse have besøg af Kolding Kommunes affaldskonsulent med henblik på en optimal og korrekt håndtering af affald.

7 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

7.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

I dette kapitel beskrives og vurderes gødningsopbevaringen og gødningshåndteringen samt gødningsmængderne.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På Sønderskovgård overholdes betingelserne for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug jf. bilag 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage mv.

Betingelserne (se bilag 14) omfatter bl.a. anvendelse af sædskifte med mindst 70 % græs, græs efterafgrøder eller foderroer, særlige regler omkring pløjetidspunkter, forbud mod anvendelse af visse kvælstoffikserende afgrøder, samt krav om N- og P- analyser af jord i omdrift mindst hvert 3. år/5 ha.

Harmonikravet til 280,09 DE kvægbrug er, med brug af undtagelsesbestemmelserne som nævnt ovenfor, 121,7 ha. Arealkravet ("ejerkravet") jf. bekendtgørelse nr. 1152 af 23/11 2006 om husdyrhold og arealkrav mv. er 33,8 ha.

Til den ansøgte produktion er angivet et udbringningsareal på i alt 132,78 ha. Heraf er 87,29 ha ejet areal, 19,81 ha forpagtet areal og 25,68 ha aftaleareal til overførsel af husdyrgødning.

Af de 280,09 DE afsættes gødning svarende til 33,76 DE til aftalearealerne. De resterende 246,33 DE udbringes på bedriftens ejede og forpagtede arealer. Da der rådes over 107,1 ha ejede og forpagtede arealer bliver dyretrykket på disse 2,3 DE/ha.

I nedenstående tabel gives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning, der produceres og afsættes i den ansøgte produktion. Bemærk, at produktionen er under forudsætning af normerne i 2005/2006 og kan afvige i forhold til aktuelle normer.

Tabel 6: Indhold af N og P i husdyrgødningen til udbringning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Kvæggylle	18.523,64	3.155,95	70	201,81
Dybstrøelse	1.605,74	198,85	45	16,70
Afsat ved græsning	5.098,43	941,71	70	60,46
Afsat husdyrgødning (kvæggylle)	-3.089,00	-526,00	70	-33,76
I alt til rådighed	22.138,81	3.770,51		246,33

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Jævnfør ovenstående er harmonikravet på 2,3 DE/ha overholdt. Arealkravet, der angiver hvor stor en del af udbringningsarealerne, der skal være ejede arealer, er også overholdt.

På aftalearealerne må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha. Aftalearealerne er beliggende på Tøndervej 17, 6580 Vamdrup.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt Kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Nr. 294 af 31. marts 2009, Miljøstyrelsen). Der gøres opmærksom på at udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen jf. samme bekendtgørelse. Anmeldelse skal ske inden planårets begyndelse 1. august. Kommunen skal herefter senest den 1. oktober tilkendegive om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udspretningsarealer, der skal udskiftes. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmelder trække sin anmeldelse tilbage og anmelde nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Med ikrafttrædelse den 31. juli 2010 gælder nye regler⁴ vedr. beregningen af dyreenheder for malkekvæg for så vidt angår harmonireglerne. Det indebærer, at der skal korrigeres for afvigende mælkeydelse i både opadgående og nedadgående retning i forhold til normen, som er 9.234 kg mælk. I medfør heraf gøres opmærksom på, at Sønderkovgård til enhver tid skal sikre, at antallet af dyreenheder ikke overstiger 280,09, og at der er tilstrækkeligt udbringningsareal til rådighed.

Kolding Kommune vurderer under forudsætning af overholdelse af efterfølgende vilkår, at Sønderkovgård kan producere kvæggylle svarende til 202,43 DE, dybstrøelse svarende til 16,7 DE og 60,96 DE afsat ved afgræsning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 32.** Under forudsætning af, at betingelserne for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug jf. bilag 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage mv. til enhver tid er overholdt, må der på bedriftens egne og forpagtede udbringningsarealer udbringes maksimalt 2,3 DE pr. ha.
- 33.** Der skal afsættes kvæggylle svarende til 33,76 DE indeholdende i alt minimum 3.089 kg N og 526 kg P.

---

⁴ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (nr. 717 af 02/07 2009)

7.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den mængde gylle, der produceres efter udvidelsen, opbevares i ejendommens eksisterende opbevaringsanlæg. Anlægget består af 2 runde tanke på hver 1.100 m² bygget i hhv. 1986 og 1990. Disse tanke er placeret på den modsatte side af Bastrup Skovvej i forhold til staldanlægget (se bilag 2 afsnit 1.1.6 og 1.1.7). Derudover findes en firkantet lukket tank på 350 m³ etableret i 1965, som ligger under ungdyrstaldens vestlige ende (1.1.10 bilag 2). Endelig rummer kanaler i staldene samt fortanke i alt 200 m³. Der er tale om stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, og bundene og væggene er tætte. Der er ingen spjæld til de to store gyllebeholdere. Beholderen under stalden er udstyret med spjæld. Denne beholders øverste kant ligger under staldniveau. Al gyllen overpumpes via neddykket rør til de to store beholdere. Der skal traktor til for at starte pumpen, der pumper gyllen fra stalden og over i gyllebeholderne. Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning. Tankene er tilmeldt de lovpligtige 10 års beholderkontrol. Seneste 10 års beholderkontrol på de to store tanke er foretaget den 9/12 2004. Gylletanken under stalden har senest gennemgået 10 års beholderkontrol i 2000.

Der er ikke etableret fast overdækning på de to 1.100 m³ gylletanke, da ingen af disse er forberedte til fast overdækning. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt og tæt naturligt flydelag, og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt naturligt flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnligt for at sikre, at der altid er minimal emission af ammoniak. Efter omrøring/udbringning og tømning kontrolleres det, at der senest 7 dage efter, at der igen er gylle i tanken, er etableret et tæt og stabilt flydelag. Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene. I tilfælde af at flydelagets bliver brudt eller bliver ustabil anvendes tilsætning af halm eller dybstrøelse til afhjælpning.

Opbevaringskapacitet: I alt er der kapacitet til opbevaring af 2.750 m³. Ifølge den indsendte kapacitetsberegning (bilag 12) er den årlige produktion af husdyrgødning 4.467 m³, hvilket giver en månedlig opsamling på 373 m³ (4.467 m³ / 12 mdr.). Denne mængde inkluderer ensilagesaft, rengøringsvand, drikkevandsspild fra staldene, overfladevand fra befæstede arealer og direkte nedbør i beholderne. Opbevaringskapaciteten på Sønderkovgård bliver dermed 7,4 måneder (2.750 m³ / 373 m³ pr. mdr.). De fleste af dyrene går på græs i sommerhalvåret. Udbringning af gylle sker ikke kun om foråret, men også hen over sommeren og sensommeren til græsmarker, som har behov for tildeling af gødning fordelt hen over vækstsæsonen. Det betyder, at lagerholdninger af gylle er lave om efteråret, når udbringningssæsonen er forbi.

Udbringning: Det er angivet i ansøgningen, at husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og at dette foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder, osv. Udbringning af gyllen foregår dels med slæbeslanger og dels ved nedfældning på sort jord og i græsmarker. Nedfældning på sort jord og i græsmarker er en velfungerende teknologi, som begrænser ammoniakfordampningen og lugtgenerne for de omkringboende. I forbindelse med udbringning foretages overpumpning til gyllevognen på det befæstede areal ved fortanken (bilag 4 Indretning). Her kan evt. spild løbe tilbage i fortanken. Pumpen drives af traktor og skal startes ved hjælp af fjernbetjening. Der er altid manuel overvågning i forbindelse med overpumpning af gylle.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Gylletankene skal kontrolleres hvert 10. år ifølge Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand (nr. 723 af 12/9 1997). De to store beholdere er senest kontrolleret den 9/12 2004 og skal således gennemgå den obligatoriske kontrol igen i 2014. Beholderkontrol på den lukkede tank under stalden er senest foretaget i 2000, og denne skal derfor kontrolleres igen i 2010. Kommunen vurderer, at det ligeledes er væsentligt, at der foretages et jævnlige tjek af rørsamlinger og rørføringer til gyllebeholdere og for-tank, således at risikoen for brud og utætheder mindskes.

Det vurderes, at en opbevaringskapacitet på 7,4 måneder er tilstrækkeligt, da dyrene går på græs i sommerhalvåret og udbringning af gylle også sker hen over sommeren, hvorved lagerbeholdningen ved afslutningen af vækstsæsonen er lav. Under normale omstændigheder betragtes 7 måneders opbevaringskapacitet for denne type af bedrifter som tilstrækkeligt til at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵. Det skal dog bemærkes, at med 7,4 måneders opbevaringskapacitet er der begrænset bufferkapacitet til at optage eksempelvis ekstraordinære nedbørshændelser, uheld med vandspild m.v. eller til at rumme gylleproduktionen i tilfælde af, at vejrliget umuliggør udbringning af gylle om foråret eller efteråret. Det må derfor tilrådes, at Sønderskovgård sikrer sig muligheden for adgang til evt. midlertidig opbevaringskapacitet - eksempelvis i form af lejet gylletank.

Gyllen udbringes under hensyn til gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække, hvilket anses for at være bedste tilgængelige teknik. Der gøres opmærksom på nedfældning af gylle på sort jord og på græsmarker fra den 1. januar 2011 bliver et generelt krav jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 38 stk. 5.

Da gyllevogne fyldes på befæstet areal med afløb til gyllebeholderen og under konstant opsyn, vurderer kommunen, at risikoen for forurening ved spild af gylle på jorden er minimal.

Kommunen vurderer, at håndtering og opbevaring af flydende husdyrgødning på Sønderskovgård under efterlevelse af nedenstående vilkår er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 34.** Pumpning af gylle fra stald til gyllebeholder og overpumpning af gylle til gyllevogn skal ske under konstant opsyn.

---

⁵ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Nr. 1695 af 19/12 2006)

7.3 DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I ansøgningen er angivet, at dybstrøelsen opbevares på møddingsplads. På ejendommen findes en møddingsplads på 245 m², med en kapacitet på ca. 500 ton, hvilket svarer til en opbevaringskapacitet på ca. 4 år, idet normmængden af dybstrøelse, der produceres pr. år bliver 122 ton. Møddingspladsen er beliggende lige nord for den eksisterende kostald og ud mod Bastrup Skovvej. Pladsen har hæld mod afløb til gyllebeholder. Det er hensigten, at møddingspladsen på sigt skal tages ud af brug. Dels har pladsen en, rent visuelt for gården, uhensigtsmæssig placering lige ud til vejen og indkørslen. Dels er der mulighed for at lade gødning forblive i stalden som dybstrøelsesmåtte, hvorfra den kan køres direkte ud på marken og pløjes ned straks efter udmugning. Der vil i ansøgt drift ikke blive anvendt markstakke til opbevaring af kompostlignende dybstrøelse. I nudriften har der man i nogle tilfælde opbevaret dybstrøelse i markstakke. Ansøger oplyser, at dybstrøelsen udbringes under hensyn til de generelle regler, og at dette foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder, osv. Den største mængde af dybstrøelse vil blive udbragt om foråret, mens en mindre mængde køres ud om efteråret. Der kan undtagelsesvist blive behov for at lægge en mindre mængde dybstrøelse på møddingspladsen i en kortere periode f.eks. i forbindelse med udmugning. Desuden anvendes møddingspladsen til opbevaring af krybbeaffald og ensilagespild.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at den bedste og mest miljøvenlige håndtering af dybstrøelsen sker ved, at den bliver kørt ud og pløjet ned i marken direkte fra stalden, som det også er hensigten. Det er efter kommunens vurdering dog vigtigt, at der for denne type af bedrift rådes over en møddingsplads, dels til at dække behovet for periodevis at oplagre dybstrøelse, men også til opbevaring af krybbeaffald og ensilagespild. Det vurderes, at opbevaring og håndtering af dybstrøelse i markstakke medfører en større risiko for spild og forurening af jord og overfladevand end opbevaring og håndtering på møddingsplads, og kommunen vurderer, at møddingsplads frem for markstakke er et BAT-krav for denne type og størrelse bedrift. Så længe man på Sønderskovgård ønsker at have mulighed for at anvende møddingspladsen til opbevaring af dybstrøelse, krybbeaffald og ensilagespild, skal pladsen til stadighed vedligeholdes således, at der ikke kan ske forurening af jorden. Hvis man på Sønderskovgård ønsker at nedlægge møddingspladsen, er det kommunens vurdering, at der skal redegøres for og dokumenteres, hvordan man alternativt vil håndtere krybbeaffald og ensilagespild samt den dybstrøelse, der evt. ikke kan blive i stalden indtil udbringning. Kommunen vurderer, at Sønderskovgårds håndtering af dybstrøelse, under hensyntagen til nedenstående vilkår, er miljømæssig forsvarlig.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 35.** Så længe den eksisterende møddingsplads ønskes anvendt, skal den til stadighed vedligeholdes og være i overensstemmelse med Dansk Landbrugsrådgivnings, Landscentrets udgivne Landbrugets Byggeblad nr. 103.06-06 (møddingsplads, randzone).
- 36.** Såfremt man på Sønderskovgård ønsker helt at nedlægge den eksisterende møddingsplads, skal der overfor Kolding Kommune gøres rede for og dokumenteres, hvordan man alternativt vil håndtere dybstrøelse, krybbeaffald og ensilagespild.

37. Der må ikke anvendes markstakke til opbevaring af kompostlignende dybstrøelse.

8 GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette kapitel beskrives og vurderes mulige gener som følge af lugt, transport, støj, fluer, støv og lys.

8.1 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

En husdyrproduktions primære lugtafgivelse kommer fra staldanlægget. Der afgives dog periodisk lugt fra gyllebeholder i forbindelse med omrøring og tømning, men såfremt flydelaget er tæt, er lugtafgivelsen begrænset. Ligeledes afgives der lugt i forbindelse med gødningsudbringningen på markerne. Møddingsplads og ensilage kan også bidrage til den samlede lugtafgivelse fra bedriften.

Produktionsudvidelsen vil medføre en øget lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser. I forbindelse med ansøgningen er der foretaget lugtberegninger fra staldanlæggende til nærmeste nabo, som ikke ejes af bedriftsejeren og er uden landbrugspligt. Den nærmeste nabo, som opfylder disse kriterier er Mosevej 2.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalddene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Tabel 7: Lugtgenafstanden

Områdetype	Mindste afstand (genafstanden) jf. lovkrav*, meter	Afstand fra nærmeste staldanlæg, meter
Byzone (Vamdrup)/planlagt byudviklingszone (Vamdrup/Bastrup)	202,66	1.485/1.200
Samlet bebyggelse (Bastrup)	113,93	349
Enkelt bolig uden landbrugspligt (Mosevej 2)	64,09	168

*) Der er ingen skærpede krav til genafstanden, idet der ikke er andre husdyrbrug, der medfører lugtgener for beboelsesområderne.

Det ses af tabellen, at alle genafstandskravene er overholdt og dér, hvor afstanden kommer tættest på genafstand er hos Mosevej 2, hvor afstanden til den eksisterende kalvestald er mere end 2,5 gange så stor som mindste afstand jf. lovkrav. Afstanden til den nye stald fra Mosevej 2 bliver 250 meter, altså næsten 4 gange større end genafstanden jf. lovkrav.

Det betyder dermed, at naboerne, ifølge beregningerne, ikke kan forvente at opleve væsentlige lugtgener fra staldene på Sønderskovgård. Lugtgenestandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og den nye stald indgår i beregningen.

Gyllen vil blive udbragt med slæbeslanger, og når det drejer sig om sort jord og i græsmarker, vil gyllen blive nedfældet. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt.

I de to eksisterende gyllebeholdere skal der være det lovpligtige intakte flydelag, der næsten lige så effektivt stopper for lugtafgivelse som fast overdækning. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til gene for naboerne.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med nedfældning af en stor del af gyllen tager udbredt og tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette.

Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående og under hensyntagen til nedenstående vilkår, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

VILKÅR

---

38. Gyllehåndtering, herunder udbringning og omrøring, skal ske på en måde, der begrænser lugtgener mest muligt.

8.2 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger oplyser, at fluer bekæmpes kemisk med midlet staldchok, og der opsættes fluesnor. Fluelarver bekæmpes i dybstrøelsen ved at udstrø/udvande bekæmpelsesmiddel.

Rottebekæmpelse foretages via abonnement hos Mortalin, som tilser bedriften fem gange årligt. Stalde og lader tilstræbes renholdt, og rester af foder fjernes. Kommunen tilkaldes ved behov.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at det ved effektiv renholdelse af foderbord, foderopbevaring samt brug af kemisk bekæmpelse og overdækning af mødding vil være muligt at begrænse risikoen for væsentlige fluegener og tilhold af skadedyr.

Kolding Kommune vurderer derfor, at bekæmpelsen af fluer og andre skadedyr som udgangspunkt må anses for at være tilstrækkelig til ikke at skabe væsentlige gener for de omkringboende. Det skal bemærkes, at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres jævnligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 39.** Der skal på ejendommen foretages effektiv rotte- og fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende, såfremt der modtages klager og konstateres væsentlige gener.
- 40.** Opbevaring af foder skal ske, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

8.3 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil ske en øgning af transporter til og fra ejendommen fra ca. 770 til 850. Dette omfatter alt lige fra dagrenovation, transport af dyr og mælk samt foder. Stigning skyldes især udbringning af ekstra husdyrgødning. Transport af grovfoder og høstet korn er ikke medregnet.

Al gylle opbevares i gyllebeholdere i direkte tilknytning til staldanlægget, hvorfra gylle pumpes over i tankene. Der foregår ikke transport af gylle fra stalden til beholder. Markarealerne ligger tæt ved staldanlægget, og transport af gylle til markarealerne sker ad relativt korte vejstrækninger på Bastrup Skovvej og Tøndervej. Transporterne til arealerne syd for Koldingvej sker også delvist via markvej. Der forventes ikke øgede transporter til det forpagtede areal i Bastrup, idet der ikke sker ændringer i dyrkningen af dette areal.

Transportruterne, som anvendes ved udbringning af gylle fremgår af bilag 6.

Tabel 8: Transporter til og fra ejendommen før og efter udvidelsen

Transport af:	Antal transporter før udvidelse pr. år	Antal transporter eft. udvidelse pr. år	Tidsperiode
Mælketransport	365	365	Afhænger af mejeriets indvejning
Husdyrgødning	300	360	Primært april - september
Foder/korn	12	12	Primært dagtimer
Fyring/brændstof	5	5	Primært dagtimer
Handelsgødning	2	2	Primært dagtimer
Husdyr til og fra ejendom	12	25	Primært dagtimer
Døde dyr	7	7	Primært dagtimer
Halm til strøelse/foder	10	12	Primært i høst
Foderblanding	Dagligt	Dagligt	Primært dagtimer

Kørsel med markmaskiner	Efter behov	Efter behov	Primært dagtimer - sæsonarbejde kan kortvarigt foregå hele døgnet.
Dagrenovation	53	53	Primært dagtimer
Ensilering	10 dage	10 dage	maj - september

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården. Transport af gylle til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 6. Kommunen vurderer, at de anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvist få gener for områdets beboere, idet der ikke køres gennem nogen større landsby.

For så vidt angår de øvrige transporter til og fra ejendommen, ses det af tabel 8, at transporterne fortrinsvist sker i dagtimerne samt, at antallet af transporter ikke ændres væsentligt. Det vurderes sammen med de stillede vilkår, at transporterne til og fra Sønderskovgård ikke vil medvirke til uforholdsmæssigt store gener for naboer og beboere i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 41.** I forbindelse med transport til og fra udbringningsarealerne skal de ruter, som er angivet i bilag 6, anvendes. Alternative ruter skal anmeldes til og godkendes af Kolding Kommune.
- 42.** Såfremt det anslåede årlige antal eller de anslåede tidspunkter for transporter, der fremgår af tabel 8, overstiges med mere end 10 %, skal kommunen kontaktes og vurdere, om det medfører væsentlige gener for de omkringboende.

8.4 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den ansøgte produktion overholder Miljøstyrelsens vejledning 6/1984. Der forekommer ikke særligt støjende anlæg eller aktiviteter udover normalt forekommende støjkluder ved landbrugsdrift. Vakuumpumpe til malkeanlæg og anlæg til foderblanding er placeret indendørs, således at støjgener minimeres. Der er så stor afstand til omkringboende, at etablering af anlægget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for naboer.

Støj fra ejendommen forekommer hovedsagligt i forbindelse med malkning og vask af anlæg (2 timer/dag), køling af mælketank (2 timer/dag) samt foderblanding og udfodring (1,5 time/dag). Der vil desuden forekomme støj i forbindelse med gyllepumpning (ca. 20 min./uge) og med den daglige brug af traktor og transporter til og fra ejendommen. Levering af råvarer (indblæsning af kraftfoder i silo) støjer ca. 15 min/måned. Derudover vil der i forbindelse med markarbejde (høst og ensilering mm.) i perioder forekomme støj fra markmaskinerne.

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ensilering og efterårsarbejde i marken), der går udover

dagtimerne. Det forhold at ventilationen udelukkende er naturlig ventilation reducerer ejendommens samlede støjniveau.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger eller fastsat støjvilkår, idet de nærmeste naboer ligger så langt fra bedriften, at det ikke vurderes at kunne opstå gener.

Afsnittet har ikke givet Kommunen anledning til at stille særlige vilkår.

8.5 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler samt håndtering af foder og korn kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Da der sker en mindre stigning i antallet af transportere, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener, men da transporten til og fra bedriften kun stiger 10 %, vil en forøgelse i støvgener være vanskelig at måle.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Afsnittet har ikke givet Kommunen anledning til at stille særlige vilkår.

8.6 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil være tændt lys i staldene i forbindelse med staldarbejde i morgen og aftentimer, samt i nattetimerne på vågeblus i stalden. Ansøgte staldanlæg er med naturlig ventilation med åbne sider. Der er udendørs belysning i gårdspladsen samt ved malkerummet, som tændes manuelt. Lyset tændes kun ved levering af mælk.

I forbindelse med høst kan det forekomme, at maskinerne kører med lys.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn.

Afsnittet har ikke givet Kommunen anledning til at stille særlige vilkår.

9 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

I dette kapitel beskrives og vurderes, hvordan driften af markerne og tab af kvælstof og fosfor påvirker søer, vandløb, fjord, hav og grundvand.

9.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til bedriften hører 107,10 ha udbringningsarealer, hvoraf 87,29 ha er ejet og 19,81 ha er forpagtet. På de ejede og forpagtede arealer udbringes husdyrgødning svarende til 2,3 DE/ha. Derudover er der 25,68 ha aftalearealer, hvortil der afsættes husdyrgødning svarende til 1,31 DE/ha. Jordtyperene er i ansøgningen angivet som JB 5 (69,65 ha) og JB 11 (37,45 ha), og jorderne er drænede. Referencesædskiftet er angivet til K12 (dog K13 for 6,85 ha). Ingen af arealerne vandes. Det anvendte sædskifte er K12.

Udover udspretningsarealet består ejendommens matrikulerede areal af vejareal, gårdareal, naturarealer samt et areal, der ikke benyttes til udspretning af husdyrgødning.

Nedenstående tabel viser hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

Tabel 9: Arealer

	I alt, ha	Nitratfølsomme indvindingsområde	Indsatsplan Område	Nitrat- og fosforklasser	Særlige drikkevands interesser
Ejet og forpagtede arealer	107,10 ha	0 ha	0 ha	0 ha	104,30 ha
Aftalearealer	25,68 ha	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha

Størstedelen af de ejede og forpagtede udbringningsarealer (104,3 ha) ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser, men ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder eller indsatsplan område med hensyn til nitrat. Udbringningsarealerne ligger hverken i fosforklasse eller nitratklasse.

Udbringningsarealerne afvander til Vadehavet dels via Kongåsystemet og dels via Jels Søerne og Ribe Å systemet. Se kort over arealer på bilag 6 og skema med markoversigt fra IT-ansøgningskemaet bilag 9.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes set i sammenhæng med de øvrige afsnit om udbringningsarealerne, at de angivne arealer i ansøgningen kan anvendes som udbringningsareal for bedriften. Det vurderes tilstrækkeligt for aftale vedr. CVR-nr. 27724930 at følge de generelle regler på modtagers arealer, og det er derfor ikke nødvendigt med godkendelse af aftalearealer efter husdyrlovens § 16.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 43.** Udbringning af husdyrgødning fra staldanlæggene, må kun finde sted på de i bilag 6 og 9 anviste 132,78 ha udbringningsarealer.
- 44.** På de ejede/forpagtede arealer jf. bilag 6 og 9 må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 2,3 DE/ha.
- 45.** På aftalearealerne jf. bilag 6 og 9 må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha.

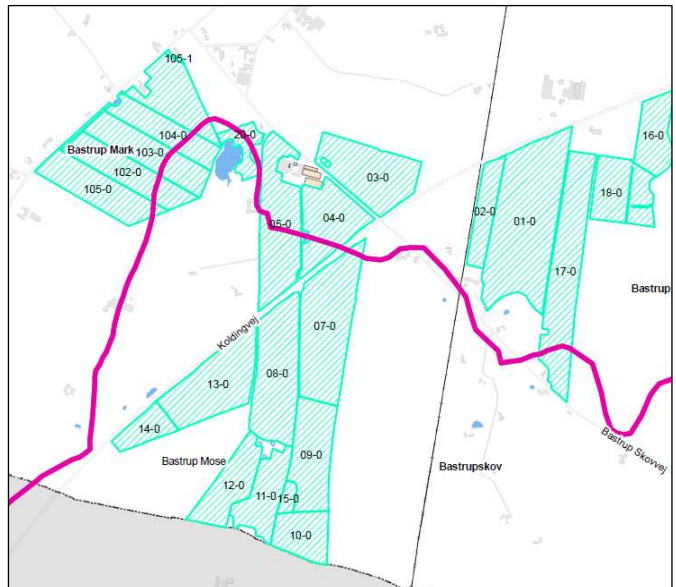
9.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle udbringningsarealer afvander til Vadehavet. Arealerne nord for den røde streg som er vist på kortet til højre, afvander for størstedelens vedkommende via Bastrup Bæk, og en mindre del via Holt Bæk og Skudstrup Bæk til Kongeå systemet. Arealerne syd for den røde streg afvander til Vadehavet via Jels Å, Jels søerne, Gram Å og Ribe Å systemet.

Vandløb

Bastrup Bæk, Holt Bæk og Skudstrup Bæk er alle B1 målsatte vandløb (gyde- og yngeløpvækstområde for laksefisk). Tilstanden i Bastrup bæk beskrives som god med faunaklasse 5, mens tilstanden i Holt Bæk og Skudstrup Bæk beskrives som meget ringe og med faunaklasse hhv. 1 og 2. Kongeåen og Gram Å er B2 målsatte (vandløb for ørreder og andre laksefisk). Vandløbstilstanden beskrives som særdeles god med faunaklasse varierende fra 5-7. Jels Å er dels B1 og dels B3 målsat, og målsætningerne er på visse strækninger opfyldt.

Da ingen af udbringningsarealerne grænser op til de berørte målsatte vandløb, er der ingen risiko for direkte påvirkning ved overfladisk afstrømning til disse.

Langs en enkelt mindre vandløbsstrækning (ca. 80 meter) ind mod Bastrup Skov på matr. 9m Bastrup By, Vamdrup, grænser et udbringningsareal direkte op til åbent vandløb. Vandløbet er § 3 beskyttet, men ikke målsat. Udbringningsarealet skrånede på intet sted stærkt ned mod vandløbet, og risikoen for overfladisk afstrømning er dermed minimal. Udbringningsarealet dyrkes med græs og anvendes til afgræsning og vandløbet bruges som drikkevandsressource for dyrene. Risikoen for brinkerrosion er minimeret ved, der er heget langs vandløbet og opsat mulepumpe, således at dyrene ikke kan træde brinkerne op.

Jelssøerne

Ca. 63 hektar af udbringningsarealerne afvander til Vadehavet via Jelssøerne. Jelssøerne består af 3 søer – Oversø, Midtsø og Nedersø. Jelssøerne anses for at være særligt forureningsfølsomme og overbelastede med fosfor.

Oplandsstørrelser og udbringningsarealernes andel af oplandene samt målsætninger og tilstand er beskrevet i tabel 10.

Tabel 10 : Jelssøerne

	Oplandsstørrelse	Udb.arealers andel af opland	Målsætning	Tilstand
Jels Oversø (alene)	1.344 ha	4,7 %	B	Mål ikke opfyldt
Jels Midtsø (+Oversø)	1.749 ha	3,6 %	A1	Mål opfyldt
Jels Nedersø	2.585 ha (inkl. Oversø og Midtsø)	2,4 %	A1/A2	Mål opfyldt

*) A1 = Særligt naturvidenskabeligt interesseområde, A2 = Badevand, B = Naturligt og alsidigt dyre- og planteliv.

Ifølge beregningerne medfører de udbragte gødningsmængder en fosfortilførsel på 35,2 kg P/ha/år, og der fraføres 25,4 kg P/ha/år med afgrøderne. Dermed bliver bedriftens fosforoverskud for det ansøgte projekt 9,8 kg P/ha/år. I før-situationen var fosforoverskuddet 12,5 kg P/ha/år. Der sker altså ingen stigning i fosforoverskuddet pr. ha som følge af det ansøgte projekt. Den totale mængde fosfor, der produceres i nudriften er 4.065 kg P, og i ansøgt drift produceres 4.297. Selv om produktionen af fosfor øges med 232 kg vil der ikke ske en stigning i den totale mængde P, der tilføres arealerne i oplandet til Jelssøerne. Dette skyldes, at der afsættes gylle svarende til 526 kg P til arealer, hvor ca. 80 % ligger uden for oplandet til Jelssøerne (se kort på side 37). Dermed bliver ca. 420 kg P af de i alt 4.297 kg producerede kg P eksporteret uden for Jelssøernes opland og altså en forholdsvis større andel af husdyrgødningen køres ud på arealer, der ligger uden for oplandet til Jelssøerne. I nudriften ligger ca. 52 % af udbringningsarealet i oplandet til Jelssøerne, hvilket svarer til at ca. 52 % af de i nudriften producerede 4.065 kg P = ca. 2.114 kg P bliver udbragt på arealer i oplandet til søerne. I ansøgt drift ligger ca. 46 % af udbringningsarealet inkl. aftalearealet inden for søoplandene, hvilket svarer til, at der i søoplandene udbringes ca. 46 % af de i ansøgt drift producerede 4.297 kg P = ca. 1.976 kg P. Der sker altså en reduktion af P udbragt i oplandet til Jelssøerne på ca. 138 kg P i ansøgt drift i forhold til nudrift.

Jordprøver viser, at udbringningsarealerne i oplandet til Jelssøerne alle har fosfortal under 4.

Andre søer og vandhuller

På og i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne findes 8 registrerede § 3 beskyttede vandhuller (se bilag 8).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune har foretaget en arealgennemgang på bedriften, hvor de fleste af vandhullerne blev besigtiget. I forbindelse med arealgennemgangen blev der nyregistreret et større vandhul på et forpagtet areal på matr. nr. 17a og 62a, Bastrup by, Vamdrup (vestskel af mark 20-0, lige vest for ejendommen Mosevej 4). Vandhullet har antagelig eksisteret som først et moseområde på kun matr. nr. 17a op til midten af 1990'erne, hvor et drænsystem efter den nuværende ejers oplysninger blev opgivet, og lokaliteten blev vådere og bredte sig ind på matr. nr. 62a. Der var på besigtigelsestidspunktet kun meget få tegn på vandplanter, men lokaliteten vurderedes alligevel til at være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Vandhulsbrinken på matr. nr. 62a er meget nedtrampet af kreaturerne (kvier) færdsel, ligesom vandhullet bærer præg af nogen tilførsel af gødning (stedvis trådalgeforekomst). Da græsningsformen/driften efter de foreliggende oplysninger imidlertid siden "udvidelsen" af vandhullet ind på matr. nr. 62a har været som i dag, er der ikke tale om en tilstandsændring i naturbeskyttelseslovens forstand. Den nuværende drift af arealet er dermed ikke i strid med naturbeskyttelseslovens § 3. Det er dog Kolding Kommunes vurdering, at dyrenes færdsel i vandhullet og ved bredden bør begrænses, eksempelvis ved at størstedelen af vandhullets brinker frahegnes (3-4 meter fra vandspejlet), så kun en mindre del af vandhullet er tilgængelig for dyrene som drikkevandsressource. Evt. kan drikkevandsforsyningen etableres ved hjælp af en mulepumpe.

Et andet lille vandhul (det sydligste på matr. nr. 4hk, Bastrup By, Vamdrup, mellem mark 08-0 og 11-0) blev sløjftet fra det vejledende register over § 3 beskyttet natur, da det var udtørret, og det ifølge lodsejeren udtørres hvert år. Vandhullet ligger sammen med to andre vandhuller på en tilbageværende rest af det oprindeligt store moseområde (Bastrup Mose), som blev udgravet for tørv for mange år siden. Lokaliteten ligger derfor højere end de omgivende, afgravede græsarealer. Alle 3 vandhuller kan karakteriseres som "rendegraver-spejlæg", etableret i 1986, ifølge lodsejeren. Et andet vandhul beliggende ved den sydlige ende af mark 17-0 (se bilag 6) er ligeledes efter besigtigelse blevet sløjftet af § 3 registreringen, da det ikke opfylder kriterierne for at være § 3 beskyttet.

Der er ikke ved tilsynet fundet overtrædelse af de lovpligtige 2 meter dyrkningsfrie bræmmer langs det besigtigede vandløb og de besigtigede vandhuller.

Vandløb

Det er Kolding Kommunes vurdering, at der ikke forekommer særlig risiko for forurening af vandløb via overfladeafstrømning, da kun et enkelt udbringningsareal langs en kort strækning grænser direkte op til et § 3 beskyttet vandløb. På denne strækning er der tilstrækkelig beskyttelse mod overfladeafstrømning, idet arealet er fladt, og det anvendes til afgræsning alene. Der er desuden hegnet ned mod vandløbet og opsat mulepumpe som drikkevandsforsyning således, at de græssende dyr ikke kan træde brinkerne op.

Søer

Jelssøerne er påvirkede af landbrugsdriften i oplandet og overbelastede med fosfor. I Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsens udkast til Vandplan, Hovedvandopland 1.10 Vadehavet, er redegjort følgende om Jelssøernes økologiske tilstand og indsatsbehov:

Citat:

Jels Midtsø: Den eksterne fosforbelastning skal reduceres med 245 kg. Dette kan gøres gennem en indsats ved hjælp af de generelle og målrettede virkemidler i oplandet. Det vurderes ud fra de foreliggende data, at der forekommer intern belastning i søen, som vil hindre målopfyldelse i 2015. Datagrundlaget er dog utilstrækkeligt til at vurdere, om det er relevant at restaurere søen, og i givet fald hvilken metode, der er den bedst egnede.

Jels Nedersø: Den eksterne fosforbelastning skal reduceres med 137 kg. Dette kan gøres gennem en indsats ved hjælp af de generelle og målrettede virkemidler i oplandet, samt brug af målrettede virkemidler i oplandet til opstrømsliggende søer, Jels Oversø og Jels Midtsø. Det vurderes ud fra de foreliggende data, at der forekommer intern belastning i søen, som vil hindre målopfyldelse i 2015. Datagrundlaget er dog utilstrækkeligt til at vurdere, om det er relevant at restaurere søen, og i givet fald hvilken metode, der er den bedst egnede.

Jels Oversø: Den eksterne fosforbelastning skal reduceres med 155 kg. Dette kan gøres gennem en indsats ved hjælp af de generelle og målrettede virkemidler i oplandet. Det vurderes ud fra de foreliggende data, at der forekommer intern belastning i søen, som vil hindre målopfyldelse i 2015. Datagrundlaget er dog utilstrækkeligt til at vurdere, om det er relevant at restaurere søen, og i givet fald hvilken metode, der er den bedst egnede.

Det skal bemærkes, at vandplanerne i skrivende stund ikke er endeligt vedtagne.

Det ansøgte projekt overholder de generelle krav til fosforoverskud. Udbringningsarealerne afvander ikke til Natura 2000 vandområde, der er overbelastet med fosfor, men projektet overholder de samme krav til beskyttelsesniveauet vedr. fosfor, som stilles på jorde i fosfor-klasser I og II, som afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor jf. godkendelsesbekendtgørelsens⁶ bilag 3 afsnit C. Udbringningsarealerne til det ansøgte projekt udgør under 5 % af oplandet til Jelssøerne, og der sker en reduktion i den totale tildeling af fosfor til oplandet i forhold til nudrift. Med baggrund i ovenstående er det Kolding Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have indvirkning på Jelssøernes tilstand.

Øvrige søer og vandhuller

Øvrige vandhuller på udbringningsarealerne vurderes at være påvirkede af landbrugsdriften. Det vurderes, at de største trusler mod nogle af vandhullerne er tilgroning og den direkte påvirkning fra udbringningsarealerne herunder næringsstofferne via dræn og pesticidafdrift. Det vurderes, at en bræmme på mindst 2 meter omkring vandhullerne er med til at mindske risikoen for den direkte påvirkning fra overfladeafstrømning samt sikre vandhullet som en biotop i landskabet. Ved søen på det forpagtede areal på matr. nr. 17a og 62a, Bastrup by, Vamdrup (vestskel af mark 20-0, lige vest for ejendommen Mosevej 4) vurderes det, at frahegning af størstedelen af søens brinker 3-4 meter fra vandspejlet og evt. etablering af mulepumpe som drikkevandsressource vil mindske søens belastning med næringsstoffer væsentligt.

Samlet vurdering

Samlet vurderes det, at den ansøgte landbrugsdrift på udbringningsarealerne ikke vil påvirke den nuværende tilstand af søer, vandhuller og vandløb, såfremt nedenstående vilkår efterkommes. Dette begrundes dels med, at søerne i dag er påvirket af landbrugsdriften, og dels, at der dér ikke, så vidt vides, findes dyr eller planter, som er særlig følsomme overfor en normal landbrugsdrift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 46.** Omkring alle vandhuller og vandløb skal der opretholdes mindst 2 meter bræmme. I bræmmen må der ikke dyrkes, sprøjtes, jordbehandles eller foretages terrænregulering.
- 47.** Langs vandløbet på matr. 9m Bastrup By, Vamdrup skal frahegning af vandløbsbrinken opretholdes, således at kreaturers optrædning af vandløbets brinker forhindres.

⁶ Bek. nr. 294 af 31/03/2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

48. Langs søen på matr. nr. 17a og 62a, Bastrup by, Vamdrup (vestskel af mark 20, lige vest for ejendommen Mosevej 4) frahegnes brinkerne langs størstedelen af søen, således at kreaturers optrædning af brinkerne forhindres.

9.3 PÅVIRKNING AF TERRESTISKE NATUROMRÅDER

Ammoniak fra anlægget:

Husdyrproduktion medfører emission af ammoniak, der påvirker særligt næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed varierer betydeligt fra den ene produktion til den anden, afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse, teknologianvendelse, m.v. Størsteparten af ammoniak fra staldanlæg, som afsættes i nærområdet, afsættes inden for en afstand på ca. 300 m fra stalden, og mindre mængder kan afsættes i afstande op til ca. 1000 m. Hvor meget ammoniak, der afsættes, afhænger bl.a. af de topografiske forhold i området samt den fremherskende vindretning.

Der ligger ingen udpegede § 7 naturområder indenfor 1.000 m af anlægget, og der er ved besigtigelsen af arealer og den omkringliggende natur ikke fundet nogen særlige ammoniakfølsomme naturarealer indenfor 1.000 meter af anlægget. Det nærmeste § 7-område er et overdrev beliggende mere end 6 km nordvest for ejendommen, hvor også det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde Kongeåen (EF habitatområde nr. 80, Natura 2000 område nr. 91) ligger. På bilag 8 ses den beskyttede natur omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen, viser, at ammoniakemissionen fra nudriften er 2.469 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 1.582 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en reduceret emission på 887 kg kvælstof pr. år fra anlægget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da der sker en reduktion af ammoniakemissionen fra anlægget i forhold til nudrift, og da der ikke ligger ammoniakfølsomme naturområder inden for 1000 meter fra anlægget, vurderer Kolding Kommune, at projektet ikke vil medføre en forringelse af naturområderne, og at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde et skærpet beskyttelsesniveau i forhold til naturområder.

9.4 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle udbringningsarealer afvander via Kongeå-systemet og Ribe Å-systemet til Vadehavet, der er et Natura 2000 område. Projektet kan med afstrømning af næringsstoffer med overfladevand derfor potentielt påvirke Vadehavet.

Vadehavet har status som internationalt naturbeskyttelsesområde (INO 089), Natura 2000-område, Habitatområde (H78), Fuglebeskyttelsesområde (F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F65 og F67) og Ramsarområde (R27). Udpegningsgrundlaget for Vadehavet er blandt andet den prioriterede naturtype "kystlaguner og strandsøer". Eutrofieringen har en skadelig effekt på gydeområderne, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slamlag. Natura 2000-området er klassificeret som mindre sårbart område overfor kvælstof og ikke sårbart overfor fosforudvaskning.

Ingen af udspretningsarealerne er beliggende i opland til vandområde, der under national udpegning er angivet som værende overbelastet med fosfor. Beregninger på overskud af fosfor viser, at der med husdyrgødning tilføres 35,2 kg P/ha, mens der med afgrøder fjernes 25,4 kg P/ha, svarende til, at der er et fosforoverskud på 9,8 kg P pr ha. Fosforoverskuddet i førsituationen er 12,5 kg P/ha/år, og der sker altså ingen stigning i fosforoverskuddet som følge af projektet. Projektet overholder således de krav, der ville have været gældende, såfremt alle arealer lå indenfor fosforfølsomt vandopland i fosforklasse I eller II. Der anvendes sædskifte K12.

Ingen arealer ligger indenfor områder under nationalt udpegede nitratfølsomme vandoplande (nitratklasser), og reduktionsprocenten er derfor i ansøgningen angivet til 100 %. Der kan således som udgangspunkt udbringes husdyrgødning svarende til harmoniforholdene, jf. bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, ensilage m.v. Ifølge DMU's nitratreduktionskortlægning for området omdannes ca. 51-75 % af det udvaskede nitrat til frit kvælstof, inden det når kystvandene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Vadehavet er der ikke kvælstof- eller fosforfølsomme arter/naturtyper, jf. habitatbekendtgørelsen. Udbringningsarealerne udgør 0,16 % af det samlede Kolding-opland til det internationale naturområde (INO 89) på 83.000 ha, og det vurderes, at belastningen fra udbringningsarealerne ikke i sig selv kan påvirke naturområdet væsentligt i forhold til den samlede belastning fra hele oplandet. Kommunen vurderer derfor, at produktionen kan etableres og drives uden væsentlige påvirkninger af de berørte vandsystemer, og at projektet ikke vil være til hinder for, at en gunstig bevaringsstatus kan opnås i det internationale naturområde Vadehavet.

Det er Kommunens samlede vurdering, at de generelle harmoniregler sikrer, at projektets udledning af kvælstof og/eller fosfor til (fjord/hav) hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område Vadehavet.

Kommunen vurderer på den baggrund, at der i dette afsnit ikke er behov for at stille vilkår til projektet.

9.5 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I bilag 10 har Kommunen foretaget en nærmere vurdering af hvilke dyre- og plantearter, som findes eller sandsynligvis findes i Kolding Kommune, eller i naturområder, der modtager overfladeafstrømning fra Kolding Kommune, og som samtidigt findes på Bilag IV i EF-habitatdirektivet.

Indenfor projektets nærområde kan der findes stor vandsalamander, som er udbredt over det meste af Kolding Kommune, og den kan muligvis findes i vandhullerne i nærheden af ejendommen. Ligeledes kan det ikke udelukkes, at den spidssnude frø findes i vandhuller og engarealer i området omkring ejendommen. Løvfrøen er registreret ca. 4 km fra ejendommen, og løvfrø er registreret mere end 3 km fra ejendommens udbringningsarealer.

Bedriftens arealer afvander til Konge Åens vandløbssystem. Her er odderen registreret ved Ribe Amts odderundersøgelser i 1998-2000 og 2004. Der er fundet spor af odder ved flere lokaliteter langs Kongeåen, dog ikke langs vandløbstrækninger ved udbringningsarealerne. I Kongeåen findes også snæbel, som er en prioriteret art, og den findes kun i få danske vandløb.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune har ikke kendskab til Bilag IV eller andre sjældne arter udover Bilag IV arter i nærhed af ejendommens produktionsanlæg eller udbringningsarealer.

Dog kan det ikke udelukkes at enkelte arter såsom stor vandsalamander, løvfrø eller spidssnudet frø forekommer i eller i nærheden af nogle af vandhullerne og græsningsarealerne ved bedriften, da disse arter er forholdsvis almindelige i Kolding Kommune.

Der er registeret enkelte arter, som har særligt strenge beskyttelseskrav i Kongeåens vandløbssystem, som bedriftens udbringningsarealer afvander til. Det drejer sig om odder og snæbel. Begge arter vurderes ikke at blive påvirket af projektet, idet almindelig markdrift og derfra stammende næringsstoffer ikke påvirker arterne.

Det vurderes samlet, at projektet ikke vil få negativ indvirkning på Bilag IV arter.

9.6 KVÆLSTOF TIL GRUNDEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Størstedelen af udbringningsarealerne ligger i et område, som er udpeget som areal med særlige drikkevandsinteresser, idet det er opland til en planlagt ny kildeplads til Vamdrup Vandværk. Arealerne er dog ikke udpegede som nitratfølsomme. Kortlægningen for indsatsplanen i området er i skrivende stund endnu ikke påbegyndt, så der findes ingen data herfra.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da ingen af udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde og sårbarheden over for nitratudvaskning karakteriseres som ringe, vurderes kommunen, at den ansøgte produktion, ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

10 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette kapitel skal der drages samlende konklusioner for BAT helhedsindsatsen med beskrivelse af afvejninger med hensyn til valg og fravalg af BAT.

Management (ledelses- og kontrolrutiner):

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse. Medarbejdere bliver orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt og om hvilket ansvar, der dermed følger. Der er udarbejdet APV for bedriften.

I bedriftens regnskab registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.

Der udarbejdes i samråd med planteavlskonsulent gødningsplaner og gødningsregnskab for bedriften, hvor forbrug af handelsgødning såvel som husdyrgødning dokumenteres.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, gylle, brand mv. er beskrevet.

Foder herunder håndtering og opbevaring:

Fodring af dyrene sker på baggrund af foderanalyser og foderplanen sammensættes af fodringskonsulent, der inddrager nyeste viden omkring fodring af kvæg. Der er ikke valgt foderkorrektion ved hjælp af reduceret AAT og PBV tildeling for reduktion af ammoniakfordampning, da denne teknik ikke er anvendelig på kvægbedrifter med høj andel (over 40 %) af græs/græsensilage i foderrationen.

Ensilage opbevares i indendørs plansiloanlæg med afløb til beholder, der opsamler evt. saftafløb. Håndtering/blanding af foder foregår ligeledes indendørs. Risikoen for forurening i forbindelse med håndtering og opbevaring af foder er dermed minimal.

Staldindretning:

Hovedparten af den nye stald etableres med faste drænedede gulve med skraber og ajlefløb og lever op til ammoniakreduktionskrav på minimum 50 % jf. Miljøstyrelsens udkast til Teknologiuudredning Ma.St.02. Bl.a. er der krav om maksimalt 5 % lysningsareal på afleveringsåbningerne til ajledrænet og krav til hældning af gulvet mod drænkanalen og til skrabeintervaller. Denne type staldgulv reducerer ammoniakemissionen med 50 % set i forhold til referencesystemet. Et afsnit af stalden omkring malkerobotterne og i aflastnings- og sygeafdelingen etableres spalter med robotskraber. Skrabning af spalterne reducerer ammoniakemissionen med 20 % set i forhold til referencen, som er spaltegulv uden skraber. Langt hovedparten af gødningen afsættes i staldafsnittet, hvor de malkende dyr går, og hvor der er faste drænedede gulve med skraber og ajlefløb. Der henvises til FarmTest kvæg nr. 21. Der etableres naturlig ventilation i den nye stald, og de øvrige stalde er også med naturlig ventilation. Dette sikrer et stort luftskifte, hvilket hjælper til at holde staldgulvene tørre.

De eksisterende stalde bevares alle uændrede og vil i ansøgt drift ikke få en væsentlig ændret anvendelse ud over, at der vil være langt færre dyreenheder i staldene (40-70 % færre). Staldsystemet i den eksisterende ungdyrstald og den eksisterende kostald er sengestald med fast gulv og skraber. En gennemgribende reovering og ændring af staldsystemet i disse stal-

de vil ikke kunne svare sig for dette husdyrbrug i forbindelse med den ansøgte drift. Ansøger forventer ikke, at der skal foretages gennemgribende renovering, udover den løbende vedligeholdelse af de eksisterende stalde i den tid, hvor han skal drive gården. Der er stillet vilkår til skrabeintervaller i de eksisterende stalde ligesom til den nye stald, hvilket skal medvirke til, at ammoniakemissionen holdes på så lavt et niveau som muligt i disse to stalde. Senest i forbindelse med den næste renovering eller ændring af de to stalde (forventes i 2025) skal staldene leve op til BAT.

På Sønderskovgård er kvægproduktionen baseret på græsfodring, hvor mindst 40 % af grovfoderrationen er græs. For denne type produktion er der et generelt krav om 15 % reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og gødningslagre. Reduktionskravet på 15 % i forhold til de ansøgte ændringer og udvidelser udgør 260 kg NH₃ i forhold til reference staldsystemet. I det ansøgte projekt opnås i kraft af den valgte BAT-teknik i den ny kostald en reduktion på 286 kg N. Projektet overopfylder således det generelle krav om ammoniakreduktion med 26 kg N.

Fravalg af gylleforsuring: Gylleforsuring er fravalgt, idet teknikken kan ikke egner sig til etablering i en stald, der ikke er med ringkanal eller bagskyl (eksisterende stalde) og ikke umiddelbart er kombinerbar med faste drænede gulve med ajleafløb (ny kostald). Teknisk og praktisk set ville det desuden være meget uhensigtsmæssigt med to typer gylle på ejendommen, hhv. syrebehandlet og ubehandlet gylle. Syrens effekt på pH-værdien i den behandlede gylle, ville blive ophævet ved sammenblanding med ubehandlet gylle, og dermed forsvinder den ammoniakreducerende effekt.

Fravalg af gyllekøling: I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installation af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde, og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark, der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde. Det er ikke muligt at installere gyllekøling i hverken de eksisterende stalde eller den nye stald, idet de er eller bliver indrettet med fast gulv.

Se også afsnit 4.1 Husdyrhold og staldindretning.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning:

For de to eksisterende gyllebeholdere gælder, at disse ikke er forberedt for overdækning. Der føres logbog over flydelaget, så der er fokus på, at flydelaget lever op til de gældende krav. Efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 7 dage efter, der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag. Den indendørs gylletank under stalden er en lukket tank. Alle tanke er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Overpumpning til vogn foretages på befæstet areal med afløb til forbeholder/gyllebeholder, og risikoen for forurening er dermed lav. Overpumpning af gylle sker under konstant manuel overvågning.

Størsteparten af dybstrøelse udbringes i marken direkte fra stalden og kun i begrænset omfang og i korte perioder opbevares dybstrøelse på møddingspladsen, hvor der er afløb til gyllebeholder. Der vil fremover ikke forekomme markstakke af dybstrøelse.

Se også afsnittene 5.2 og 5.3 om flydende husdyrgødning og dybstrøelse.

Udbringning af husdyrgødning:

Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker. Udbringning af husdyrgødning foretages i henhold til udarbejdet gødningsplan og under hensyntagen til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer. Gylle udbringes normalt kun på hverdage. Ud-

bringning sker under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Forbrug af vand og energi:

Der anvendes mælkekølingsanlæg, hvor overskudsvarmen genanvendes. Vakuumpumpen er frekvensstyret. Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer. Ejendommen har egen vandboring.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved etablering af den nye stald på Sønderskovgård vælges gulvsystem, der lever op til ammoniakreduktionsniveauet for den bedste tilgængelige teknik jf. Miljøstyrelsens udkast til Teknologitudredning Ma.St.02 for staldgulve til malkekøer. Ammoniakfordampningen i dette system forventes at reduceres med 50 % i forhold til referencesystemet. For Sønderskovgård er der et generelt krav om 15 % reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og gødningslagre. Reduktionskravet på 15 % i forhold til de ansøgte ændringer og udvidelser overopfyldes med 26 kg N i kraft af den valgte BAT-teknik i den ny kostald.

I de eksisterende stalde er der ikke mulighed for implementering af ny teknologi til reduktion af ammoniakfordampning og omkostningerne til en total ombygning af staldene vil, set i lyset af den relativt lille udvidelse af husdyrholdet, ikke være proportionalt. De eksisterende stalde vil til gengæld i ansøgt drift blive belagt med langt færre dyreenheder end i nudriften, og i den "gamle" kostald vil der blive opstaldet ungdyr i stedet for køer. Disse forhold sammen med det forhold, at der stilles krav til skrabeintervaller også i de eksisterende stalde med fast gulv, vil reducere ammoniakfordampningen fra de eksisterende stalde i ansøgt drift set i forhold til nudriften.

Der anvendes ikke markstakke til opbevaring af dybstrøelse, og opbevaring af ensilage vil ske i indendørs plansilo, dog med mulighed for undtagelsesvist at have ensilagemarkstakke i overgangsfase indtil plansilohuset er færdigt. Det er kommunens vurdering af Sønderskovgårds håndtering og opbevaring af husdyrgødning samt foder og ensilage foregår på forsvarlig vis og lever op til den bedste tilgængelige teknik for denne bedrift.

Den generelle regulering, som landbruget er underlagt i relation til udbringning af husdyrgødning, kan betragtes som BAT.

Med baggrund i ovenstående er det kommunens vurdering, at Sønderskovgård lever op til BAT-niveauet for denne type og størrelse bedrift.

11 HUSDYRBRUGETS OPHØR

I dette kapitel beskrives og vurderes konsekvenserne ved husdyrbrugets ophør.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler og gyllebeholdere tømmes og rengøres. Beholdere til olie tømmes og bortskaffes og pesticider samt øvrige kemikalier fjernes. Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer eller bruger, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Kolding Kom-

mune. Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, mens nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes. Ved afblænding vil påfyldningsstuds og udluftningsrør blive fjernet. Gødnings- og ensilageanlæg vil blive søgt anvendt til alternativt formål eller nedrives, og al materiale bortskaffes som affald i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsmæssigt affald i Kolding Kommune. Der udarbejdes en plan med tidspunkt for anden indretning og opbygning af staldbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for nedrivning af staldbygningerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrbrugets ophør:

- 49.** Gyllebeholder (1.1.6) og (1.1.7) samt møddingspladsen (1.1.10) skal fjernes, når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål med mindre andet er aftalt med kommunen.
- 50.** Ved ophør af virksomheden skal staldanlægget samt gødnings- foder- og ensilageanlæg tømmes og rengøres og evt. overskydende husdyrgødning skal afsættes. Kemikalier og sprøjtemidler skal bortskaffes til godkendt modtager.
- 51.** Ophør af virksomheden skal meddeles Kolding Kommune

12 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette kapitel beskrives og vurderes bedriftens egenkontrol og dokumentation.

Det skal bemærkes, at kommunen har adgang til CHR-registeret, til registeret med gødningsregnskaber og til støtteansøgninger vedr. enkeltbetaling m.v.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Sønderskovgård følger Arlagårdens kvalitetsprogram, som er et program, der udstikker en række retningslinjer for bl.a. dyrevelfærd og hensyn til miljøet. Der må f.eks. ikke gødes med spildevandsslam. Regnskab over energi- og foderforbrug styres via driftsregnskab. Journal for anvendelse af pesticider føres i sprøjtejournal. Logbog føres for tilstand af flydelag på gyllebeholdere. Gødningsplan styrer håndtering af husdyrgødning. Der foretages årligt indberetninger over dyreholdets størrelse og gødningsforbrug mv. via. Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde, herunder, at gyllepumpning overvåges, og at gylletankene kontrolleres for flydelag.

Der følges faste service intervaller for male- og køleanlæg samt for markmaskiner.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Generelt viser undersøgelser, at hyppig og grundig rengøring af stalde har stor betydning for ammoniakfordampningen og lugtafgivelsen i stalde. I de anvendte beregninger og normer i denne miljøgodkendelse er det antaget som forudsætning, at staldene drives og rengøres i overensstemmelse med God landbrugspraksis.

Det er Kommunens vurdering, at egenkontrol og dokumentation er dækkende, forudsat at de stillede vilkår om egenkontrol og dokumentation efterleves.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

- 52.** Alle driftsforstyrrelser samt vedligeholdelse af alle skrabeanlæg og skraberoboter på bedriften skal noteres med tidsperiode og dato for driftsstop/vedligeholdelse samt årsag hertil og beskrivelse af udbedringer.
- 53.** På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår.

Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn eller på forlangende kunne fremvises:

- 54.** Driftsregnskab
- 55.** Sædskifte- og gødningsplaner
- 56.** Forpagtnings- og overførselsaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) m.v. som skal opbevares i minimum 5 år.
- 57.** Dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt i henhold til Kolding Kommunes affaldsregulativ.

Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:

- 58.** Hvornår der er foretaget aflæsning af el-forbrug/vandforbrug samt aflæsningsværdier og hvad der evt. er foretaget for at reducere forbruget.
- 59.** Hvornår der er foretaget kontrol af mælkekølingsanlæg og hvad der evt. er foretaget for at forbedre anlæggets energiudnyttelse.
- 60.** Hvornår der er udført kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gyllepumperør samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret.
- 61.** Hvornår der er foretaget kontrol af hver af silopladsernes sektioner samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.
- 62.** Hvornår der er foretaget kontrol af møddingspladsen samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.

12.1 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan være risiko for uheld ved håndtering af kemikalier, omkring olietanken, ved påfyldning af dieselolie, ved håndtering af gylle og omkring vandboringen (se bilag 4, I). I ansøgningen er beskrevet, hvordan man på Sønderskovgård søger at minimere risici:

- Der er opdæmmet omkring vandboringen, således at risiko for tilførsel fra overfladen er minimeret.
- Sprøjten påfyldes og rengøres på befæstet areal med afløb til gylletank. Påfyldning af sprøjten overvåges.
- Olietanken er placeret på befæstet areal uden afløb, og hvor der ikke er mulighed for påkørsel. Der er overfyldningsalarm på tanken, og påfyldning af diesel foregår ligeledes på befæstet areal uden afløb. Desuden er dieseltanken udstyret med selvfrydende håndtag.
- Pumpning af gylle fra fortank samt fra tank til gyllevogn overvåges.
- For minimering af gener og risiko for forurening i forbindelse med evt. uheld er der udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen. Medarbejdere er instrueret i at tilkalde miljøvagten (112) i tilfælde af uheld. Der er opsat en liste med relevante telefonnumre i stalden. Der opbevares altid savsmuld til hurtig opsamling af evt. olie- eller kemikalie-spild.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at bedriftens indretning sikrer, at mindre spild og uheld ikke burde give anledning til forurening af omgivelserne, idet anlæggene og de befæstede arealer samt afløbsforholdene medvirker til at spild nemt kan opsamles. Sammen med dette er der også stillet en række vilkår om håndteringen af gødning, foder og ensilage, som mindsker risikoen for forurening.

Den udarbejdede beredskabsplan skal beskrive nøjagtigt, hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, udslip af gylle ved pumpning, brud på gyllebeholder ved f.eks. på-

kørsel, udslip og spild af kemikalier, spild af pesticider og sprøjtevæske ved f.eks. håndtering eller fejlbetjening af sprøjteudstyr, strømsvigt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 63.** Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt, at anmelde dette til Alarmcentralen ved at ringe 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.
- 64.** Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 2 uger efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Kolding Kommune. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af, hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.
- 65.** Der skal være udarbejdet en beredskabsplan inden dyreholdet udvides, der fortæller hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld eller driftsforstyrrelser, som indebærer risiko for forurening. Forskrifterne i beredskabsplanen skal følges ved uheld eller driftsforstyrrelser. Endvidere skal beredskabsplanen vedligeholdes løbende og revurderes minimum 1 gang årligt af driftsherren, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Beredskabsplan skal altid være tilgængelig for alle på bedriften.
- 66.** Medarbejderne skal være informerede om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen.

13 BILAG

- Bilag 1: Berørte parter
- Bilag 2: Situationsplan - bygningsoversigt
- Bilag 3: Plantegning af staldafsnit 1.1.1 og 1.1.6
- Bilag 4: Indretning - placering af diverse anlæg mm.
- Bilag 5: Afløbsforhold
- Bilag 6: Udbringningsarealer og transportruter
- Bilag 7: Uddrag af fleksibilitetsberegning
- Bilag 8: Beskyttede naturtyper, vandløb og diger
- Bilag 9: Skema over arealer fra IT-ansøgningsystemet
- Bilag 10: Arter med særligt strenge beskyttelseskrav
- Bilag 11: Miljøstyrelsens Teknologitudredning – Faste drænedede gulve med skraber og ajleaf-løb udkast
- Bilag 12: Kapacitetsberegning
- Bilag 13: Sorteringsvejledning
- Bilag 14: Betingelser for anvendelse af 2,3 DE/ha
- Bilag 15: Vilkårskatalog

13.1 BILAG 1: BERØRTE PARTER

Konsulent:

- KHL, Kolding Herreds Landbrugsforening v. Poul Friis, Niels Bohrsvej 2, 6000 Kolding. e-post: pkf@khl.dk

Ejer af forpagtningsarealer:

- Kaj Erik Olsen Andersen, Bastrup Skolevej 12, 6580 Vamdrup
- Henning Hørlyck, Mosevej 4, 6580 Vamdrup

Ejer af gylleaftalearealer:

- Poul Dornonville de la C Andsager, Tøndervej 17, 6580 Vamdrup

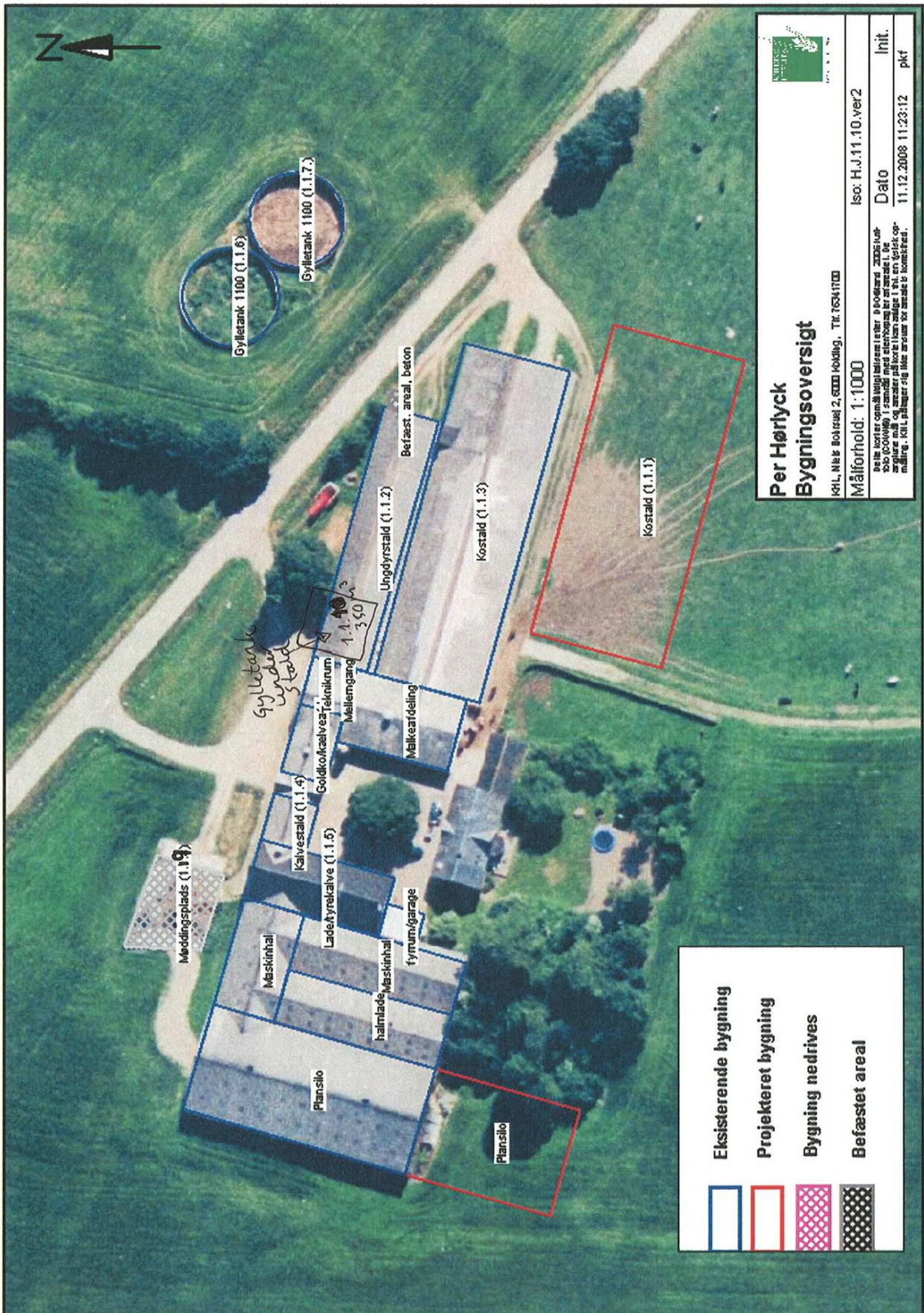
Naboer:

- Jønnsen Furniture Aps, Bastrup Skolevej 26, 6580 Vamdrup
- Henning Hørlyck, Mosevej 4, 6580 Vamdrup (ejer også Mosevej 2)
- Kate Gamst, Mosevej 2, 6580 Vamdrup
- Peter Jacobsen Holst, Mosevej 6, 6580 Vamdrup
- Martin Jacob Vindbjerg Holst, Mosevej 12, 6580 Vamdrup
- Bjarne Pedersen, Bastrup Skovvej 4, 6580 Vamdrup

Foreninger mm.:

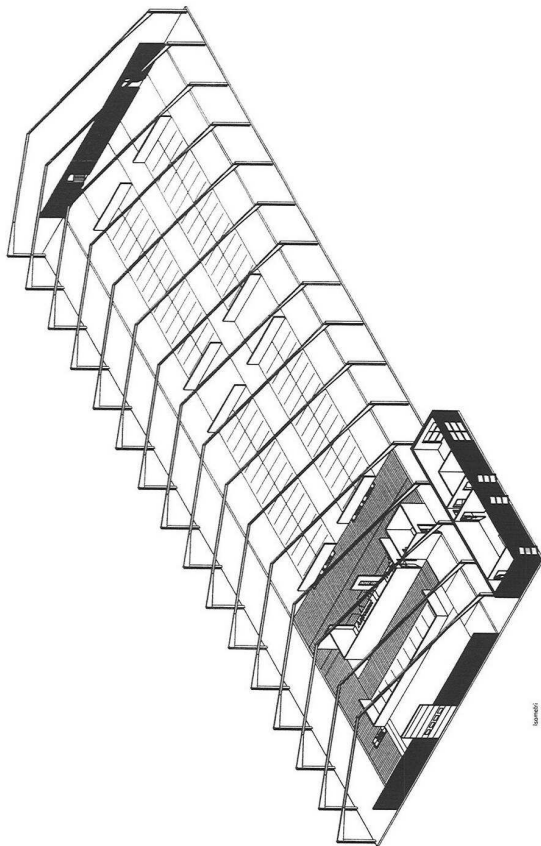
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Kolding. E-post: kolding@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Sydøstjylland. E-post: kolding@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: hus-dyr@ecocouncil.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe. E-post: post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe. E-post: syd@sst.dk
- Skov- og Naturstyrelsen, Trekantområdet, Førstballevej 2, 7183 Randbøl. E-post: trekantsomraadet@sns.dk

13.2 BILAG 2: SITUATIONSPLAN – BYGNINGSOVERSIGT

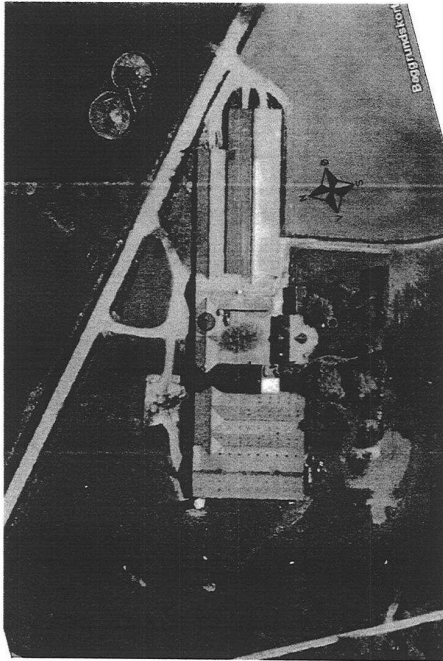

13.3 BILAG 3: PLANTEGNING AF NY STALD 1.1.1 OG 1.1.6

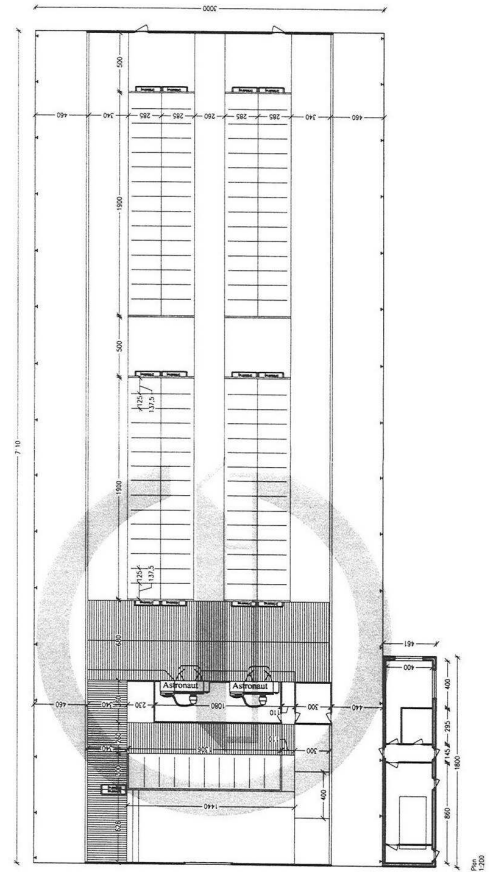

Skema

1001222

1001222

Denne tegning er kun vejledende og kan derfor ikke betragtes som produkttegning.
 Tegningen er GRÅKJÆR STALDBYGS ejendom og må ikke kopieres, gengives eller overdrages uden vores skriftlige samtykke.

Kontaktperson på denne sag er: Søren Kvist, Mobil: 2519 6313, e-mail: sk@grakjaer.dk

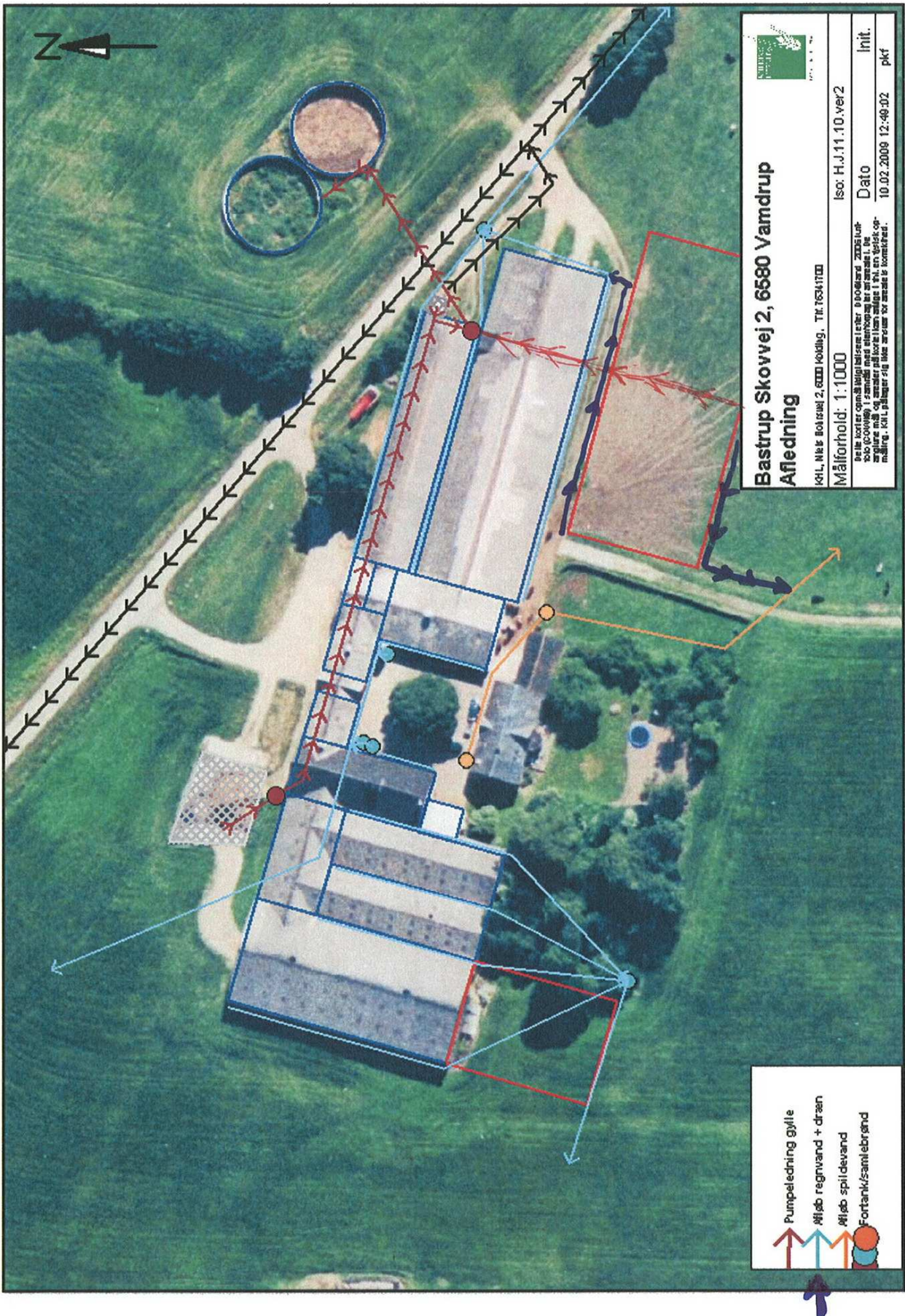
<p>GRÅKJÆR Skandinavien Skovvej 2 2650 Værløse Tlf. +45 5898 8000 Fax. +45 5898 8000</p>	Dato: 18.01.2010 Sagsnr.: 1.200/11000 Sag: N Værløse
	Emne: Tilbygning
Bygh: Skovvej 2, 2650 Værløse Tegner: Søren Kvist Tlf.: 2598 0381 Mobil: 2519 6313 E-mail: sk@grakjaer.dk	Sag: 1001222 Tegning: 1-10-1-1

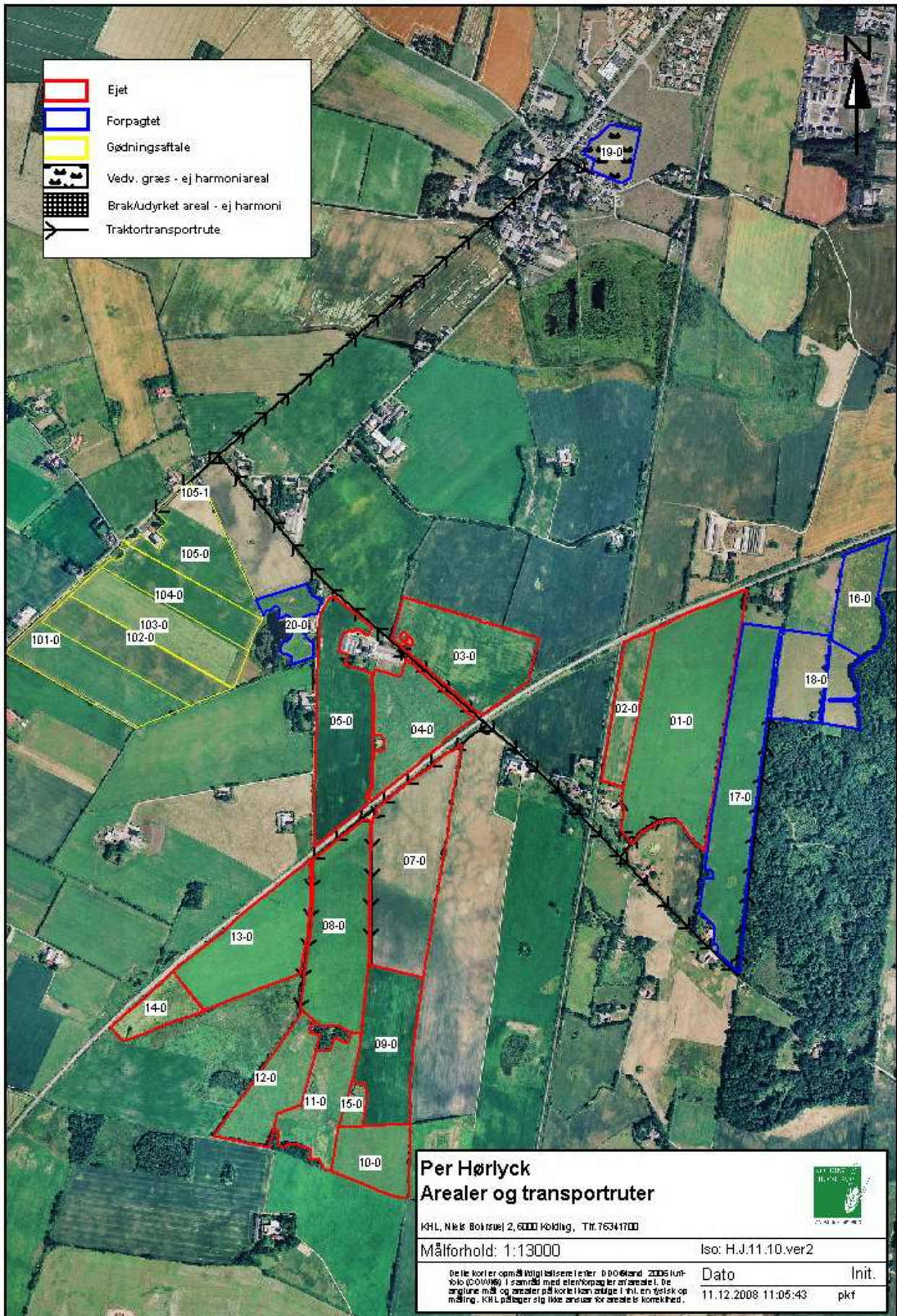

13.5 BILAG 5: AFLØBSFORHOLD

13.6 BILAG 6: AREALER OG TRANSPORTRUTER

13.7 BILAG 7: UDDRAG AF FLEKSIBILITETSBEREGNING

Der ønskes en fleksibilitet på i forhold til en skæv fordeling mellem tyre og kvier samt mellem køer og kvier. Ønsket om fleksibilitet er begrundet i, at der altid vil være udsving i en malkekvægbesætning i forhold til kønsfordeling af kalvene, kælvningsalder, sygdom og dødelighed. Der er indsendt beregninger til dokumentation af udledning, genegrænser og udvaskning.

Der er indsendt beregninger på 3 scenarier.

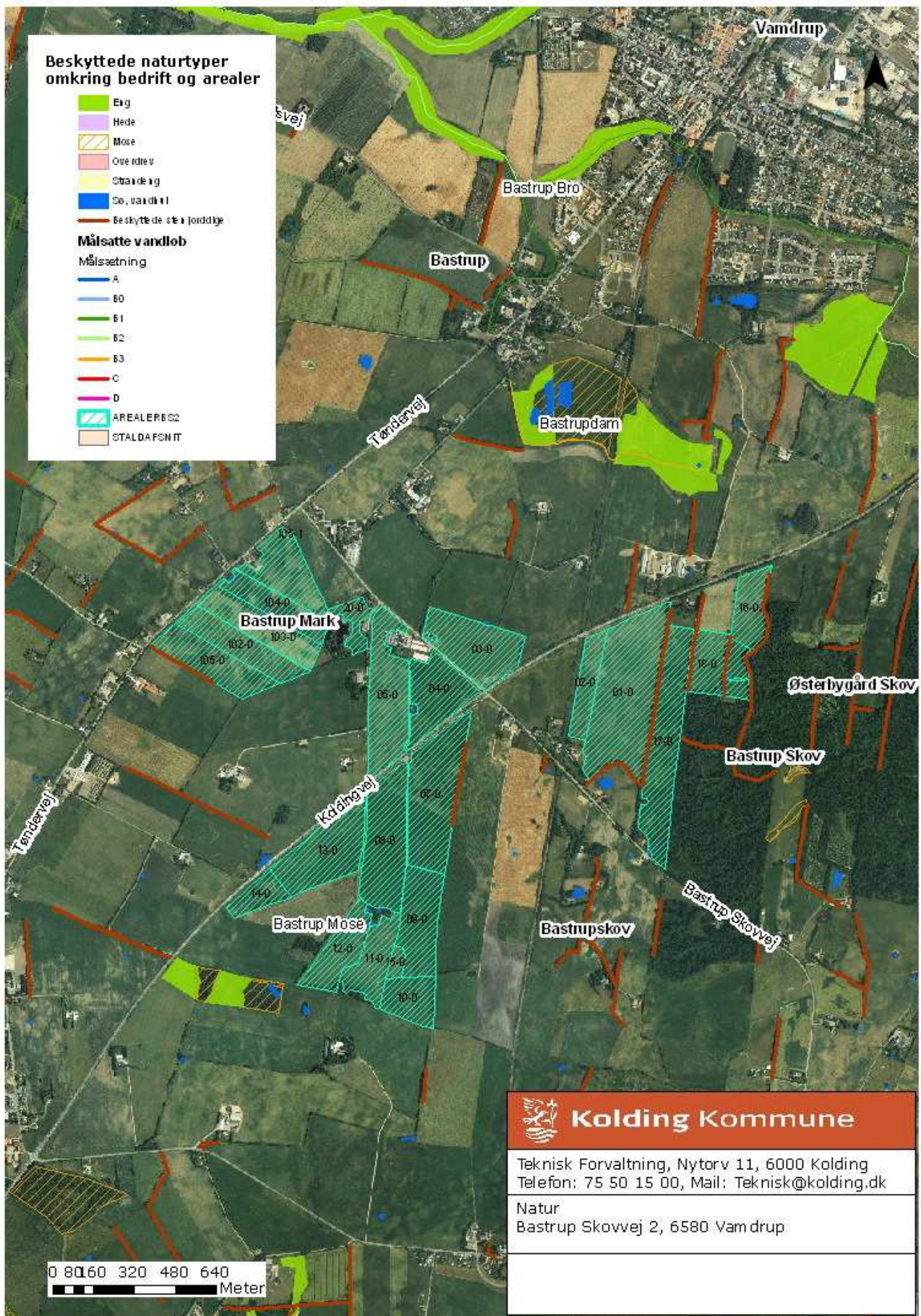
1. + 15 kvier og - 20 tyre i forhold til ansøgt
2. + 15 køer og - 40 kvier i forhold til ansøgt
3. + 18 køer og tyrekalve solgt ved 75 kg

I nedenstående skema ses et uddrag af disse beregninger fra www.husdyrgodkendelse.dk.

Scenarie	DE	Geneafstand (m)			NH ₃ -emission (kgN/år)			DE/ha	P-krav overholdt	Udvaskning Kg N/ha
		nabo	Saml. begb.	By-zone	Total	Mer emission	15% krav overholdt			
Ansøgt	280,09	64	114	203	1582	-887	-26	2,3	Ja	41,8
1	279,11	64	114	203	1544	-924	-27	2,3	Ja	41,8
2	278,97	64	122	211	1589	-880	-39	2,3	Ja	41,6
3	278,83	66	121	211	1464	-1004	-42	2,3	Ja	41,7

13.8 BILAG 8: BESKYTTEDE NATUR, VANDLØB OG DIGER

13.9 BILAG 9: SKEMA OVER AREALER FRA IT-ANSØGNINGEN

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningsnummer 7727

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
01-0	15,02 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K12	15,02 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	15,02 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
02-0	2,97 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K12	2,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
03-0	7,20 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K12	7,20 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,20 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
05-0	8,19 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K12	8,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
07-0	10,15 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K12	10,15 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	10,15 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
09-0	6,16 Ha	Ja	JB11	Nej	K12	K12	6,16 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,16 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
08-0	8,53 Ha	Ja	JB11	Nej	K12	K12	8,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-0	3,55 Ha	Ja	JB11	Nej	K12	K12	3,55 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,55 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
15-0	0,65 Ha	Ja	JB11	Nej	K12	K12	0,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
11-0	4,28 Ha	Ja	JB11	Nej	K12	K12	4,28 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,28 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
12-0	4,41 Ha	Ja	JB11	Nej	K12	K12	4,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13-0	7,68 Ha	Ja	JB11	Nej	K12	K12	7,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
14-0	2,19 Ha	Ja	JB11	Nej	K12	K12	2,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
16-0	3,60 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K12	3,60 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,60 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
18-0	5,16 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K13	5,16 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,16 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
17-0	9,99 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K12	9,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
20-0	1,69 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K13	1,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
04-0	5,69 Ha	Ja	JB5	Nej	K12	K12	5,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	107,10 Ha						107,10 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	107,10 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Note:

Arealer der d. 1. januar 2007 var udlagt som permanent græsareal jf. definitionen i vejledning om enkeltbetaling

18-0
20-0

4.1.4. Aftalearealer

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
104-0	4,13 Ha	Nej	Nej
102-0	5,06 Ha	Nej	Nej
103-0	5,38 Ha	Nej	Nej
105-1	0,10 Ha	Nej	Nej
101-0	5,84 Ha	Nej	Nej
105-0	5,16 Ha	Nej	Nej

Samlet areal: 25,68 Ha

13.10 BILAG 10: ARTER MED SÆRLIGE BESKYTTELSSES KRAV

Arter beskyttet efter EU-habitatdirektivets bilag IV

Nedenfor findes en opgørelse over dyrearter, som findes eller inden for de sidste hundrede år har fundes i Kolding Kommune, eller i naturområder der modtager overfladeafstrømning fra Kolding Kommune, og som samtidigt findes på bilag IV (strengt beskyttede arter) i EF-habitatdirektivet. I henhold til EF-habitatdirektivets bilag IV er de nævnte dyrearter, hvor artens navn er understreget, strengt beskyttede. Nedenstående er udarbejdet på baggrund af "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007"

Pattedyr

Vandflagermus (*Myotis daubentonii*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det muligt at den findes i området omkring ejendommen. Søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvintrer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer. Det vurderes, at artens levesteder (træer, broer, vandhuller og søer) ikke påvirkes som følge af projektet.

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland, hvorfor det ikke kan udelukkes, at den findes i området omkring ejendommen. Yngler og overvintrer især i huse. Det vurderes, at ændringerne i forbindelse med projektet ikke vil få betydning for arten.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gård, haver, parker, alléer og små løvskove. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer i forbindelse med projektet og da der ikke fjernes våde områder vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Denne type flagermus søger føde over græsningsarealer, hvor der ligger køkasser. Ophør af kvæggræsning er derfor en trussel for arten. Der sker ikke ophør af græsning som følge af udvidelsen, hvorfor der ikke sker forringelser for arten som følge af selve projektet.

Brunflagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området omkring ejendommen. Arten yngler kun i gamle løvtræer. Da der ikke fjernes gamle træer, og da der ikke sker ændringer, der påvirker flagermusenes fødesøgning, vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for eventuelle eksemplarer i området.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) er observeret enkelte gange omkring byerne Kolding og Haderslev. Det kan ikke udelukkes, at arten kan forekomme i projektområdet. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer i forbindelse med projektet vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Kolding Kommune. Det kan således ikke udelukkes, at arten kan forekomme i projektområdet. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer eller laves ændringer af skovdrift i forbindelse med projektet, vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Pipistrelflagermus (Pipistrellus pipistrellus) er registreret flere gange i udkanten af Kolding Kommune. Det kan således ikke udelukkes, at arten kan forekomme i projektområdet. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer eller laves ændringer af skovdrift i forbindelse med projektet, vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper, ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker mm. Den er i 2007 og 2008 fundet flere steder i Kolding Ådal, Seest Mølleådal, Vester Nebel Ådal, Almind Ådal ved Dybvadsbro og nær Sommersted lige uden for kommunegrænsen. Der er ikke kendskab til arten i nærheden af udbringningsarealerne. Det vurderes derfor, at levevilkårene for birkemusen i området vil være uændrede som følge af projektet.

Hasselmus er eftersøgt i Stenderup-skovene i 2003 dog uden at den blev fundet. Stenderup-skovene vurderes til at være en mulig lokalitet for arten. Der er ikke kendskab til arten i nærheden af udbringningsarealerne.

Odder (Lutra lutra) Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og forekommer også i Ribe Å-systemet og i Konge Å-systemet. Mulige trusler mod odderen og dens muligheder for at etablere en fast ynglebestand er forstyrrelser i levestederne forårsaget af færdsel som f.eks. kanosejads og fritidsfiskeri. Da ingen af ejendommens arealer grænser direkte ned til de å-systemer, hvor odderen er registreret, og da den sandsynligvis ikke forekommer i det vandløb hvor det enkelt areal grænser ned til, forventes der ikke at være nogen negativ påvirkning af odderen som følge af projektet.

De øvrige pattedyrsarter på bilag IV er ikke registreret i nærheden af projektet, og de vil således ikke blive påvirket af projektet.

Krybdyr

Markfirben (Lacerta agilis) er udbredt over det meste af Danmark og findes muligvis i nærheden af ejendommen. Yngler på solrige, varme pladser i klitter, heder, overdrev, vejkanter, grusgrave, jernbaneskrånninger mv. I forbindelse med projektet sker der ingen ændringer af arealanvendelsen af landbrugsarealer og der tages hensyn til beskyttede naturarealer, så disse ikke påvirkes af maskiner eller andet. Det vurderes derfor, at levevilkårene for markfirben i området vil være uændrede som følge af projektet.

Padder

Stor vandsalamander (Triturus cristatus) er udbredt over det meste af Danmark og findes muligvis i nærheden af ejendommen. Det vurderes dog, at der ikke vil være en negativ påvirkning af vandhuller på arealerne som følge af projektet eftersom arealdriften ikke ændres væsentligt, og der findes 2 m bræmmer ned til alle søer på udbringningsarealerne. Det vurderes derfor at projektet ikke vil få negativ indvirkning på arten og dens levesteder.

Spidssnudet frø (Rana arvalis) er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Det kan ikke udelukkes, at den findes i vandhuller og engarealer i området omkring ejendommen. Da næringsstofoverskuddet og antallet og omfanget af vandhuller, søer og engarealer omkring ejendommen ikke ændres i forbindelse med projektet, forventes ingen negativ påvirkning af eventuelle levesteder for Spidssnudet frø.

Løvfrø (Hyla arborea) er ikke registreret i vandhullerne i omegnen af ejendommen. Nærmeste registrering af løvfrø er ca. 4 km sydøst for anlægget. Men det kan ikke udelukkes, at arten lever i et eller flere vandhuller i forbindelse med udbringningsarealerne. Det vurderes dog, at der ikke vil være en negativ påvirkning af vandhuller på arealerne som følge af projektet og eftersom arealdriften ikke ændres væsentligt, og der er 2 m bræmmer ned til alle søer på udbringningsarealerne. Det vurderes derfor at projektet ikke vil få negativ indvirkning på arten og dens levesteder.

Løgfrø (Pelobates fucus) er fundet med en meget lille bestand i et vandhul mellem Vamdrup og Drenderup Skov i 2008, ca 4,5 km nordøst for ejendommen. Den kan muligvis forekomme i

andre områder i den vestlige del af Kolding Kommune. Det vurderes, at der ikke vil være en negativ påvirkning af vandhuller på arealerne som følge af projektet og eftersom arealdriften ikke ændres væsentligt, og der er 2 m bræmmer ned til alle søer på udbringningsarealerne. Det vurderes derfor at projektet ikke vil få negativ indvirkning på arten og dens levesteder.

Hverken klokkefrø (*Bombina bombina*), springfrø (*Rana Dalmatina*), grønbroget tudse (*Bufo viridis*) eller strandtudse (*Bufo calamita*) findes i området omkring ejendommen. Det vurderes derfor, at projektet vil ikke forringe mulige levesteder for arterne.

Fisk

Snæbel (*Coregonus lavarethus*) som er en prioriteret art, findes kun i få danske vandløb, der udmunder i Vadehavet, herunder Konge Å og Ribe Å. Ejendommens udbringningsarealer afvander til Konge Å-systemet og Ribe Å-systemet, men da udbringningsarealerne kun et enkelt sted på en kort strækning grænser direkte ned til et vandløb og der her er 2 meter bræmmer ned til vandløbet, forventes der ikke at være nogen negativ påvirkning af snæbelen som følge af projektet.

Insekter

Grøn mosaikguldsmed (*Aeshna viridis*) er kendt fra Svanemosen syd for Kolding og det syd-vestlige Sønderjylland. Stor kærguldsmed er kendt fra Svanemosen syd for Kolding. Eremit og Stellas Mossorpion er ikke kendt fra Kolding Kommune. De er blevet eftersøgt i Stenderup Midtskov. Lys Skivevandkalv har en lille bestand ved Skærsø. Bred Vandkalv kendes ikke fra Kolding Kommune. På grund af afstanden til de kendte levesteder vurderes det, at projektet ikke har nogen negativ indvirkning på disse arter eller deres levesteder.

Muslinger og andre bløddyr

Flodperlemusling (*Margaritifera margaritifera*) kendes kun fra Varde Å – den har desuden været udsat i Skjern Å, Sneum Å samt Kongeåen, men der er ikke kendskab til, om arten har klar sig. Tykskallet malermusling (*Unio crassus*) har tidligere været kendt i både Jylland, Fyn og Sjælland – p.t. er bevaringsstatus ukendt.

Det vurderes, at projektet ikke vil få indvirkning på muslingearter opført på bilaget, da arealerne ikke afstrømmer til ovennævnte vandløbssystemer.

Sump-vindelsnegl, skæv vindelsnegl og kildevælds-vindelsnegl er ikke kendt fra Kolding Kommune. De er blevet eftersøgt bl.a i Seljum ved Stenderup Sønderskov.

Karplanter og mosser

Der findes 7 plantearter på habitatdirektivets bilag IV: Enkelt månerude, Vandranke, Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Gul Stenbræk og Krybende Sumpskærm. Kun Gul Stenbræk har vokset i Kolding Kommune i en mose nær Gravens i slutningen af 1800-tallet og ikke set siden.

Der findes 2 arter af mosser på habitatdirektivets bilag IV: Grøn Buxbaumia og Seglmos. De er ikke kendt fra Kolding Kommune.

Det vurderes derfor, at der ikke vil være en påvirkning af strengt beskyttede plantearter som følge af projektet.

Konklusion, bilag IV-arter

Det vurderes ud fra det ovenstående, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning af arter opført på Habitatdirektivets bilag IV.

13.11 BILAG 11: UDKAST TIL MILJØSTYRELSENS TEKNOLOGI-UDREDNING – FASTE DRÆNEDE GULVE MED SKRABER OG AJLEAFLØB

Teknologiudredning

Version: 1

Dyretype: Malkekøer

Dato:

20.10.2009

Teknologitype: Staldgulv

Side: 1 af 8

Kode: Ma.St.02

Faste drænedede gulve med skraber og ajleafløb

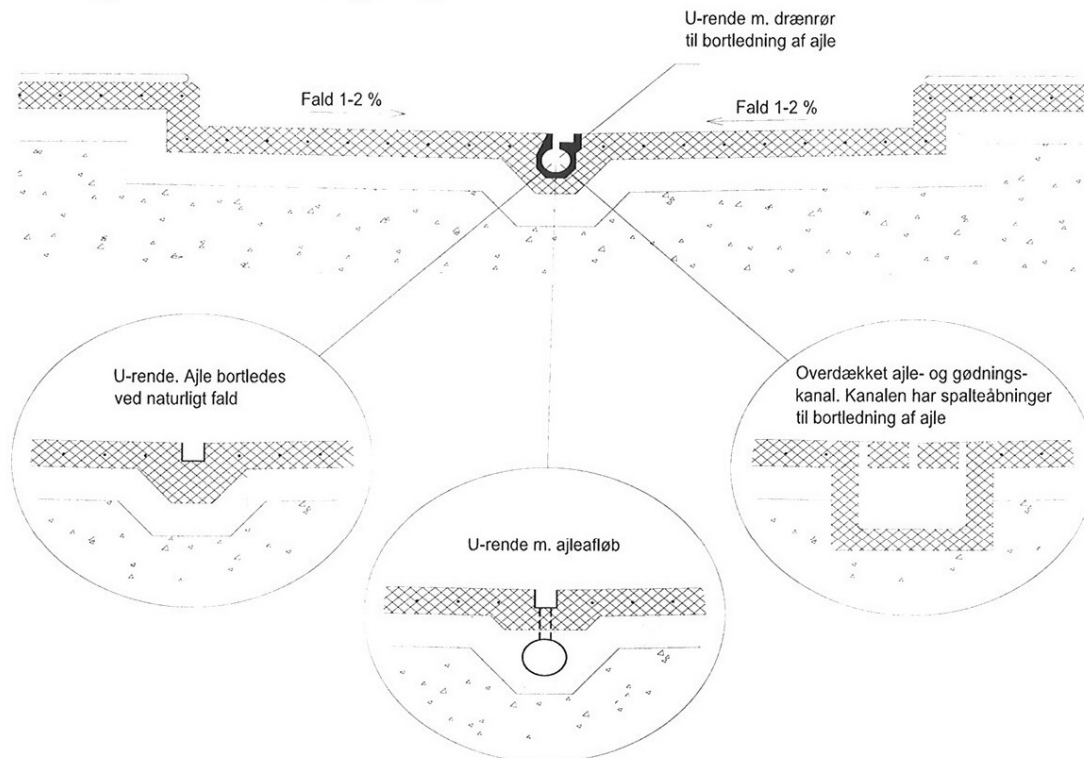
Resumé

Staldtype	Naturligt ventileret løsdriftsstald med sengebåse
Gulvtype	Faste drænedede gulve med skraber og ajleafløb. Gulvet har maksimalt 5 % lysningsareal.
Referencegulv	Spaltegulv på ringkanal eller med bagskyl
Ammoniakfordampning	Hollandske og danske undersøgelser beskriver en forventet reduktion på 50 % i forhold til referencegulvet.
Lugt fra stald og fra mark	Ukendt
Støv	Der er ingen støvproblemer ved gulvene
Drivhusgasser	Metan: er ikke undersøgt Lattergas: er ikke undersøgt Kuldioxid: er ikke undersøgt
Energi	Teknologien forventes at øge energiforbruget med 34 – 144 kWh pr. ko årligt afhængig af rengøringsprincip
Arbejds miljø	I varme perioder kan udtørring af gulvene medføre, at gulvene bliver meget glatte, hvilket kan udgøre en sikkerhedsrisiko ved indfangning af køer.
Smittorisiko	De mest udbredte gulvprincipper er problematiske, idet der ved skrabning af gulvene flyttes store mængder gødning foran skraberne, hvilket medfører, at køerne får gødningsforurenede klove. Forurenede klove gør køerne mere disponerede for smitsomme klovlidelser (Blom 2005).
Dyrevelfærd	Den erfaring, der i dag er med de mest udbredte gulvprincipper, er, at gulvene bliver glatte i varme perioder. Det meget tynde lag gødning, som gødningsskraberne efterlader på gulvet, bliver på et stadium inden udtørring til en glat hinde, som gør det svært for køerne at stå fast. Glatte gulve kan medføre skader som følge af udskridning og kan være årsag til manglende reproduktion, idet køerne ikke viser brunsttegn pga. nervøsitet for udskridning. Smittorisikoen jf. ovenstående er ligeledes et problem for dyrevelfærden, idet de smitsomme klovlidelser medfører smerte og manglende trivsel hos køerne.

Affald og spildevand		Affald: Bortskaffelse af brugte skraberblade, hydraulikolie kæder og wirer.
Miljøfremmede stoffer		Der forventes ikke forekomster af miljøfremmede stoffer
Virkning på lager og mark		Der forventes højere indhold af N ab lager, hvilket vil påvirke markudbyttet positivt.
Merinvestering		Investeringsomkostningerne ved etablering af fast drænet gulv kan være både højere og lavere afhængig af besætningsstørrelsen, ved sammenligning med referencesystemet.
Driftsomkostninger		Der er flere driftsomkostninger set i forhold til referencesystemet.

Principper for bortledning af ajle

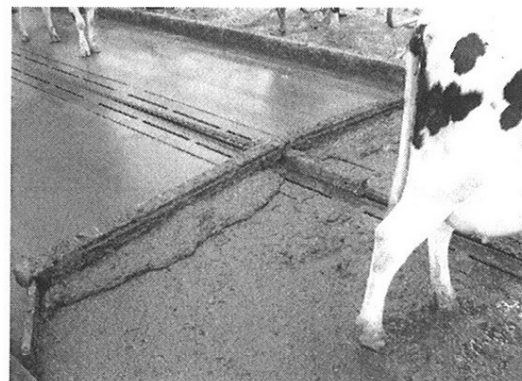
Figur 1. Eksempler på ajlebortledning

Beskrivelse

Faste drænede gulve består af et betongulv med 1-2 % fald mod ajlefløb i midten. Gulvene renholdes ved hurtigt ajlefløb og hyppige skrabninger.

Gulvene kan være udformet med langsgående eller tværgående drænriller eller med en jævn overflade. Fald mod midten gør, at gulvene hurtigt leder ajlen bort.

Ajlefløbet i gulvmidte kan være udformet efter forskellige principper, hvilket fremgår af Figur 1. Afløbsprincippet bygger på, at der er mulighed for at lave en løsning, der samtidig kan fjerne den faste gødning enten løbende med skrabning af gulvet, i langsgående afleveringsåbninger eller ved hyppige afleveringer på tværs af gulvet.

Billede 1. Lysningsareal mod kanal er på 5 pct. af gangarealet.

For at gulvene lever op til emissionskravet på 50 % af referencegulvet, må det samlede lysningsareal på afleveringsåbningerne ikke udgøre mere end 5 pct. af staldens samlede gangareal (se Billede 1). Danske undersøgelser (FarmTest – kvæg nr. 21), der bekræfter de 50 % reduktion af ammoniakemissionen, bygger på målinger i et staldanlæg, hvor lysningsarealet ned til gyllekanalen udgør 5 % af køernes samlede gulvareal. Staldanlæg med samme størrelse lysningsareal har samme reducerede ammoniakemission.

Funktion

Billede 2. Kæden renholder ajlefløb

Hyppig rengøring af gulvene er medvirkende til den opnåede ammoniakemission. I stalde, hvor køerne er inde hele året, skrubes gulvene ca. 12 gange i døgnet. Skraberne er udformet efter de funktionskrav, der stilles til gulvet. Det vil sige, at gulve med langsgående drænriller skrubes med et skraberblad, der rengør rillerne, endvidere renholdes ajlefløbet af trækkæden/-stangen til skraberen (Se Billede 2). Der udvikles i dag på robotskrabere til rengøring af faste gulve. Robotskrabere, der findes på markedet i dag, kan kun anvendes på staldegulve med spalter. Robotskraberne giver pga. sin fleksibilitet mulighed for behovsstyret rengøring, idet robotten kan programmeres til hyppig rengøring, der hvor den største mængde gødning afsættes.

Gulvene er i flere FarmTest og kvægInfoer udarbejdet af Dansk Landbrugsrådgivning, funktions-testet på såvel dyrevelfærd som renholdelse. Der er på de mest udbredte gulvprincipper store problemer med dyrevelfærden. Gulvene bliver bl.a. meget glatte i tørre perioder, med risiko for at køer skrider og derved får skader på haser og kryds. Endvidere medfører de glatte gulve at køerne bliver nervøse, med udeblivende brunsttegn til følge. Erfaringsmæssigt har glatte gulve store økonomiske omkostninger som følge af meget ekstra arbejde med renholdelse, færre kalve pr. årsko, dyrlægeomkostninger som følge af skader samt manglende indtægt som følge af ydelsesnedgang hos syge køer. Man kender dog ikke de nøjagtige omkostninger i dag, og en fuldskalatest af gulvene skal belyse omkostningerne ved de nævnte problemstillinger.

Oftest forsøges problemet med de glatte gulve løst ved at skære riller i gulvet eller udlægge eftergivende gummimåtter. Praksis viser dog, at dette i alle tilfælde ikke altid er tilstrækkeligt.

Ny dansk forskning viser, at der skal sættes på tørre gulve i stalden for at holde en acceptabel

klov sundhed. Det vil sige, at der ikke må ligge store mængder gødning på gulvene, og de skal derfor skrubes hyppigt (Blom 2005). Selvom gulvene skrubes hyppigt, er det princip som mange staldegulve er bygget efter i dag, stadigvæk et problem for klov sundheden. Landmænd og konsulenter erfarer, at de lange staldegange med aflevering af gødningen for enden af stalden, medfører store gødningsmængden foran skraberne. Køerne skal flere gange i døgnet passere gødningsmængden, hvilket er medvirkende årsag til udbredelse af smitsomme klov-sygdomme eller en forurening af klovene, der gør dem mere disponerede for smitsomme klov-sygdomme.

Dansk Landbrugsrådgivning ønsker at teste, hvilke gulvprincipper der giver den bedste funktion på dyrevelfærd, men også i praksis gør det muligt at styre uden et stort ressourceforbrug. I dag, hvor de fleste stalde er bygget med lange afstande mellem aflevering af gødningen, vil funktionstest blive udført, når der er et vist antal stalde med nye gulvprincipper at udføre test i. Resultaterne af testen vil løbende blive informeret ud i landbrugets fagblade.

Miljøpåvirkning: Danske og udenlandske erfaringer

Gulve med drænriller eller jævnt fald mod ajlefløb i gulvmidte har samme miljøpåvirkning. Hollandske målinger (Swierstra, Smits og Kroodsma, 1995), samt (Braam, Ketelaars og Smits, 1997) konkluderer, at ammoniakemissionen fra faste drænedegulve er 50 % lavere end fra spaltegulvet på ringkanal. Samtidig konkluderes det, at afleveringsåbninger, rengøring og fald mod gulvmidte er afgørende for at opnå disse resultater. FarmTest - kvæg nr. 21, har ved målinger i 2002, underbygget disse resultater, idet der på fast drænet gulv blev målt en gennemsnitsemmission på ca. 0,025 kg ammoniak pr. ko pr. dag i temperaturintervallet 5-20 °C og på spaltegulv med bagskyl blev målt ca. 0,046 kg. pr. ko pr. dag.

Referencegulvet har en ammoniakemission på 8 % af total N ab dyr (DJF rapport nr. 70, 2006). Med målinger der viser, at faste gulve med dræn er 50 % bedre, er ammoniakemissionen på disse gulve 4 % af total N ab dyr. Med udgangspunkt i referenceåret 2005/06 udgør ammoniakemissionen fra faste drænedegulve derfor 5,38 kg. pr. ko.

Ressourceforbrug

Typisk for faste gulve bruges der energi i form af el til skrabet af gulvene samt til rundskylning og udskylning af gylle fra tværkanaler.

Tabel 1. Årlige energiforbrug for forskellige gyllesystemer.

Årligt energiforbrug pr. ko til skrabning og rundskylning	
Rundskyl	14 kWh
Skrabning kædetræk	20 kWh
Skrabning hydrauliktræk	130 kWh

Afhængig af skrabertype, ligger energiforbruget til renholdelse af de faste gulve mellem 34 og 144 kWh pr. ko årligt. I referencestalden er energiforbruget på ca. 15 kWh pr. ko årligt.

Faste gulve kan i tørre perioder være nødvendige at overbruse med vand for at undgå, at de bliver glatte (Landscentret 2007, info nr. 1378). Der er dog mange uafklarede problemstillinger i forhold til driftssikkerheden og funktionen f.eks. frost, evt. højere ammoniakfordampning pga. våde gulve, våde lejer, blæst samtidig med at man overbruser osv. Det årlige vandforbrug til overbrusning afhænger af antal varme dage. Ved eksempelvis 60 varme dage årligt, skønnes det årlige vandforbrug pr. ko at blive ca. 0,4 m³.

Fordele og ulemper

Fordele

- Ajle bortledes hurtigt.
- Sand som lejemateriale kan anvendes.
- Princippet giver mulighed for udvikling af nye gulve.

Ulemper

- Gulvene kan blive meget glatte i tørre perioder, hvilket kan resultere i udskridninger og dårlig reproduktion
- Glatte gulve kræver ekstraordinær stor arbejdsindsats
- Gulve uden hyppig aflevering af gødning giver større risiko for spredning af smitsomme klovlidelser
- Mellemgange skal rengøres manuelt
- Skrabere og hjørnehjul kan give skader på køernes kløve
- Der skal påregnes en ekstraomkostning til rilleskæring eller udlægning af eftergivende gummimåtter.

Udbredelse af teknikken

Faste drænedede gulve med skraber og ajlefløb vurderes at findes i ca. 25 % af staldene i dag, hvilket vil sige ca. 1.000 stalde. Teknikken med den store mængde gødning foran skraberens på de lange staldgange er den mest udbredte, hvilket skyldes den ensidige fokus på netop denne gulvkonstruktion. Princippet for gulvene har manglet en nærmere præcisering, og de erfaringer

ger man har i dag med disse typer gør, at der fremover vil være behov for udvikling af nye gulve, der dyrevelfærdsmæssigt er bedre afprøvede.

Gulve, der støbes på stedet, skal udføres efter Landbrugets Byggeblad, arkivnr. 107.04-22 og have drænafløb jævnt Figur 1. Gulvet kan helt eller delvist købes som elementer til drænafløb, eller som komplet præfabrikeret gulv. Se forhandlerliste.

Helhedsvurdering af teknikken

De gulvprincipper, der er de mest udbredte i dag, mangler funktionstest på dyrevelfærd og krav til management. De utilfredsstillende erfaringer, som mange landmænd har, gør, at der nu rettes fokus mod såvel højt dyrevelfærd som mod høj miljøstatus. Ressourcer herunder arbejdskraft, energi og vand er ikke tidligere vægtes på disse gulvprincipper, idet der ikke havde været forventning om, at det var relevant. Det samme gælder sygdomsforløb hos malkekøerne som følge af smitsomme klovlidelser og skader som følge af udskridninger, idet disse problemer først er opstået efter indkøring af staldene. Disse forhold skal fremover være veldokumenterede og vilkår til staldene skal bygge på emissionsniveauet og ikke et bestemt gulvprincip.

Gulvet er vanskeligt at sammenbygge med referencegulvet, idet overgangen mellem de 2 gulve ikke kan rengøres optimalt pga., at referencegulvet er uden fald.

Ombygning af referencegulvet i eksisterende stalde til fast drænet gulv kan i visse situationer være mulig. Teknologien er i denne udredning ikke økonomisk og teknisk vurderet.

Økonomi

Faste drænedede gulve vil typisk være lidt billigere end referencesystemet. Der er dog en betydelig variation i priserne, som det fremgår af tabel 2¹. Beregningerne tager udgangspunkt i nogle konkrete prisoverslag på nybyggeri af stalde fra 75 til 950 DE. Beregningerne gælder kun for gulve og gødningssystemer og dækker derved ikke omkostningerne til resten af byggeriet. Det vil sige, at beregningerne viser forskellen mellem faste drænedede gulve og referencegulvet. De økonomiske vurderinger er baseret på skøn og i et vist omfang fabrikantoplysninger. Der skal

¹ Grunden hertil er tiltag i gødningssystemet, der skal være med til at sænke smittepresset fra gulvene, og da beregningerne tager udgangspunkt i nogle konkrete staldanlæg, har disse tiltag været uforholdsvist dyre i forhold til det ekstra antal dyr, der er i besætningen.

derfor tages forbehold for op- og nedjusteringer i priserne samt rabatter ved tilbud.

Vedligeholdelsesomkostningerne til gulvtypen er endnu ikke kendte.

De samlede årlige driftsøkonomiske konsekvenser er i gennemsnit ca. 31 kr. pr. DE pr. år. Dette gennemsnit dækker dog over store forskelle mellem bedriftsstørrelser. Det fremgår således af tabel 2, at de driftsøkonomiske omkostninger

pr. DE pr. år svinger fra en udgift på 70 kr. til en besparelse på 3 kr., når man indregner værdien af den sparede handelsgødning. Udsvinget i disse omkostninger skyldes som tidligere beskrevet tiltag i gødningshåndteringen for at sænke smittepresse fra gulvet. De økonomiske forudsætninger og tilhørende forbehold kan ses i baggrundsnotatet.

Tabel 2. Driftsøkonomiske omkostninger

Kr./ år	Antal DE						Gens.
	75	150	250	500	750	950	
Samlet årlig meromkostning til faste gulve	1.580	8.802	19.509	46.965	26.063	44.525	-
Værdi af sparet handelsgødning	1.818	3.636	6.060	12.120	18.180	23.028	-
Driftsøkonomisk omkostning pr. DE inkl. værdien af N	-3	34	54	70	11	23	31
Driftsøkonomisk omkostning pr. kg. N reduceret inkl., værdien af N	-1	9	13	17	3	6	8

Den driftsøkonomiske meromkostning til overbrusningsanlæg er på ca. 40 kr./DE. Udregningsgrundlaget for denne pris er dog meget spinkelt, da der kun ligger ét anlæg til grund for denne pris, og dette anlæg var samtidig et forsøgsanlæg.

Det er dog ikke i alle stalde, at det er nødvendigt at etablere et overbrusningsanlæg for at opnå en acceptabel skridsikkerhed. Derfor er etableringsomkostningen til overbrusning heller ikke indregnet i priserne i Tabel 2 men beskrevet som en tillægspris.

Alternative teknologier

Emissionsniveauet på 4 % kan nås ved:

1. En kombination af gulvtypen spaltegulv med kanal, linespil og skrabning af spaltegulv samt fodringstiltag eller overdækning af gyllebeholderen. Der skrubes i kanalen 3 gange i døgnet. Spaltegulvet skrubes 6 gange i døgnet med stationær skraber eller robot.
2. Svovlsyrebehandling af gylle i referencestaldsystemet. Ved tilsætning af svovlsyre til gyllen, nedbringes pH-værdien til 5,5, hvilket bevirker, at der sker en binding af ammoniakken til gyllen. Svovlsyrebehandling har endvidere effekt i lageret og kan suppleres med skrabning af spalter.

Forslag til vilkår

Vilkår stilles i forhold til det godkendte gulvprincip og skal vurderes i forhold til ansøgers redegørelse for valg på baggrund af helheden, herunder udledning af ammoniak og klimagasser, samt management og dyrevelfærd.

Indretning og drift

1. I staldafsnit _____ (**angivelse af staldafsnit**) skal der i gangarealet etableres faste, drænedegulve med skraber og ajlefløb.
2. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 procent mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 procent mod gulvmidte.
3. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 procent af det samlede gulvareal i staldafsnit ____ (**angivelse af staldafsnit**).
4. Der skal som minimum foretages 12 skrabninger hver dag. I de perioder, hvor malkekøerne er på græs, skal der foretages _____ (**angivelse af antal skrabninger**) skrabninger.
5. Skraberens skal være forsynet med timer.

Egenkontrol

6. Der skal føres en logbog, hvori indstillingen af timeren anføres som dokumentation for skrabeintervaller. Endvidere skal enhver form for driftsstop noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vejledning til den kommunale sagsbehandler

Litteratur

- Danske anbefalinger 4. udgave. Dansk Landbrugsrådgivning 2005.
- Farmtest-Kvæg nr. 21. Dansk Landbrugsrådgivning 2004.
- Ammonia emission from cubicle houses with slatted and solid floors. Swierstra, Smits & Kroodsma 1995.
- Effects of floor design and floor cleaning on ammonia emission from cubicle houses of dairy cows. Braam, Ketelaars & Smits 1997.
- DJF rapport, Husdyrbrug nr. 70, 2006.
- Landbrugets Byggeblade, arkivnr. 107.04-22. Dansk Landbrugsrådgivning 2008.
- Overbrusning af gulve i kvægstalde, info nr. 1378. Dansk Landbrugsrådgivning 2004.
- Hold fortsat fokus på køernes fodtøj. Dyrlæge PhD Jens Yde Blom, Biosens, Agro Business Park, Foulum 2005.
- Personlig kontakt: Henning Nørgaard, LJM A/S.
- Personlig kontakt: Britta F. Jensen, PERSTRUP Beton Industri A/S.
- Personlig kontakt: Dan Egtved A/S.
- Farmtest – Kvæg nr. 11 – CIP-vaskeanlæg – Dansk Landbrugsrådgivning – Landscentret – Byggeri & Teknik
- Farmtest – Kvæg nr. 53 – 2007 – Rilleskæring af gulve i kvægstalde – Dansk Landbrugsrådgivning - Dansk Kvæg

13.12 BILAG 12: KAPCITETSBEREGNING**Lagerregnskab for husdyrgødning 2009**

Per Hørlyck
Sønderskovgård
Bastrup Skovvej 2
6580 Vamdrup

CVR nr.: 27724930
Tlf.: 75590391
Alt. tlf.:
Fax.:

Medlemsnr.: 75580391
Email.:

Lager: Gylle

Kapacitet: 2.200 t

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton	% tid på græs
St.r. ungtyre, 220 - 440 kg	Sengestald m. fast gulv	70	Gylle	206	0
St.r. årskøer, 9234 kg mælk	Sengestald m. spalt, linespil	140	Gylle	2.982	0
St.r. årsoodr. 6-27mdr., 6 - 28 mdr.	Sengestald m. fast gulv	115	Gylle	759	0

Gødningsmængder i perioden (tons)

Startmængde					0
Normproduktion				3 947	
Ekstra tilledning				520	
Eks. nedbør i gyllebeh. pr m ²				220	
Vand				300	
Justeret mængde				0	
Opsamlet mængde				4 467	4.467
Slutmængde					4.467
Mængde pr. DE				19,9	
Lagerets N-udnyttelseskrav					70 %
Mindste beholdning i perioden				0	august
Største beholdning i perioden				4 467	juli

Gødningsmængder pr. måned (tons)

	A8	Sep	Okt	Nov	Dec	J9	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul
Opsamlet mængde	354	343	398	385	398	398	359	398	385	354	343	354
Slutmængde	354	696	1.094	1.479	1.877	2.275	2.634	3.032	3.417	3.771	4.113	4.467
Største mængde	354	696	1.094	1.479	1.877	2.275	2.634	3.032	3.417	3.771	4.113	4.467
Mindste mængde	0	354	696	1.094	1.479	1.877	2.275	2.634	3.032	3.417	3.771	4.113

Næringsstofindhold ultimo måned (kg næringsstof pr. ton)

	A8	Sep	Okt	Nov	Dec	J9	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul
N	6,0	6,0	5,8	5,7	5,6	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,6	5,6
Heraf NH4-N	3,0	3,0	3,5	3,4	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,4
P	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
K	5,7	5,7	5,4	5,3	5,3	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,3
Mg	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
S	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Notater:

Dato

Mængde

Dato

Mængde

Status registreret:

13.13 BILAG 13: SORTERINGSVEJLEDNING

SORTERINGSVEJLEDNING – for affald fra landbrugsbedrifter

Materiale	Genbrug	Forbrænding	Losseplads	Andet
Akkumulatorer				Afleveres gratis på CP
Batterier				Gratis batterikasse, Renovationsafd.
Byggeaffald, genanvendeligt	X			Se folder "Bygge- anlægsaffald"
Byggeaffald, ikke genanvendeligt		X	X	Se folder "Bygge- anlægsaffald"
Dæk, personvogn, brugt til bil	X			Leveres tilbage til forhandler
Dæk, personvogn, brugt til afdækning		X		Ring til KK Renovationsafdelingen
Dæk, traktor, brugt til traktor	X			Leveres tilbage til forhandler
Dæk, traktor, brugt til afdækning		X		Ring til KK Renovationsafdelingen
Døre	X	X		
Elektronikskrot				Mindre mængder afleveres på CP*
Elsparerør				Mindre mængder afleveres på CP
Fluegift				Farligt affald, Modtagestation Syddanmark
Glas, emballageglas, ikke knust	X			
Glas, emballageglas, knust			X	
Halm		X		
Have- /hegn- /park- /skovaffald		X		eller gerne til kompostering
Inseminationsslanger		X		
Jern/metalskrot	X			
Kanyler/skalpeller				Kanyleboks, Renovationsafdelingen
Kemikalieemballage, faremærket, med/uden indhold				Farligt affald, Modtagestation Syddanmark
Lysstofrør				Mindre mængder afleveres på CP
Malkeudstyr, udtjent	X			
Medicinbeholdere, tomme af glas og plast		X		
Medicinrester				Leveres tilbage til leverandør
Metalbeholdere, uden indhold	X			Hvis fuldstændig skyllet ren
Metalbeholdere, med indhold af olie- og kemikalier				Farligt affald, Modtagestation Syddanmark
Mælkefiltre		X		
Nylonsnore, halmsnore, halmballenet		X		
Olierester/spildolie				Farligt affald, Modtagestation Syddanmark
Pap, rent emballagepap	X			
Pap, snavset pap		X		
Papir, rent papir/aviser/ugeblade	X			
Papir, snavset papir		X		
Pesticider, emballage med/uden indhold				Farligt affald, Modtagestation Syddanmark
Pesticider, emballage uden indhold		X		KUN hvis angivet på emballagen
Plastdunke, ikke-faremærkede, uden indhold	X			
Plastdunke, ikke-faremærkede, med indhold		X		
Plastdunke, faremærkede, uden indhold		X		Hvis fuldstændig skyllet ren
Plastdunke, faremærkede, med indhold				Farligt affald, Modtagestation Syddanmark
Plastfolie, landbrugsfolie	X			
Præsenninger, kraftig kvalitet (PVC)			X	
Præsenninger, tynd kvalitet		X		
Rottegiftbeholdere, med/uden indhold				Farligt affald, Modtagestation Syddanmark
Sække/poser/big bags med/uden indhold		X		
Trykimprægneret træ			X	
Træpaller	X			
Tuber/katetre		X		
Vinduesglas, med/uden ramme, ikke knust	X			
Vinduesglas, med/uden ramme, knust			X	

Forklaring

CP = en af Kolding Kommunes 5 containerpladser

Modtagestation Syddanmark = Kommunernes Olie- og Kemikalieaffaldsselskab, tlf. 7592 9001

Renovationsafdelingen = Kolding Kommune, Renovationsafdelingen, tlf. 7550 1500

Folder "Bygge og Anlægsaffald" = bestilles ved Renovationsafdelingen, tlf. 7550 1500

Elektronikskrot = "Mindre mængder husholdningslignende elektronikskrot må afleveres på CP. Elektronikskrot fra erhverv returneres til forhandler eller afleveres mod betaling hos modtageanlæg – fx Uniscrap, Stålvvej 6.

Hvis du har en affaldstype, der ikke er nævnt i oversigten, kontakt da Kolding Kommunes Renovationsafdeling, telefon 7550 1500, for nærmere anvisning.

Kolding
Kommune
Teknisk Forvaltning
Nytorv 11 - 6000 Kolding
tlf 75 50 15 00
www.kolding.dk

GENEREL INFORMATION OM AFFALDSHÅNDTERING VED LANDBRUG

GENBRUG

Meget affald kan genanvendes. Noget kan genbruges direkte, mens andet først skal forarbejdes. Eksempelvis kan døre og vinduer, hvis de er i god stand, afsættes direkte til genbrug, mens materialer som pap og papir først skal forarbejdes, inden det genanvendes.

Andre eksempler på affaldstyper fra landbruget, der efter forarbejdning kan genvendes, er:

Jern og metal, landbrugsplast og byggeaffald*

*Byggematerialer i form af rent, uglaseret tegl, rene mursten samt beton, skal i henhold til Kolding Kommunes Regulativ for erhvervsaffald afleveres til et knuseanlæg

Rent uglaseret tegl, rene mursten samt beton må bruges til befæstelse på den adresse, hvor nedbrydningen har fundet sted – dog skal skema "Anmeldelse af affaldstyper og -mængder" udfyldes og indsendes.

For yderligere oplysninger om anmeldelse af affaldstyper og -mængder fra byggen og nedrivning kan sorteringsvejledningen "Bygge og anlægsaffald" rekvireres ved henvendelse til Kolding Kommunes Renovationsafdeling, tlf. 7550 1500.

AFFALD TIL SPECIALBEHANDLING

Miljøfarligt affald (f.eks. spildolie og pesticidrester) skal afhentes af Modtagestation Syddanmark, tlf. 7592 9001 eller du kan mod betaling aflevere det på kommunens containerpladser (10 kr./kg).

Batterier

Du kan bestille en kasse til batterier ved Kolding Kommunes Renovationsafdeling, tlf. 7550 1500. Du ringer, når kassen skal afhentes. Afhentningen er gratis.

Medicinrester

Du skal aflevere medicinrester tilbage til leverandøren.

Lysstofrør og elsparepærer

Du kan aflevere mindre mængder lysstofrør og elsparepærer på containerpladserne.

Risikoaffald

Du kan bestille en beholder til kanyler og skalpeller ved Kolding Kommunes Renovationsafdeling, tlf. 7550 1500. Beholderne leveres og afhentes uden beregning.

Rød problemkasse

Landbrug kan få en rød problemkasse til batterier, el-pærer, små kemikalieemballage (med og uden indhold), jern og metal, skarpe og stikkende genstande (ikke kanyler) og andre ting.

KOLDING KOMMUNE TILBYDER

Beholdere til restaffald

Beholdere til restaffald fra privatbolig findes i størrelser fra 110 l pose til 800 l container. I særlige tilfælde kan bolig og erhverv dele en container til restaffald. Ring til Renovationsafdelingen, tlf. 7550 1500, og hør nærmere.

Beholdere til risikoaffald

Der tilbydes 3 størrelser beholdere til kanyler og skalpeller. Beholderne afhentes gratis. Ring og hør nærmere om ordningen.

Erhverv kan benytte containerpladserne

Erhverv kan, mod betaling efter vægt, benytte de pladser i kommunen, hvor der er installeret vægt. For at aflevere affald på containerpladserne, skal du benytte et køretøj, der vejer under 3500 kg. Bestil gratis vejekort ved TAS (forbrændingsanlægget), telefon 7632 5000.

Batterikasse uden omkostning

Erhverv kan gratis få leveret og afhentet en særlig papkasse til batterier.

Aflevering af akkumulatører uden omkostning

Erhverv kan gratis aflevere akkumulatører på containerpladserne.

Besøg af affaldskonsulent uden omkostning

Erhverv tilbydes gratis konsulentbesøg til gennemgang af affaldssortering og -håndtering. Ring til Renovationsafdelingen for at aftale tidspunkt.

www.kolding.dk/affald

Find Regulativ for erhvervsaffald, liste over registrerede transportører, folder om konsulentordningen, mere om erhvervsaffald på containerpladsen og meget mere på Kolding Kommunes hjemmeside.

FORBRÆNDING

Gode råd

Kviste og grene fra beskæring af hegn og lignende gavner naturen, hvis det får lov at ligge i kvasbunker eksempelvis i skoven. Den naturlige nedbrydning (kompostering) af kvasbunker vil, udover at tilføre næringsstoffer til skovbunden, virke som skjul og levested for en lang række dyr.

Restaffald

Restaffald er affald fra husholdningen. Du skal lægge restaffaldet i den affaldssæk eller restaffaldscontainer, der tilhører boligen. Restaffald fra boliger SKAL indsamles af kommunen. I Kolding Kommune indsamles restaffald hver uge.

Forbrændingseget produktionsaffald

Forbrændingseget produktionsaffald er for eksempel: bindebånd og –snore, sække, snavsset plastfolie (IKKE landbrugsfolie), tuber, katetre, inseminations-slang og mælkefiltre.

Brændbart produktionsaffald kan mod betaling afleveres på de containerpladser, hvor der er installeret vægt eller indsamles af en registreret transportør. Der er ikke krav om umiddelbar tømming af brændbart produktionsaffald.

Halm og rent, ubehandlet træ

Halm og rent, ubehandlet træ må afbrændes i træ- eller halmfyr.

Afbrænding på mark

KUN grene, kvas og lignende kan i mindre omfang afbrændes. Afbrændingen skal ske i overensstemmelse med brandmyndighedernes retningslinier.

AFFALD TIL LOSSEPLADS

På lossepladsen må der kun komme affald, som ikke kan placeres under en af de tre foregående kategorier. Dog er det meget vigtigt, at få lossepladsseget affald sorteret fra, så det ender det rigtige sted – nemlig på lossepladsen!

Lossepladsseget affald kan afhentes af en registreret vognmand eller mod betaling afleveres på en containerplads med installeret vægt.

AFFALD TIL SÆRLIG SORTERING

Afdækningsplast

Som udgangspunkt skal *alle* genbrugelige materialer afleveres til genanvendelse. Afdækningsplast skal sorteres fra til genbrug – men der kan være situationer, hvor plasten er så snavsset, at den ikke kan genbruges, og man vil være nødt til at sende plasten til forbrænding.

Det er dog en meget dyrere løsning at brænde plasten, så aftal med transportøren, hvordan du skal håndtere netop *din* afdækningsplast.

OBS

Akkumulatører kan afleveres gratis på containerpladserne

Personvognsdæk og traktordæk (anvendt til afdækning)

Personvognsdæk, der har været anvendt til at holde afdækning på plads, er typisk så beskidte eller nedslidte, at de ikke kan genanvendes. Sådanne dæk kan enten, et par stykker ad gangen, bortskaffes med andet produktionsaffald eller mod betaling afleveres på en containerplads med installeret vægt. Ved mængder over 5 stk., skal der laves særlig aftale med Kolding Kommunes Renovationsafdeling, tlf. 7550 1500.

Traktordæk, skal neddeles, inden de kan forbrændes. Derfor skal der laves særlig aftale med Kolding Kommunes Renovationsafdeling, hvis du skal af med traktordæk, tlf. 7550 1500.

OBS

Emballage fra pesticider, olie og kemikalier

Emballage med eller uden indhold er pr. definition farligt affald, dog findes der emballager, hvorpå der står, at tom emballage kan blandes sammen med restaffald/brændbart produktionsaffald. Alt andet tom emballage SKAL bortskaffes som farligt affald til Modtagestation Syddanmark.

Tomme, skyllede metalbeholdere må blandes sammen med andet jern og metal og afleveres til genbrug.

Det er IKKE tilladt, at anvende spildolie til skumdæmpning i gyllebeholdere!

GODE RÅD

Hvis du har flere containere stående på din ejendom, sørg da for, at de er mærkede med navn på den givne affaldstype – så er det let for dig og dine medarbejdere, at lægge affaldet i de rigtige containere.

13.14 BILAG 14: BETINGELSER FOR ANVENDELSE AF 2,3 DE/HA

Tabel 9: Betingelser for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug	
På en landbrugsbedrift må der udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode, på følgende betingelser ¹ :	
1	På kvægbruget skal 70 pct. eller mere af arealet til rådighed for tilførsel af husdyrgødning dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder. Opgørelsen af arealet til rådighed følger bekendtgørelsens § 28, stk. 7. <ol style="list-style-type: none"> Ved roer forstås foderroer. Ved græs forstås permanente græsarealer eller græs i omdrift. Ved græsefterafgrøder forstås græs udlagt i vårbyg, helsæd, grønkorn eller silomajs. Græsudlæg efter silomajs skal udlægges senest 1. august.
2	Husdyrgødning må ikke udbringes i perioden 31. august til 1. marts på et græsareal, som pløjes i samme planperiode. Der skal foreligge en dateret erklæring underskrevet af driftsherren til dokumentation heraf.
3	Pløjning skal efterfølges af en afgrøde med kvælstofbehov, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. <ol style="list-style-type: none"> Græsarealer i omdrift må kun pløjes om i perioden 1. marts til 1. juni.
4	Græsefterafgrøder må tidligst nedpløjes eller nedvisnes 1. marts.
5	Bælgsæd og andre kvælstoffikserende afgrøder, som f.eks. rød- og hvidkløver må ikke dyrkes på bedriftens arealer, dog undtaget herfra kløvergræs med under 50 pct. kløver ² .
6	Der skal foretages N- og P-analyser af jord i omdrift mindst hvert 3. år/5 ha. N kan enten udtages som Total N eller N-min. Der skal foreligge dateret dokumentation herfor f.eks. i form af N-min beregning og jordanalysekort.
7	Du skal oplyse i din gødningsplanlægning, jf. lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, at bedriften i indeværende planperiode højst udbringer en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode, jf. bekendtgørelsens § 28, stk. 4. Du skal også hvert år sende et underskrevet gødningsregnskab for bedriften til Plantedirektoratet, jf. lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvor du oplyser, at du i den afsluttede planperiode har forpligtet dig til at overholde bestemmelserne i bekendtgørelsens § 28, stk. 4.
1) Jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv, samt senere ændring til bekendtgørelsen.	
2) Der må dog dyrkes byg/ærtelhelsæd, hvis der er udlæg af rent græs i marken.	

13.15 BILAG 15: VILKÅRSKATALOG

4.3 GYLDIGHED

---

1. Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden. Dog tillades, at den planlagte etablering af silohusets udvidelse sker senest 5 år efter godkendelsens ikrafttræden. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er gennemført og i drift, og at dyreholdets størrelse og sammensætning svarer til det ansøgte. Er godkendelsen ikke udnyttet indenfor de angivne frister, bortfalder godkendelsen til disse.
2. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt godkendelsen ikke er udnyttet indenfor de angivne frister.

5.2 PLACERING I LANDSKABET

---

3. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet.
4. Der må opføres en løsdriftsstald på 2100 m² med de dimensioner og materialevalg, som er angivet i ansøgningsmaterialet.
5. Der må opføres en tilbygning af til eksisterende plansilohus på 600 m² med dimensionerne og materialevalg, som er angivet i ansøgningsmaterialet.
6. Byggeriet må ikke igangsættes, før der foreligger byggetilladelser fra Kolding Kommune.

6.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

---

7. Den samlede husdyrproduktionen må højst være på 280,09 DE og ikke overstige 140 årskøer (st. race), 33 stk. opdræt (st. race, 0-6 mdr.), 115 opdræt (st. race 6-27 mdr.) og 70 stk. tyrekalve (40-65 kg) og 70 stk. slagttetyre til 440 kg. Dog tillades der en variation af dyreholdets sammensætning på +/-10 % i antallet af dyr indenfor 280,09 DE. Endvidere tillades at produktionen af slagttetyre helt eller delvist ophører og erstattes af malkekøer uden at det samlede antal dyreenheder overstiger 280,09 DE.
8. Staldsystemet og det tilhørende dyrehold for hvert staldafsnit skal være i overensstemmelse med angivelserne i tabel 2. Dog tillades, at staldafsnit 1.1.5 nedlægges og tyrekalvene efterfølgende opstaldes i afsnit 1.1.3. Øvrige ændringer kan godkendes af kommunen såfremt beregninger viser, at lugtgener og ammoniakemissionerne ikke forøges.
9. nye løsdriftsstald (1.1.1) skal etableres med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb. I staldafsnit 1.1.6, som udgør opsamlingsområdet ved malkerobotter samt aflastnings- og sygeafdeling kan etableres sengestald med spalter og robotskraber.
10. Staldsystemet i afsnit 1.1.1 skal have en ammoniakreduktionseffekt på mindst 50 % i forhold til referencesystemet (Farmtest Kvæg nr. 21). Alternativt skal der anvendes teknologi med en ammoniakbegrænsende emission minimum svarende hertil. Der henvises til Miljøstyrelsens udkast til Teknologitudredning Ma.St.02: Faste drænedede gulve med skraber og ajleafløb.
11. I staldafsnit 1.1.6 skal skrabe anlægget have en ammoniakreducerende effekt på mindst 20 %, hvilket vil sige der skal mindst skrubes én gang hver 2. time. Alternativt skal der anvendes teknologi med minimum tilsvarende ammoniakemissionsbegrænsende effekt. Gulvet skal i stald 1.1.1 være udført med ajleafløb. Lysningsarealet til ajleafløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af staldens samlede gangareal.

Der stilles følgende vilkår til drift og egenkontrol:

- 12.** Der skal i alle staldafsnit med skrabere (1.1.1, 1.1.6, 1.1.2, 1.1.3) gennemsnitligt foretages skrabning hver 2. time i de perioder, hvor dyrene er på stald hele døgnet. I græsningperioder skal der skrubes så ofte som nødvendigt, for at gulvet til stadighed er så rent og tørt som muligt.
- 13.** Driftshyppighed af gulvskrabere skal i alle staldafsnit med skrabere (1.1.1, 1.1.6, 1.1.2, 1.1.3), som en del af virksomhedens egenkontrol, kunne dokumenteres. Dokumentation kan ske i form af eksempelvis logfil fra robot, timerindstilling på ur eller lignende.
- 14.** Det skal dokumenteres, at robotskrabere har en kapacitet til 12 skrabninger pr. døgn.
- 15.** Gulvet, der støbes på stedet skal være udført med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmitte i henhold til byggeblad nr. 107.04-22.

6.2 ENSILAGE OG ANDET FODER

- 16.** Der skal forekomme ensilagesiloer med en samlede kapacitet på mindst 3000 m³ senest 5 år efter godkendelsens ikrafttrædelse.
- 17.** Ensilagen skal opbevares i siloer, dog tillades anvendelse af markstakke såfremt der undtagelsesvist forekommer dårligt slæt. Anvendelse af markstakke tillades endvidere i overgangsperioden indtil den planlagte udvidelse af plansilohuset er gennemført indenfor de første 5 år efter godkendelsens ikrafttræden.
- 18.** Håndtering af ensilage og andet foder skal foregå på befæstede arealer og uden risiko for at spild kan komme i kontakt med jord eller overfladevand herunder bl.a. dræn eller afløb.

6.3 ENERGI- OG VANDFORBRUG

- 19.** Der skal anvendes et mælkekølingsanlæg, hvor overskudsvarmen genanvendes.
- 20.** Der skal ske årlig kontrol og vedligeholdelse af mælkekøleanlægget i henhold til producentens anbefalinger, således at det altid kører energimæssigt optimalt.
- 21.** Anlæg, der er særligt energiforbrugende, såsom malkeanlægget og mælkekøleanlægget, gyllepumper, skal serviceres og vedligeholdes med de for det konkrete anlægs vejledende intervaller i henhold til producentens/leverandørens specifikationer, således at de kan fungere energieffektive.

6.4 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

- 22.** Tankning af diesel skal altid foregå på plads med fast og tæt bund, enten med afløb via olieudskiller eller således, at spild kan opsamles.
- 23.** Olietønder skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 24.** Kemikalier og pesticider skal opbevares i et rum med kemikaliebestandigt tæt gulv uden afløb og uden mulighed for afløb til jord, grundvand eller overfladevand.

6.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

- 25.** Påfyldning af sprøjtemidler, vask og rengøring af landbrugsmaskiner herunder gødnings- / sprøjteudstyr skal foretages på en vaskeplads som er i overensstemmelse med Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentrets udgivne Landbrugets byggeblade nr. 103.11-03. Afløb fra pladsen skal ledes til gyllesystemet eller til en separat opsamlingsbeholder.

- 26.** De befæstede arealer, som er skraveret på bilag 2, skal aflede overfladevandet til gyllesystemet eller en separat opsamlingsbeholder.

6.6 AFFALD

- 27.** Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer.
- 28.** Farligt affald, herunder spildolie, oliefiltre, kemikalier og pesticider skal opbevares i lukkede stabile beholdere og uden mulighed for påkørsel. Underlaget i opbevaringsrummene skal være kemikaliebestandigt tæt gulv og uden mulighed for afløb til kloak, dræn eller jord.
- 29.** Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt af afbrænde i medfør af kommunes affaldsregulativ (haveaffald og skovaffald).
- 30.** Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares i henhold til bekendtgørelsen om opbevaring af døde dyr (nr. 439 af 11/5 2007), således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.
- 31.** Sønderskovgård skal senest 3 år efter godkendelsens ikrafttrædelse have besøg af Kolding Kommunes affaldskonsulent med henblik på en optimal og korrekt håndtering af affald.

7.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

- 32.** Under forudsætning af, at betingelserne for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug jf. bilag 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage mv. til enhver tid er overholdt, må der på bedriftens egne og forpagtede udbringningsarealer udbringes maksimalt 2,3 DE pr. ha.
- 33.** Der skal afsættes kvæggylle svarende til 33,76 DE indeholdende i alt minimum 3.089 kg N og 526 kg P.

7.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

- 34.** Pumpning af gylle fra stald til gyllebeholder og overpumpning af gylle til gyllevogn skal ske under konstant opsyn.

7.3 DYBSTRØELSE

- 35.** Så længe den eksisterende møddingsplads ønskes anvendt, skal den til stadighed vedligeholdes og være i overensstemmelse med Dansk Landbrugsrådgivnings, Landscentrets udgivne Landbrugets Byggeblad nr. 103.06-06 (møddingsplads, randzone).
- 36.** Såfremt man på Sønderskovgård ønsker helt at nedlægge den eksisterende møddingsplads, skal der overfor Kolding Kommune gøres rede for og dokumenteres, hvordan man alternativt vil håndtere dybstrøelse, krybbeaffald og ensilagespild.
- 37.** Der må ikke anvendes markstakke til opbevaring af kompostlignende dybstrøelse.

8.1 LUGT

- 38.** Gyllehåndtering, herunder udbringning og omrøring, skal ske på en måde, der begrænser lugtgener mest muligt.

8.2 FLUER OG SKADEDYR

---

39. Der skal på ejendommen foretages effektiv rotte- og fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende, såfremt der modtages klager og konstateres væsentlige gener.
40. Opbevaring af foder skal ske, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

8.3 TRANSPORT

---

41. I forbindelse med transport til og fra udbringningsarealerne skal de ruter, som er angivet i bilag 6, anvendes. Alternative ruter skal anmeldes til og godkendes af Kolding Kommune.
42. Såfremt det anslåede årlige antal eller de anslåede tidspunkter for transporter, der fremgår af tabel 8, overstiges med mere end 10 %, skal kommunen kontaktes og vurdere, om det medfører væsentlige gener for de omkringboende.

9.1 UDBRINGNINGSSAREALERNE

---

43. Udbringning af husdyrgødning fra staldanlæggene, må kun finde sted på de i bilag 6 og 9 anviste 132,78 ha udbringningsarealer.
44. På de ejede/forpagtede arealer jf. bilag 6 og 9 må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 2,3 DE/ha.
45. På aftalearealerne jf. bilag 6 og 9 må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha.

9.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

---

46. Omkring alle vandhuller og vandløb skal der opretholdes mindst 2 meter bræmme. I bræmmen må der ikke dyrkes, sprøjtes, jordbehandles eller foretages terrænregulering.
47. Langs vandløbet på matr. 9m Bastrup By, Vamdrup skal frahegning af vandløbsbrinken opretholdes, således at kreaturers optrædning af vandløbets brinker forhindres.
48. Langs søen på matr. nr. 17a og 62a, Bastrup by, Vamdrup (vestskel af mark 20, lige vest for ejendommen Mosevej 4) frahegnes brinkerne langs størstedelen af søen, således at kreaturers optrædning af brinkerne forhindres.

11 HUSDYRBRUGETS OPHØR

---

49. Gyllebeholder (1.1.6) og (1.1.7) samt møddingspladsen (1.1.10) skal fjernes, når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål med mindre andet er aftalt med kommunen.
50. Ved ophør af virksomheden skal staldanlægget samt gødnings- foder- og ensilageanlæg tømmes og rengøres og evt. overskydende husdyrgødning skal afsættes. Kemikalier og sprøjtemidler skal bortskaffes til godkendt modtager.
51. Ophør af virksomheden skal meddeles Kolding Kommune

12. EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

- 52. Alle driftsforstyrrelser samt vedligeholdelse af alle skrabe anlæg og skraberobotter på bedriften skal noteres med tidsperiode og dato for driftsstop/vedligeholdelse samt årsag hertil og beskrivelse af udbedringer.
- 53. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår.

Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn eller på forlangende kunne fremvises:

- 54. Driftsregnskab
- 55. Sædskifte- og gødningsplaner
- 56. Forpagtnings- og overførselsaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) m.v. som skal opbevares i minimum 5 år.
- 57. Dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt i henhold til Kolding Kommunes affaldsregulativ.

Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:

- 58. Hvornår der er foretaget aflæsning af el-forbrug/vandforbrug samt aflæsningsværdier og hvad der evt. er foretaget for at reducere forbruget.
- 59. Hvornår der er foretaget kontrol af mælkekølingsanlæg og hvad der evt. er foretaget for at forbedre anlæggets energiuudnyttelse.
- 60. Hvornår der er udført kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gyllepumperør samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret.
- 61. Hvornår der er foretaget kontrol af hver af silopladsernes sektioner samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.
- 62. Hvornår der er foretaget kontrol af møddingspladsen samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.

12.1 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

- 63. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt, at anmelde dette til Alarmcentralen ved at ringe 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.
- 64. Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 2 uger efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Kolding Kommune. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af, hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.
- 65. Der skal være udarbejdet en beredskabsplan inden dyreholdet udvides, der fortæller hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld eller driftsforstyrrelser, som indebærer risiko for forurening. Forskrifterne i beredskabsplanen skal følges ved uheld eller driftsforstyrrelser. Endvidere skal beredskabsplanen vedligeholdes løbende og revurderes minimum 1 gang årligt af driftsherren, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Beredskabsplan skal altid være tilgængelig for alle på bedriften.
- 66. Medarbejderne skal være informerede om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen.